

**ERKEN DÖNEM UYUM BOZUCU ŞEMALAR VE DİJİTAL
FLÖRT ŞİDDETİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE OLUMLU DUYGU
DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ VE OLUMSUZ DUYGU
DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜNÜN ARACI ROLÜ**

ELİF HAZAL İNCE

**IŞIK ÜNİVERSİTESİ
ŞUBAT, 2022**

ERKEN DÖNEM UYUM BOZUCU ŞEMALAR VE DİJİTAL FLÖRT
ŞİDDETİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE OLUMLU DUYGU
DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ VE OLUMSUZ DUYGU DÜZENLEME
GÜÇLÜĞÜNÜN ARACI ROLÜ

ELİF HAZAL İNCE

Işık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans
Programı, 2022

Bu tez, Işık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'ne Yüksek Lisans (MA)
derecesi için sunulmuştur.

IŞIK ÜNİVERSİTESİ
ŞUBAT, 2022

İŞIK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ERKEN DÖNEM UYUM BOZUCU ŞEMALAR VE DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETİ
ARASINDAKİ İLİŞKİDE OLUMLU DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ VE
OLUMSUZ DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜNÜN ARACI ROLÜ

ELİF HAZAL İNCE

ONAYLAYANLAR:

Dr. Öğr. Üyesi Buket Ünver Işık Üniversitesi
(Tez Danışmanı)

Dr. Öğr. Üyesi Z. Deniz Aktan Işık Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Pelin Özgür Polat Ahi Evran Üniversitesi

ONAY TARİHİ: 04/02/2022

İŞIK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ERKEN DÖNEM UYUM BOZUCU ŞEMALAR VE DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETİ
ARASINDAKİ İLİŞKİDE OLUMLU DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ VE
OLUMSUZ DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜNÜN ARACI ROLÜ

ELİF HAZAL İNCE

ONAYLAYANLAR:

Dr. Öğr. Üyesi Buket Ünver (Tez Danışmanı)	Işık Üniversitesi	_____
Dr. Öğr. Üyesi Z. Deniz Aktan	Işık Üniversitesi	_____
Dr. Öğr. Üyesi Pelin Özgür Polat	Ahi Evran Üniversitesi	_____

ONAY TARİHİ: 04.02.2022

THE MEDIATING ROLE OF DIFFICULTIES IN POSITIVE AND NEGATIVE EMOTION REGULATION IN THE RELATIONSHIP BETWEEN EARLY MALADAPTIVE SCHEMAS AND DIGITAL DATING VIOLENCE

ABSTRACT

In the present study, it was aimed to examine the mediating role of difficulties in positive emotion regulation and negative emotion regulation in the relationship between early maladaptive schemas and cyber dating abuse. The sample of the study consists of 298 individuals between the ages of 18-30 who are in a romantic relationship or have had a romantic relationship in the last 1 year. The data of the research was collected through Demographic Information Form (DIF), Cyber Dating Abuse Questionnaire (CDAQ), Young Schema Questionnaire-Short Form (YSQ-SF3), Difficulty in Emotion Regulation Scale-Short Form (DERS-16), and Multidimensional Measure of Difficulties in the Regulation of Positive Emotions (DERS-Positive). Pearson Correlation Analysis was used to determine the relationship between early maladaptive schemas, difficulty in positive emotion regulation, negative emotion regulation and applied and exposed digital dating violence. While no significant relationship was found between both applied and exposed cyber dating abuse and impaired limits schema and, positive and significant relationships were found between for other schemas. Mediation analysis was performed to determine the mediating role of positive emotion dysregulation and negative emotion dysregulation. The results showed that the difficulties in positive emotion regulation have a partial mediating role between cyber dating abuse with all schema domains, and difficulties in negative emotion regulation have a partial mediator role between exposed cyber dating abuse and the disconnection and others-directedness schema domains. The findings obtained from the research were discussed in line with the relevant literature. The limitations of the research and suggestions for future studies are given.

Keywords: Cyber Dating Abuse, Early Maladaptive Schemes, Difficulties in Positive Emotion Regulation, Difficulties in Negative Emotion Regulation

ERKEN DÖNEM UYUM BOZUCU ŞEMALAR VE DİJİTAL FLÖRT ŞİDDETİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE OLUMLU DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ VE OLUMSUZ DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜNÜN ARACI ROLÜ

ÖZET

Mevcut araştırmada erken dönem uyum bozucu şemaların dijital flört şiddeti ile arasındaki ilişkide olumlu duygu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü'nün aracı rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, romantik ilişki içerisinde olan veya son 1 yılda romantik ilişkisi olmuş olan 18-30 yaş arası 298 bireyden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri; Demografik Bilgi Formu (DBF), Siber Flört İstismarı Ölçeği (SFİÖ), Young Şema Ölçeği-Kısa Form (YŞÖ-KF3), Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği-Kısa Form (DDGÖ-16) ve Olumlu Duyguyu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği (ODDGÖ) aracılığıyla toplanmıştır. Erken dönem uyum bozucu şemalar, olumlu duygu düzenleme güçlüğü, olumsuz duygu düzenleme güçlüğü ile uygulanan ve maruz bırakılan dijital flört şiddeti arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Korelasyon Analizi'nden yararlanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, zedelenmiş sınırlar şema alanı ile hem uygulanan hem maruz kalınan dijital flört şiddeti arasında anlamlı ilişki bulunamamış, diğer temel değişkenler arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Olumlu duygu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü'nün aracı rolünü belirlemek amacıyla Aracı Değişken Analizi yapılmıştır. Araştırma sonuçları, tüm şema alanları ile uygulanan ve maruz bırakılan dijital flört şiddetinde olumlu duygu düzenleme güçlüğü'nün kısmi aracı rolü olduğunu, kopukluk ve diğerleri yönelimlilik şema alanı ile maruz kalınan dijital flört şiddetinde olumsuz duygu düzenleme güçlüğü'nün kısmi aracı rolü olduğunu göstermiştir. Araştırmadan elde edilen bu bulgular ilgili literatür doğrultusunda tartışılmıştır. Araştırmanın sınırlılıklarına ve gelecek çalışmalar için önerilere yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Dijital Flört Şiddeti, Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar, Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü, Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü

TEŞEKKÜR

Öncelikle tez sürecimin başından sonuna büyük emeği olan, fikirleriyle, birikimiyle, önerileriyle bu zorlu süreçte her daim desteğini ve ilgisini hissettiğim, saygıdeğer tez danışmanım, süpervizörüm Dr. Öğr. Üyesi Buket Ünver'e yürekten teşekkür ederim. Tez danışmanım olduğunuz için kendimi çok şanslı hissediyorum. Sizinle çalışmak benim için çok değerli ve anlamlıydı.

Tez savunma sınavımda çok değerli geri bildirim ve katılımları ile yer alan Dr. Öğr. Üyesi Z. Deniz Aktan ve Dr. Öğr. Üyesi Pelin Özgür Polat'a teşekkür ederim.

Çocukluğumdan bu yana her zorlu sürecimde yanımda olan, düştüğümde beni kaldıran, sevgilerini ve desteklerini hep hissettiğim canım dostlarım, kız kardeşlerim Türkan Akün ve Ayşegül Güvendir'e teşekkür ederim.

Lisedeki en güzel yıllarıma ortak olan, her yapamayacağımı düşündüğüm anlarda bana benden daha çok inanan, güç veren biricik dostum, meslektaşım Uzman Klinik Psikolog Berat Keskin'e çok teşekkür ederim. Bu zorlu sürecimi kolaylaştırdığın, hep yanımda olduğun için ve en önemlisi senin gibi bir dosta sahip olduğum için çok şanslıyım.

Üniversite yıllarımdan bu yana desteğini hep hissettiğim, bu zorlu sürecimin her aşamasında yanımda olan, beni anlayan, birlikte hayal kurduğum kıymetli dostum ve meslektaşım Uzman Klinik Psikolog Yağmur Türkyılmaz'a sonsuz teşekkürümü sunuyorum.

Bu zorlu süreçte ilk günden itibaren yanımda olan, her daim yorulmadan bana umut aşıl原因an, yol arkadaşım Oytun Emre Sütcü'ye sonsuz teşekkür ediyorum.

Mesleki yolculuğumda maddi ve manevi yanımda olan, elindeki tüm olanakları kullanarak beni okutan ve hayallerimi gerçekleştirmemde büyük rol oynayan canım annem Sakine İnce, canım babam Muhittin İnce, canım ablam Zeynep İnce Kasım ve canım teyzem Özgül Aba'ya sonsuz teşekkürümü sunuyorum. Her koşulda yanımda olduğunuz, beni cesaretlendirdiğiniz ve güvende hissettirdiğiniz için çok şanslıyım.

Son olarak varlığıyla beni daha da hayata bağlayan, her olumsuzluğa kapıldığımda ve onu gördüğümde bana hayatın yaşanabilir bir yer olduğunu tekrar tekrar hatırlatan biricik yeğenim Naz Kasım'a çok teşekkür ediyorum. Sizi çok seviyorum. İyi ki benim ailemsiniz.

Elif Hazal İNCE

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI.....	i
ABSTRACT	ii
ÖZET.....	iv
TEŞEKKÜR	vi
TABLO LİSTESİ	xi
ŞEKİL LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiv
1. GİRİŞ	1
1.1 Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	3
2. LİTERATÜR TARAMASI	5
2.1 Şiddet.....	5
2.1.1 Dijital Şiddet.....	6
2.1.2 Flört Şiddeti	8
2.1.2.1 Fiziksel Flört Şiddeti ve Yaygınlığı.....	10
2.1.2.2 Psikolojik Flört Şiddeti ve Yaygınlığı	11
2.1.2.3 Cinsel Flört Şiddeti ve Yaygınlığı	13
2.1.2.4 Dijital Flört Şiddeti ve Yaygınlığı	14
2.1.2.4.1 Dijital Flört Şiddeti ve Sosyal Öğrenme Kuramı.....	19
2.1.2.4.2 Dijital Flört Şiddeti ve Feminist Kuram	19
2.1.2.4.3 Dijital Flört Şiddeti ve Bağlanma Kuramı	20
2.1.2.5 Flört Şiddetine Yönelik Türkiye’de Yapılan Çalışmalar	21
2.2 Duygu Düzenleme Güçlüğü	24
2.2.1 Duygu Düzenleme Güçlüğü ve Dijital Flört Şiddeti	27
2.3 Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar	30
2.3.1 Şema Kavramı	30
2.3.2 Şema Terapi Modeli	30
2.3.3 Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar ve Dijital Flört Şiddeti.....	36

2.3.4 Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar ve Duygu Düzenleme Güçlüğü	39
2.4 Hipotezler	40
3. YÖNTEM.....	43
3.1. Örneklem	43
3.2. Veri Toplama Araçları.....	45
3.2.1. Sosyodemografik Bilgi Formu	45
3.2.2. Siber Flört İstismarı Ölçeği (SFİÖ)	45
3.2.3. Young Şema Ölçeği Kısa Form-3 (YŞÖ-KF3).....	46
3.2.4. Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği- Kısa Form (DDGÖ-16).....	46
3.2.5. Olumlu Duyguyu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği (ODDGÖ)	47
3.3. İşlem	47
3.4. Verilerin Analizi.....	48
4. BULGULAR.....	50
4.1 Kullanılan Ölçeklerin Psikometrik Analizi	50
4.2 Kullanılan Değişkenlerin Betimleyici Analizleri	52
4.3 Dijital Flört Şiddeti Puanlarının (Maruz kalan/Uygulayan) Sosyodemografik Bilgi Formundaki Değişkenlere Göre İncelenmesi	53
4.3.1 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulama Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi	53
4.3.2 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulama Puanlarının Partnerden Farklı Şehirde Yaşama Durumuna Göre İncelenmesi	53
4.3.3 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulama Puanlarının İlişki Durumuna Göre İncelenmesi	54
4.3.4 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulamanın Eğitim Durumu ve Gelir Durumuna Göre İncelenmesi.....	55
4.3.5 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulamanın İnternette Geçirilen Süreye Göre İncelenmesi	56
4.3.6 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulamanın İlişki Uzunluğuna Göre İncelenmesi	56
4.3.7 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulamanın Yaşa Göre İncelenmesi	56
4.4 Dijital Flört Şiddeti Maruz Kalma, Dijital Flört Şiddeti Uygulama, Erken Dönem Uyum Bozucu Şema Alanları, Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü Arasındaki İlişkilerin Analiz Sonuçları... 57	57
4.5 Erken Dönem Uyum Bozucu Şema Alanları ile Dijital Flört Şiddeti Arasındaki İlişkide Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Analizler.....	64
4.5.1 Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetine Dair Aracı Değişken Analizleri	65
4.5.2 Uygulanan Dijital Flört Şiddetine Dair Aracı Değişken Analizleri.....	73

5. SONUÇ VE TARTIŞMA.....	83
5.1 Dijital Flört Şiddetine Maruz Bırakma ve Uygulama ile Sosyodemografik Değişkenler Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulguların Değerlendirilmesi	83
5.2 Erken Dönem Uyum Bozucu Şemaların, Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü, Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü ile Dijital Flört Şiddetine Maruz Bırakma ve Uygulama Arasındaki İlişkilerin Değerlendirilmesi	90
5.3 Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar ile Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulama Arasındaki İlişkide Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Değerlendirme.....	96
5.4. Genel Değerlendirme.....	102
5.5. Kısıtlılıklar ve Öneriler.....	103
KAYNAKÇA	105
EKLER.....	124
EK-A BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU	124
EK-B SOSYODEMOGRAFİK FORM.....	125
EK C- SİBER FLÖRT İSTİSMARI ÖLÇEĞİ.....	127
EK D- YOUNG ŞEMA ENVANTERİ KISA FORM-3 (YŞÖ-KF3).....	130
EK E- OLUMLU DUYGU DÜZENLEMEDE GÜÇLÜKLER ÖLÇEĞİ	135
EK F- DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ ÖLÇEĞİ-KISA FORM (DDGÖ-16)	136
EK-G ETİK KURUL ONAYI.....	138
ÖZGEÇMİŞ.....	139

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.1 Katılımcılara Ait Sosyo-Demografik Verilere İlişkin Sayısal ve Yüzdelik Dağılımlar	44
Tablo 3.2 Değişkenlerin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri.....	49
Tablo 4.1 Tüm Değişkenlerin Psikometrik Analizine İlişkin Değerler	51
Tablo 4.2 Katılımcıların Ölçeklere Verdikleri Cevapların Betimsel Analizleri	52
Tablo 4.3 Uygulanan ve Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinin Cinsiyetler Arası Karşılaştırılması.....	53
Tablo 4.4 Uygulanan ve Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinin İlişki Durumuna Göre Karşılaştırılması.....	54
Tablo 4.5 Maruz Kalınan ve Uygulanan Dijital Flört Şiddetinin Eğitim Durumu ve Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılması	55
Tablo 4.6 Katılımcıların Yaşı ile Maruz Kalınan ve Uygulanan Dijital Flört Şiddeti İlişkisi	57
Tablo 4.7 Kullanılan Değişkenler Arasındaki Korelasyonlar	58
Tablo 4.8 Hipotez 2 Korelasyon Analizi Sonuçları	62
Tablo 4.9 Hipotez 3 Korelasyon Analizi Sonuçları	63
Tablo 4.10 Kopukluk Şema Alanı ile Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi	67
Tablo 4.11 Zedelenmiş Otonomi Şema Alanı ile Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi.....	69
Tablo 4.12 Diğerleri Yönelimlilik Şema Alanı ile Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi.....	71
Tablo 4.13 Yüksek Standartlar Şema Alanı ile Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi	73
Tablo 4.14 Kopukluk Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi	75

Tablo 4.15 Zedelenmiş Otonomi Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi	77
Tablo 4.16 Diğerleri Yönelimlilik Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi	79
Tablo 4.17 Yüksek Standartlar Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi	81

ŞEKİL LİSTESİ

- Şekil 4.1 Kopukluk Şema Alanı ile Maruz Kalınan Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları..... 66
- Şekil 4.2 Zedelenmiş Otonomi Şema Alanı ile Maruz Kalınan Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları..... 68
- Şekil 4.3 Diğerleri Yönelimlilik Şema Alanı ile Maruz Kalınan Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 70
- Şekil 4.4 Yüksek Standartlar Şema Alanı ile Maruz Kalınan Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 72
- Şekil 4.5 Kopukluk Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları..... 74
- Şekil 4.6 Zedelenmiş Otonomi Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 76
- Şekil 4.7 Diğerleri Yönelimlilik Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 78
- Şekil 4.8 Yüksek Standartlar Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 80

KISALTMALAR LİSTESİ

DSÖ: Dünya Sağlık Örgütü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

DBF: Demografik Bilgi Formu

SFİÖ: Siber Flört İstismarı Ölçeği

YŞÖ-KF3: Young Şema Ölçeği-Kısa Form

DDGÖ-16: Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği-Kısa Form

ODDGÖ: Olumlu Duyguyu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Flört şiddeti son yıllarda ciddi bir problem haline gelene gelen ve yaygınlığı artan bir toplum sağlığı sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır (Vagi ve ark., 2013). Teknolojinin gelişmesi ile birlikte bireylerin anlık iletişim araç kullanımları artmış ve sosyal ağ kullanımları kişilerarası ilişkileri önemli ölçüde etkiler hale gelmiştir. Teknolojinin gelişmesi bir yandan iletişim kurma biçimimize önemli bir katkı sağlarken bir yandan da partnerler arasındaki şiddet ortamına fırsat verebilmektedir (Barlett ve Gentile, 2012). Anlık iletişim araçlarının ve sosyal ağların kullanımının artmasıyla flört şiddetinin yüz yüze etkileşimden dijital ortama taşındığı görülmektedir. Romantik ilişkilerin dijital ortamda başlamasıyla birlikte, ilişkilerde görülmesi muhtemel çatışmalar ve flört şiddeti kavramı dijital ortamda sürdürülen ilişkilerde de kendisini göstermiştir (Kowalski ve Limber, 2007). Dijital flört şiddeti, dijital ortamda partnere zarar vermek amacıyla bireylerin partnerlerine karşı uyguladıkları her türlü söz tutum ve davranışları kapsamaktadır (Barrajo, Gamez-Guadix ve Calvete, 2015). Literatürde dijital flört şiddeti ile psikolojik, fiziksel, cinsel flört şiddet türleri arasında anlamlı ilişki çıktığını gösteren çalışmalar yer almaktadır (Burke, Wallen, Vail-Smith ve Knox, 2011; Cutbush, Ashley, Kan ve Hamptom, 2010; Melander, 2010). Türkiye’de ise flört şiddetinin yaygınlığına yönelik çalışmalara odaklanılmakta (Fidan ve Yeşil, 2018; Koçak ve Can, 2019; Hamzaoğlu ve Yayak, 2020) ve konuya yönelik araştırmaların sınırlı kaldığı görülmektedir. We are Social (2020) tarafından rapor edilen istatistiklere göre, Türkiye’de yaşayan insanların %72’si internet kullanıcısıdır. Dünyada ise bu oran %57’dir. Aynı rapora göre, Türkiye’de 18-34 yaş arasında yaklaşık 30 milyon insan sosyal medya kullanıcısıdır.

Sosyal medya kullanım sıklığının ülkemizdeki oranları incelendiğinde, insanların dijital ortamda geçirdikleri süre içerisinde sosyalleşmek ve ilişki kurmak amacıyla sosyal medyayı tercih ettiklerini görülmektedir (Deniz ve Gürültü, 2018). Sosyal medya kullanımının ergenler ve genç erişkinler arasındaki yaygınlığı göz önünde bulundurulduğunda, dijital ortamda kurulan ilişkilerde karşılaşılan durumları, risk faktörlerini ve ilişkili unsurları incelemenin önemli sonuçlar sağlayabileceği düşünülmektedir.

Yetişkinlerin yaklaşık %60'ının partnerleri ile yaşadıkları ilişkide görülen dijital flört şiddeti ciddi sorunlara yol açmaktadır. Söz konusu şiddetin hem uygulayan hem de maruz kalan açısından değerlendirilmesi önemlidir. Dijital flört şiddetine maruz kalan ve dijital flört şiddeti uygulayan bireylerde depresyon, kaygı bozukluğu, madde ve alkol kullanım bozukluğu, psikosomatik belirtiler gibi ruh sağlığına ilişkin olumsuz durumlar bildirilmektedir (Bennett, Guran, Ramos ve Margolin, 2011; Van Ouytsel, Ponnet, Malrave ve Temple, 2016). Dijital flört şiddetine yönelik yapılan çalışmalara bakıldığında, cinsiyet farklılıkları gözatılmeksizin (Borrajo, Gamez-Guadix, Pereda ve Calvete, 2015) genellikle şiddetin partnerler arasında karşılıklı gerçekleştirildiği bulunmuştur (Kowalski ve Limber, 2007; Swahn, Alemdar ve Whiakker, 2010).

Yakın ilişkilerle ilişkili olan faktörler arasında bireylerin erken gelişimsel dönemdeki deneyimleri sonucunda benimsediği zihinsel temsiller ön plana çıkmaktadır. Kişilerin kendileri ve sosyal çevresi hakkındaki zihinsel temsilleri, erken çocukluk döneminden itibaren deneyimleriyle şekillenmekte ve etkileri yaşamın ilerleyen dönemlerinde kendisini göstermektedir. Bu durumu kavramsallaştırmak ve kuramsal bir çerçevede ele almak amacıyla, kişilerin zihinsel temsillerinin birer şema olduğu, bu şemaların çocukluk dönemindeki deneyimlerle şekillendiği ve ilerleyen dönemlerde de kişinin yaşantısında kendisini gösterdiği belirtilmektedir (Young, Klosko ve Weishaar, 2003). Young vd. (2003), tarafından literatüre kazandırılan erken dönem uyum bozucu şemalar, kişilerin yakın ilişkileriyle bağlantılı bireysel özellikler olarak ele alınmaktadır. Buna paralel olarak, erken dönem uyumsuz şemalar ve flört şiddeti arasındaki ilişkiyi destekleyen çalışmaların literatürde yer aldığı görülmektedir (Pilkington, Noonan, May, Younan ve Holt, 2021; Shorey, Strauss, Zapor ve Stuart, 2017).

Duygu düzenleme, kişilerin duygularını açıkça ifade edebilme, duygularının farkında olabilme, duygusal durumlara yönelik stratejiler belirleyebilme, hedefe yönelik davranabilme ve duyguları kabul etme becerilerini içeren süreçlerin bütünü

olarak tanımlanmaktadır (Gratz ve Roemer, 2004). Erken dönem uyumsuz şemalarla birlikte ele alınabilecek ve kişilerin karşılaştıkları durumlara nasıl tepki verdiği ve duygusal deneyimlerine yönelik nasıl bir tutum sergilediği hakkında bilgi verebilecek duygu düzenleme güçlüğü ve flört şiddeti arasındaki ilişkiyi destekleyen çalışmaların da daha önce yapıldığı görülmektedir (Lily ve Mercer, 2014; Brillon ve ark., 2016). Araştırmalar genel olarak olumsuz duygu düzenlemenin rolünü incelemiş, olumlu duygu düzenleme ve dijital flört şiddeti arasında ilişkiyi ele almamıştır. Oysa olumsuz duygulara ek olarak olumlu duyguları düzenleyebilmenin de kişilerin sağlıklı ilişkiler kurmasında önemli bir rolü vardır (Rand, Kraft-Todd ve Gruber, 2015). Öte yandan, romantik ilişkilerde partner şiddetinin ise duygu düzenleme güçlüğüyle bağlantısı olduğu görülmektedir (Harper, Austin, Cercone ve Arias, 2005). İlgili literatür ve konuyla ilgili bulgular ve sınırlılıklar göz önünde bulundurulduğunda, bu çalışmada erken dönem uyum bozucu şemalar ile dijital flört şiddeti arasındaki ilişkide olumlu duygu düzenleme ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü'nün aracı rolünün olup olmadığının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

1.1 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Dijital flört şiddeti son zamanların güncel problemleri arasında yer almaktadır. Dijital flört şiddetinin toplum üzerindeki etkisini görmek dijital flört şiddetinin çözümünü ele almak açısından da oldukça kıymetlidir (Best, Manktelow ve Taylor, 2014; Subrahmanyam ve Greenfield, 2008). Literatüre bakıldığında dijital flört şiddetiyle ilişkili faktörlere yönelik araştırmaların oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. Araştırmalar duygu düzenleme güçlüğü'nün flört şiddetine maruz bırakma açısından önemli bir değişken olduğunu göstermektedir (Gratz ve Roemer, 2004; Ortiz ve Shorey, 2015). Erken dönem uyumsuz şemalar da yakın ilişkilerde ele alınması gereken önemli bir kavram olarak daha önceki araştırmalarda incelenmiştir (Crawford ve Wright, 2007; Shorey vd., 2017). Ayrıca, erken dönem uyumsuz şemalar ve duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişkiyi destekleyen çeşitli çalışmalar yer almaktadır (Young vd., 2003; Faustino ve Vasco, 2020). Bu doğrultuda, araştırma değişkenlerinin birbirleriyle ilişkili olduğu, ancak daha önce erken dönem uyumsuz şemalar, duygu düzenlemede güçlükler ve dijital flört şiddeti değişkenlerinin bir arada incelenmediği görülmektedir. Bu yüzden, yapılan bu araştırmanın söz konusu değişkenleri bir arada ele alarak literatür açısından birleştirici bir etkisinin olacağı ve

dijital flört şiddetinin kapsamlı bir şekilde ele alınacak olmasının da bir sonraki çalışmalara kılavuzluk edeceği düşünülmektedir.

BÖLÜM 2

2. LİTERATÜR TARAMASI

2.1 Şiddet

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) şiddeti, bireyin kontrollü bir seçim sonucu kendisine, bir diğer kişiye, gruba veya topluluğa karşı uyguladığı gücün yaralanma, ölüm ve psikolojik zararlarla sonuçlanması olarak tanımlar (akt. Hatipoğlu, 2010). Diğer bir bağlamda şiddet, güç göstermek, tahakkümde bulunmaya çalışmak, bir kişiyi kontrol altında tutabilmek, kontrol etmeye çalışmak, doğrudan ya da dolaylı bir şekilde zarar vermek olarak tanımlanmaktadır (Güleç, Topaloğlu ve Altıntaş, 2012; Polat, 2016). Ancak dünya çapında şiddetin artmasıyla birlikte şiddeti tanımlayabilmek de zorlaşmaktadır (Bal, 2014; Benjamin, 2010). Bu nedenle geleneksel şiddet tanımlarının yeterli olmadığı görülmektedir. Şiddeti sadece fiziksel zararlarla kısıtlamamak, toplumsal boyutlarını ele alabilmek gerekmektedir. Korkutmak, tehdit etmek, cezalandırmak, özgürlüğünü kısıtlamak, aşağılamak, yetersiz hissettirmek bunların herhangi birini veya birden fazlasını amaçlayan her türlü söz, tutum, davranış şiddet demektir (Polat, 2016). Dolayısıyla, şiddet, psikososyal faktörleri ve kültürel bağlamları olan bir toplum sağlığı sorunu olarak ele alınmaktadır. Politik tarafının olması, kanunlarla ilintili olması şiddetin toplumsal yönünü oluşturur. Bir toplum sağlığı sorunu olan şiddet, kişide hem fiziksel hem de ruhsal bir zarar yaratmakla birlikte, kişinin işlevselliğine ve günlük yaşam kalitesine somut etkileri ve yansımaları olmaktadır (Zorlu, 2016). Özetle şiddetin fiziksel, ruhsal ve toplumsal etkileri hem bireyi hem de onunla yaşayan tüm bireylerin yaşam kalitesine etki edebileceği için şiddetin bir toplum sağlığı sorunu olduğunun bir kez daha altı çizilmelidir. (Kocadaş, Özbulut ve Özgür, 2010; Polat, 2016; Zorlu, 2016).

Dünyada bir yılda şiddete maruz kalan kişilerin sayısının iki milyonu geçtiği ve bu kişilerin fiziksel ve psikolojik olmak üzere kalıcı hasarlar yaşadığı görülmektedir (Polat, 2016). Şiddete en çok maruz kalan grupların çocuklar, kadınlar ve yaşlılar olduğu belirtilmektedir. Kadınlar genellikle mevcut ilişkide oldukları partnerleri, eşleri veya eski partnerleri tarafından şiddete maruz kalmaktadır (İbiloğlu, 2012). Dünya Sağlık Örgütü (2002) kadınların %35' inin fiziksel ve cinsel şiddete maruz kaldığına ve bu şiddetin %30'unun mevcut ilişkideki partnerleri tarafından, %7'sinin ise diğer kimseler tarafından uygulandığı ileri sürülmektedir.

Dünya Sağlık ve Şiddete İlişkin Raporu (2002) şiddetin türlerini üç gruba ayırmaktadır. Bunlar:

1. Kendine yönelik şiddet, bireyin kendisi üzerinde şiddet girişiminde bulunmasıdır. Bu şiddet türü kişinin intihar düşünceleri, intihar girişimleri, alkol ve uyuşturucu bağımlılığı, kendisine yönelik zarar vereceği tutum ve davranışları kapsamaktadır (İbiloğlu, 2012; Kocacık, 2001).
2. Kişilerarası şiddet, kişinin bir diğeri üzerinde uyguladığı şiddet türüdür. Aile içi/ partner şiddeti ve topluluk şiddeti olmak üzere iki boyutta incelenir. Kişilerarası şiddette fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddetin bir arada görmek mümkündür. Çocuğun, eşin, partnerin ve yaşlıların maruz bırakıldığı şiddet türüdür.
3. Kolektif şiddet ise belli bir kitlenin sistematik olarak bir cinsiyete, ırka, tercihe yönelik uyguladığı her türlü tutum ve davranışı kapsamaktadır. Toplumlar arasında sosyal, ekonomik ve politik şiddetin uygulanması olarak ele alınmaktadır. Savaşlar, kan davaları, mafya ve terör olayları, soykırımlar kolektif şiddetin ağır boyutlarını oluşturmaktadır (Bal, 2014; Özgür, Yörükoğlu ve Baysan-Arabacı, 2011).

Yukarıda belirtilen şiddet türleri ele alındığında, flört şiddeti kişilerarası şiddet türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Flört şiddetine ek olarak kadına yönelik şiddet ve iş yerinde psikolojik şiddet (mobbing) de kişilerarası şiddet türleri içerisinde yer almaktadır (Karlı, 2016; Kocacık, 2001).

2.1.1 Dijital Şiddet

Dijital şiddet 21. Yüzyılın en önemli sorunlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ve bireylerin elektronik araçlara erişiminin de

artmasıyla dijital şiddet kavramının bireylerin hayatına belirgin bir şekilde girdiği görülmektedir. İnternet, akıllı telefon, herhangi bir elektronik araç vasıtasıyla bilinçli ve kontrollü bir şekilde bir kişiye veya topluluğa zarar verebilecek her türlü söz, tutum, davranış dijital şiddet kapsamına girmektedir. Tehdit etmek, bireylerin özel bilgilerini ve mahremiyetini yaymak, bir kişiye ve gruba dair bütünlüğüne zarar verecek iddialarda bulunmak dijital şiddetin en yaygın örnekleri arasındadır (Binark ve Bayraktutan, 2013; Lumsden ve Harmes, 2019). Kişinin anonim olarak var olabilmesi, dijital şiddete dair cezai yaptırımların kısıtlılığı, teknolojinin gelişmesiyle çoğu bireyin dijital araçlara erişiminin kolay olması dijital şiddetin yaygınlığını attırmakta büyük bir etki göstermektedir. Dijital şiddette maruz kalınan şiddetin sosyal medyada kalıcı bir şekilde görülmesi, geniş kitlelerin görebileceği mecralara yayılması ve bu yayılmayla birlikte kişinin veya grubun tekrarlı olarak bu şiddete maruz kalması birey üzerinde depresyon, anksiyete ve travma sonrası stres bozukluğu gibi önemli psikolojik hasarlara sebebiyet vermektedir (Çınar, 2021; Mason, 2018; Şimşek, 2020).

İnternet kullanım sıklığı ele alındığında TÜİK verilerine göre 2020 yılında Türkiye’de 62 milyon kişinin internet kullandığı görülmektedir. Önceki yıllara kıyasla bu orandaki önemli artış göze çarpmaktadır. Ayrıca Türkiye nüfusunun %92’sinin telefon kullandığı %64’ünün ise sosyal medya kullanıcısı olduğu belirtilmektedir. 2020 verilerine göre sosyal medya kullanan bireylerin yaş ortalaması 25-34 yaş aralığında yoğunlaşmaktadır. Kadınların %73,3’ünün, erkeklerin ise %84,7’inin internet kullanıcı olduğu rapor edilmektedir. (TÜİK, 2020). Son yıllarda teknoloji kullanımının ülkemizdeki ciddi artışı dijital şiddetin görülmesi açısından bir risk faktörü olarak değerlendirilebilir (Bakır ve Kalkan, 2019). Flört şiddetinin ülkemizde yaygınlığına bakıldığında Türkiye verilerinde %11 ile %45,8 arasında değiştiği bildirilmektedir (Koyuncu, Gümüştas ve Han Almış 2018; Mıhçıokur ve Akın, 2015). Flört şiddeti oranlarının genç kadınlarda genç erkeklere göre daha fazla ve genç kızlara göre genç kadınlarda daha sık olduğu bildirilmiştir (Koyuncu ve ark., 2018). Diğer bir deyişle flört şiddeti oranları erkeklere oranla kadınlarda ve yaşça daha büyük kadınlara oranla genç kadınlarda daha fazla görülmektedir. Yapılan araştırmalara bakıldığında flört şiddetinin psikolojik, fiziksel, cinsel ve dijital boyutları ele alındığını (Darvell, Walsh ve White, 2011; Melander, 2010), ancak dijital flört şiddetini incelenen çalışmaların kısıtlı kaldığı görülmektedir.

2.1.2 Flört Şiddeti

Araştırmalar yakın ilişkilerdeki şiddetin sadece evli bireylerle sınırlı kalmayacağını ve bunun altı çizilmesi gereken bir sorun olduğunu göstermektedir (Callahan, Tolman ve Saunders 2003). Kişilerarası şiddet türünün önemli bir boyutu olan flört şiddeti son yirmi yılda önemli bir artış göstermekte ve toplumu etkileyen ciddi bir problem haline gelmektedir (Harned, 2002; Olson, Rickert ve Davidson, 2004).

İlk olarak flört kavramının tanımına bakıldığında evli veya nişanlı olmayan iki bireyin birbiri ile duygusal ve cinsel bir bağ kurarak ilişki içerisinde olması olarak tanımlanır. Bu kavram arkadaşlıktan öte bir bağı kapsamaktadır (Murray ve Kardatzke, 2007). İlk olarak Makepeace'in (1981) flört şiddetine yönelik yaptığı araştırma literatüre önemli bir katkı sağlamış ve sonrasında yapılmış flört şiddeti araştırmalarına öncülük etmiştir. Makepeace'in (1981) yaptığı araştırma ile şiddetin yalnızca aile içinde olmadığı; evli veya nişanlı olmayan partnerler arasında da geliştiği ileri sürülmüş ve flört şiddeti kavramına yönelik araştırmalar hız kazanmaya başlamıştır. Sugarman ve Hotalin'in (1989) flört şiddeti tanımını fiziksel şiddet ile kısıtlı tutmuş, evli olmayan çiftlerin en az bir üyesinin diğerine kasıtlı olarak uyguladığı fiziksel zarar veya bu fiziksel zarara yönelik tehdit etmesi olarak tanımlamıştır. Carr ve VanDeusen (2002) ise flört şiddeti tanımında şiddetin cinsel ve psikolojik yapılarını da ele alarak, fiziksel şiddet ile kısıtlı tutmamıştır. Anderson ve Danis (2007) flört şiddetine dair daha kapsamlı bir tanım vererek flört şiddetini evli olmayan çiftler arasında bir partnerin zarar vermek amacıyla diğeri üzerinde uyguladığı fiziksel, cinsel veya sözel nitelikte şiddet uygulaması ve tehdit etmesine yönelik tutum ve davranışlar olarak tanımlamıştır. Son yıllarda kabul gören flört şiddeti tanımı evli olmayan çiftlerin birbirlerine doğrudan veya dolaylı yoldan ruhsal ve beden olarak zarar vermeyi içermektedir (Fidan ve Yeşil, 2018). Buna göre flört şiddeti, Partnerlerden birinin diğerine güç göstermesi, tahakkümde bulunmaya ve kontrol etmeye çalışması, yetersiz hissettirmesi, korkutması, tehdit etmesi, cezalandırması ve özgürlüğünü kısıtlaması gibi birini veya birden fazlasını amaçlayan söz, tavır ve davranışlardır (Cornelius ve Resseguie, 2007; Koçak ve Can, 2019). Bu noktada şiddetin sadece davranışa indirgenmemesi de önemli bir noktadır. Yüz ifadesi ve beden dili ile de birey şiddete maruz bırakılabilir. Flört şiddeti fiziksel, psikolojik, cinsel, ısrarlı takip (stalking), dijital olmak üzere farklı boyutlarda kendini gösterebilir

(Fidan ve Yeşil, 2018; Shorey, Cornelius ve Bell, 2008). Genellikle bu şiddet türleri bir arada görülmekte ve maruz kalınan şiddetin derecesi gittikçe artmaktadır (Koçak ve Can, 2019). Flört şiddetini diğer türlerden ayıran önemli bir nokta kişi maruz kaldığı şiddeti anlamlandırmakta zorlanabilmektedir. Kişinin romantik bir ilişki içerisinde olması, partnerine duyduğu sevgi ve bağlılık yaşadığı durumu şiddet olarak tanımlayabilmesini güçleştirmektedir (Koçak ve Can, 2019). Bu doğrultuda, şiddetin tanımının romantik ilişkisi olan kişiler için zor olduğu ve üzerinde durulması gereken bir nokta olduğu düşünülmektedir.

Cinsiyet faktörüne bakıldığında flört şiddeti açısından çok fazla farklı görüşte çalışma mevcuttur. Bazı araştırmalar cinsiyet fark etmeksizin kadın ve erkeklerin hem şiddet uygulayıcısı hem de şiddet mağduru olabileceğine yönelik görüşü desteklemektedir (Foshee, 1996; Shorey vd., 2008). White and Koss'un (1991) yaptığı araştırmada erkeklerin %37'si, kadınlar %35'i partnerlerine şiddet uygularken, erkeklerin %39'unun kadınların ise %32'sinin şiddet mağduru olduğu rapor edilmiştir. Ayrıca kadınların erkeklere oranla daha fazla flört şiddeti uyguladığına yönelik araştırmalar da karşımıza çıkmaktadır (Arias, Samios ve O'Leary, 1987; Marshall ve Rose, 1987). Magdol ve arkadaşları (1997) yaptığı araştırmada erkeklerin %21'i partnerine flört şiddeti uygularken kadınlar da ise bu oran %37'dir. Cinsiyet farklılıkları ele alındığında, kadın ve erkeklerde flört şiddeti uygulama ve şiddete maruz kalma oranlarının şiddet türüne göre farklılık gösterebileceği görülmektedir (Foshee ve Matthew, 2007). Bu durumda, şiddetin türüne yönelik cinsiyet farklılıklarının ele alınmasının önemli sonuçlar sağlayacağı öngörülmektedir.

Flört şiddeti kişide ruhsal ve bedensel olarak ciddi hasarlar bırakmaktadır. Flört şiddetine maruz kalan bireylerin düşük öz saygı, öfke, günlük yaşam işlevselliğinde bozulma, düşük iletişim becerileri sergileme, alkol ve madde kullanımı gibi davranışlarında artış olduğu yanı sıra depresyon, anksiyete, yeme bozukluğu, travma sonrası stres bozukluğu gibi psikolojik sorunları beraberinde getireceğine dair çalışmalar mevcuttur (Anderson ve Danis, 2007; Campbell, 2002; Eshelman ve Levendosky, 2012; Jackson, Cram ve Seymour, 2000; Oswalt, Wyatt ve Ochoa, 2018).

Özetlemek gerekirse, flört şiddeti Anderson ve Danis (2007) tarafından tanımlandığı üzere, flört evli olmayan çiftler arasında bir partnerin zarar vermek amacıyla diğeri üzerinde uyguladığı fiziksel, cinsel veya sözel nitelikte şiddet uygulaması ve tehdit etmesine yönelik tutum ve davranışlardır. Ayrıca, flört şiddeti fiziksel, psikolojik, cinsel, ısrarlı takip (stalking), dijital olmak üzere farklı boyutlarda

kendini göstermektedir (Fidan ve Yeşil, 2018; Shorey vd., 2008). Tanımdan da anlaşılacağı üzere flört şiddeti çok boyutlu bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Sonraki bölümlerde flört şiddetinin türleri ve yaygınlıkları aktarılacaktır.

2.1.2.1 Fiziksel Flört Şiddeti ve Yaygınlığı

Fiziksel flört şiddeti, partnerlerden birinin diğeri üzerinde fiziksel saldırıda bulunduğu, fiziksel gücünü kullanarak uyguladığı şiddet türüdür. Diğeri bir bağlamda herhangi bir nesne vasıtasıyla partnerine kasıtlı olarak zarar verme girişiminde bulunan her türlü davranış fiziksel şiddet kapsamına girmektedir. Partnerine yumruk atmak, saçını çekmek, bir şey fırlatmak, tokat atmak, boğmak, bıçaklamak, itmek, bağırarak, yakmak, silah kullanmak fiziksel şiddet davranışları arasında en yaygın olanlarıdır (Breiding, Basile, Smith, Black ve Mahendra, 2015; CDC, 2016; Saltzman, Fanslow, McMahon ve Shelley, 2002; Teten, Ball, Valle, Noonan ve Rosenbluth, 2009). Fiziksel şiddet gittikçe daha da sertleşebilir. Fiziksel şiddetten dolayı birey günlük yaşam işlevselliğini kaybedecek ağır durumlar yaşayabilir (Park ve Kim, 2018).

Şiddet denilince akıllara ilk şiddet türü olarak fiziksel şiddetin gelmesiyle birlikte çoğu çalışma fiziksel flört şiddetine odaklanmıştır (Park ve Kim, 2018). İlk olarak, Makepeace'in (1981) flört şiddetine yönelik yaptığı araştırma ile fiziksel flört şiddeti kavramı literatüre girmiştir. Bu çalışmaya katılan üniversite öğrencilerinin %21'inin partnerleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %61'inin ise çevresindeki kişilerin bu şiddet türünden etkilendiği rapor edilmiştir. Straus'un (2004) Uzak Doğu, Yeni Zelanda, Avrupa, Kuzey ve Latin Amerika popülasyonunda yaptığı kapsamlı araştırmada katılımcıların %29'unun fiziksel şiddete maruz kaldığı görülmüştür. Bu çalışmada cinsiyet faktörüne bakıldığında erkeklerin kadınlara oranla fiziksel şiddeti uygulama oranlarının daha yüksek olduğu rapor edilmiştir. Üniversite öğrencileriyle yapılan başka bir çalışmada katılımcıların fiziksel flört şiddetine uğrama oranları %20 ile %37 arasında değişmektedir (Shorey vd., 2008).

Fiziksel şiddetin yaygınlık oranlarına bakıldığında hem kadın hem de erkeğin mağdur olduğuna yönelik çok fazla çalışma vardır. Bergman'ın (1992) araştırmasında kadınların erkeklere oranla daha fazla fiziksel ve cinsel şiddet mağduru olduğu görülmektedir. Erkeklerin kadınlara göre fiziksel olarak daha fazla saldırgan olduğuna

yönelik görüşler de söz konusudur (Archer, 2004). Bunun yanında yapılan 200'den fazla çalışma erkekler ve kadınların benzer oranlarda fiziksel şiddet uyguladığını göstermiştir (Straus, 2010). Kadınların erkeklere oranla daha fazla fiziksel şiddet uyguladığı gösteren çalışmalar da karşımıza çıkmaktadır. Örneğin Luthra ve Gidyz'in (2006) çalışmasında kadınların %25'i erkeklerin ise %10'u partnerlerine fiziksel şiddet uyguladığını belirtmektedir. Bu araştırmalar bize fiziksel flört şiddetinin tek yönlü olmadığını göstermektedir (Hines ve Saudino, 2003). Erkeklerin fiziksel flört şiddeti uygulama oranlarının fazla oluşu evlilik durumunda kendisini daha çok gösterirken (Erbek, Eradamlar, Beştepe, Akar, Alpkan, 2004; Sağlam, 2015) kadınların fiziksel flört şiddetinin erkeklerle benzer oranlarda olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun, kadın ve erkeğin fiziksel şiddet tanımındaki farklılıklardan kaynaklı olabileceği tahmin edilmekle birlikte, erkeklerin fiziksel şiddete maruz kalma durumunun toplumda yansıtılmadığı, fakat kadınların fiziksel şiddete maruz kalmasının erkeğin güç kullanmasının daha aşırı düzeyde ve sık olması sebebiyle toplumda daha çok ses getirdiği söylenebilir (Umar, 2020). Aynı zamanda, bu durumun sosyokültürel arka planı olduğu ve erkeklerin kadınlar üzerinde daha fazla söz sahibi olduğunu düşünmesiyle bağlantılı olarak evlilikte şiddetin daha sık görülebileceği anlaşılmaktadır (Bahadır Yılmaz ve Öz, 2019).

2.1.2.2 Psikolojik Flört Şiddeti ve Yaygınlığı

Bir diğer flört şiddeti olan psikolojik flört şiddeti kişinin partneri üzerinde kontrol kurması, partnerine hakaret etmesi ve yetersiz hissettirmesi, partnerine karşı incitici bir dil ve üslup kullanması, partnerini korkutması, partnerinin kişisel eşyalarına kasten zarar vermesi, partnerine karşı tehditkar olması, kıskançlık kavramı altında partnerinin davranışlarını ve faaliyetlerini kısıtlamasına yönelik davranış ve tavırları içermektedir. (Tjaden and Thoennes, 2000). Özellikle partnerini takip etmek, partnerine karşı kıskanç davranışlar sergileyerek suçlamalarda bulunmak psikolojik flört davranışları arasında yaygın olarak görülmektedir (Cascardi, Blank ve Dodani, 2016). Üniversite öğrencileriyle flört döneminde psikolojik istismara yönelik yapılan bir araştırmada psikolojik istismarın partneri aşağılama, partnere karşı düşmanca davranma, partnere karşı duyarsızlık ve ilgisizlik, partnerinin davranışlarını sindirmeye çalışma, partnerini suçlama kalıplarından en yaygın biçiminin partnere yönelik duyarsızlık ve ilgisizlik olduğu görülmüştür (Hines ve Saudino, 2003).

Walker (1979) psikolojik şiddeti farklı boyutlarda incelemiştir. İlk olarak sözlü saldırıların birey üzerinde yıkıcı etkisine değinmiştir. Partnerine lakap takma, toplum içerisinde aşağılama, alay etme gibi sözlü saldırılar bireyin kendi değerini sorgulamasına sebep olabilmektedir. İkinci psikolojik şiddetin boyutu partneri izole etmek, sosyal alanlara kısıtlılığı sağlamak ve ekonomik açıdan partneri kısıtlayarak ekonomik bağımsızlığını kazanmasını engellemeye çalışmaktır. Üçüncü boyutuna bakıldığında kıskançlık kavramının yer aldığı görülmektedir. Psikolojik şiddeti uygulayan kişi partner üzerinde kontrol sağlayarak ve partnerini sadakatsizlikle suçlayarak nereye gideceği, kiminle görüşeceği, ne giyeceğine yönelik müdahaleci davranışlarda bulunmaktadır. Walker (1979) psikolojik şiddetin dördüncü boyutunda tehdit etkenin de kişi üzerinde zararlı etkileri olduğunu ifade etmiştir. Partnerlerini terk etmekle, sevdikleri kişilere veya kişisel eşyalarına zarar vermekle tehdit etmek psikolojik şiddetin yaygın boyutlarından biridir.

Psikolojik flört şiddetinin toplumda oldukça yaygın olduğu ve ciddi olumsuz sonuçlar doğurduğu görülmektedir. Psikolojik olarak istismar edici davranışlar genellikle korkuyu arttırarak partnere karşı bağımlılığa sebep olabilir ve kişinin benlik kavramına zarar verebilir. Kişinin sürekli bir şekilde psikolojik şiddete maruz kalması maruz bırakan partnere karşı başa çıkabilme yeteneğini zayıflatır (Murphy ve O'Leary, 1989). Walker'in (1984) yaptığı araştırmada kadınlar psikolojik şiddetle birlikte yaşadıkları korku ve aşağılanmayı en acı verici deneyim olarak tanımlamışlardır. Psikolojik şiddet kişinin öz saygısına, iyi oluşuna, ilişkilere yönelik algısına da önemli ölçüde zarar vermektedir (Marshall, 1999). Dolayısıyla psikolojik şiddetin bireyde fiziksel şiddete göre daha kalıcı hasarlar bıraktığı görülmekte ve önemi vurgulanmaktadır (Murphy ve O'Leary, 1989; Walker, 1984). Araştırmalar psikolojik şiddetin fiziksel şiddet ile yakından ilişkili olduğunu da göstermektedir. Hatta psikolojik şiddetin çoğu zaman fiziksel şiddetin habercisi olduğu bildirilmektedir (Murphy ve O'Leary, 1989).

Uluslararası çalışmalar yakın partner şiddet türlerinden psikolojik flört şiddetinin en yaygın tür olduğunu göstermektedir. (Liles, Usita, Irvin, Hofstetter, Beeston ve Hovell, 2012). Literatüre bakıldığında söz konusu şiddet türünün yaygınlık oranlarının %80'lere ulaştığı görülmektedir. Psikolojik flört şiddeti mağduru olan erkeklerin oranının %76 ile %87; kadınlarda ise %78 ile %87 arasında değiştiği; psikolojik şiddet uygulayıcı olma oranına bakıldığında ise erkeklerde %74 ile %85 kadınlarda %83 ile %90 arasında değiştiği rapor edilmektedir (Cortes ve ark., 2014;

Straus, 2004). Görüldüğü üzere hem kadın hem erkek için psikolojik şiddet mağdur ve uygulayan oranları birbirine oldukça yakındır. Benzer şekilde Harned (2001), yaptığı araştırmada kadınların %85'inin erkeklerin ise %84'ünün psikolojik saldırganlık davranışlarını sergilediği görülmüştür. Yine aynı araştırmada en sık görülen psikolojik şiddet türünün partneri izole etme ve kısıtlama, partneri tehdit etme, partneri ekonomik açıdan istismar etme olduğu rapor edilmiştir. Partneri izole etme oranı kadınlarda %64 erkeklerde %61, partneri tehdit etme kadınlarda %58 erkeklerde %63, ekonomik istismar kadınlarda %9, erkeklerde %12 olarak belirtilmiştir. Bu oranlara bakıldığında psikolojik flört şiddetinin de cinsiyetler arası belirgin bir farklılık göstermediği dikkati çekmektedir.

2.1.2.3 Cinsel Flört Şiddeti ve Yaygınlığı

Cinsel flört şiddeti partnerin rızası dışında cinsel yakınlaşma ve birlikteliğe zorlamak olarak tanımlanmaktadır. (Fidan ve Yeşil, 2018; Straus,1996). Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği (2018) partnerin onaylamamasına rağmen sürdürülen her cinsel aktivitenin cinsel şiddet olarak tanımlanacağına değinmiştir. Flört ilişkisinde cinsel saldırı, tecavüz, partnerin istemediği zamanda, biçimde ve ortamda cinsel ilişkiye zorlamak yaygın cinsel flört şiddeti davranışlarına girmektedir. Cinsel flört şiddeti fiziksel davranışlarla beraber fiziksel olmayan davranışları da kapsamaktadır. Sözlü bir şekilde partneri cinsel yakınlaşmaya veya beraberliğe zorlamak ve partneri bu durum üzerinden tehdit etmek cinsel flört şiddetinin yaygın örneklerindedir. Bununla birlikte, cinsel flört şiddetine sözel boyutundan fiziksel boyutuna kadar kapsamlı bir şekilde bakmak önemlidir (Gamez-Guadix, Straus ve Hershberger, 2011) Flört ilişkisinde cinsel saldırı, tecavüz, partnerin istemediği zamanda, biçimde ve ortamda cinsel ilişkiye zorlamak, partneri zorla hamile bırakmak veya hamile olan partneri kürtaja zorlamak, partnerin isteği dışında pornografi seyrettirmek veya pornografinin bir parçası haline getirmek, partneri tehdit ederek cinsel yakınlaşmaya zorlamak, korunmadan partneri cinsel birlikteliğe ikna etmeye çalışmak cinsel flört şiddeti davranışları arasında yer almaktadır (Boney-McCoy ve Sugarman, 1996; Breiding, Basile, Smith, Black ve Mahendra, 2015; CDC, 2016).

Cinsel flört şiddetinin özellikle genç yetişkinler ve üniversite öğrencileri arasında oldukça yaygın olduğu görülmektedir (Sinozich & Langton, 2014). Chan, Straus, Brownridge, Tiwari ve Leung (2008) yaptıkları uluslararası çalışmada 12 ay

ve üzeri süredir flört ilişkisi olan kadın ve erkek üniversite öğrencilerine romantik ilişkilerinin partnerlerine cinsel saldırıda bulunup bulunmadıkları sorulmuştur. Katılımcıların %20'sinin partnerlerine cinsel saldırganlık eylemlerinde bulunduğu görülmüştür. Genç erişkinlerde cinsel flört şiddetinin yaygınlığı, ilişki deneyiminin az oluşu ve evlilik ya da nişanlılık gibi kurumsallaşmanın henüz gerçekleşmemiş olmasının güvensizlik oluşturmasıyla ilişkili bir durum olabileceği tahmin edilmektedir (Kaplan, 2020). Bu doğrultuda, ilgili literatür incelendiğinde, araştırmalarında da genç erişkinlerle yürütüldüğü görülmektedir (Selçuk, Avcı, Mercan; 2018).

Literatüre bakıldığında erkeklerin kadınlara oranla önemli ölçüde daha fazla cinsel şiddet uygulayıcısı olduğu görülmektedir (Hines ve Saudino, 2003; Tjaden ve Thoennes, 2006). Fakat bununla birlikte erkeklerin cinsel şiddet mağduru olabileceğini gösteren çalışmalar da yer almaktadır (Fisher ve Pina, 2013). Poitras ve Lavoie (1995) yaptığı araştırmada erkeklerin %12'sinin kadınların ise %6,3'ünün partnerlerini sözlü şekilde cinsel şiddete maruz bıraktığı görülmüştür. Daha yakın zamandaki çalışmalar bakıldığında, Krahe ve arkadaşları (2015), Avrupa ülkelerinden 18-27 yaş arası 3480 yetişkinle yaptığı araştırmada erkeklerin %16,3'ünün kadınların ise %5'inin en az bir cinsel saldırı davranışı yaptıklarını rapor etmişlerdir. Ulusal Yakın Partner ve Cinsel Şiddet anketine göre 2011 yılında kadınların %19,3'ünün erkeklerin ise %1,7'sinin hayatları boyunca en az bir kez tecavüz deneyimine veya girişimine maruz kaldığı belirtilmiştir. Tecavüz dışındaki cinsel şiddet davranışlarına bakıldığında (örneğin: istenmeyen cinsel temas) kadınların %43,3'ü erkeklerin ise %23,4'ü cinsel şiddet mağdurdur (Breiding ve ark., 2014). Buna göre, erkeklerin cinsel şiddeti uygulama konusunda baskın olduğu ileri sürülmüş ve Abbey, Jasques-Tiura ve Lebreton (2011) yaptığı araştırmada erkeklerin %43,3'ünün 14 yaşından itibaren cinsel saldırı davranışlarını (dokunma, oral veya vajinal ilişkiye zorlama) uyguladığı sonucu elde edilmiştir. Fiziksel flört şiddetiyle benzer bir biçimde, erkeğin güç kullanımının kadınlara kıyasla daha fazla oluşunun cinsel flört şiddetinde de kendisini gösterdiği anlaşılmaktadır (Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, 2017).

2.1.2.4 Dijital Flört Şiddeti ve Yaygınlığı

Dijital flört şiddetini, flört şiddeti türlerinin en güncel olanı olarak kabul edebiliriz. Teknolojinin gelişmesi kişinin iletişim yollarını etkileyerek sosyal ve

bireysel düzeyde birçok faydayı beraberinde getirmiştir. Whatsapp gibi mesajlaşma uygulamaları, anlık iletişim araçları ve Facebook gibi sosyal ağların son yıllarda kullanımını artarak kişilerarası ilişkilerin önemli bir parçası haline gelmiştir (Brown ve Hegarty, 2018). Yakın zamanda yapılan bir araştırmaya göre 18-35 yaş arasındaki kişilerin %67'sinin cep telefonu aracılığıyla sosyal ağlara ulaştığı, %84'ünün ise Whatsapp uygulaması kullandığı sonucu elde edilmiştir. Diğer bir deyişle, internet kullanan genç bireylerin sayısı giderek artmaktadır. Getirdiği faydaların yanında teknoloji kişilerarası ilişkilerde bireyin hayatında stres verici birçok yaşam olayına da sebep olabilmektedir (Barrajo, Gamez-Guadix ve Calvete, 2015). Örneğin, kişiler teknolojiyi kullanarak başkalarını korkutma, taciz etme veya kontrol etme gibi davranışlar sergileyebilmektedir (Burke vd., 2011). Diğer bir ifadeyle psikolojik şiddet teknoloji aracılığıyla da var olabilmektedir. Bu bulgular bize Burke vd. (2011), ifade ettiği gibi teknolojik gelişmelerin flört ilişkilerinde psikolojik şiddeti görünür hale getirdiğini göstermektedir.

Dijital flört şiddeti Wolford-Clevenger (2016) tarafından teknoloji aracılığıyla flört ilişkisi içerisinde olduğu partnere sözlü olarak saldırmak, küçük düşürmek, aşağılamak tehdit etmek, taciz etmek, partneri izlemek ve kontrol etmek olarak tanımlanmıştır (akt. Toplu-Demirtaş, Akcabozan-Kayabol, Araci-Iyiyaydin ve Fincham, 2020). Kişi bilinçli ve kontrollü bir şekilde partnerine kötü hissettirmeyi amaçlar. Partnerinin görebileceği bir sosyal ağ bağlantısından partneri rahatsız edecek yorum veya fotoğraf paylaşmak, kişinin partneriyle ortak tanıdığı kişilerden partnerini engellemek veya sildirmek, partnerini sosyal medya hesaplarından kontrol altına alarak nerede ve kiminle olduğunu izlemek, partnere rahatsız edici mesajlar göndermek, partnerin izni olmadan partnerin rahatsız olacağı fotoğrafları yaymak, partnerin sosyal medya hesaplarının şifresini alarak partneri kontrol etmeye çalışmak yaygın dijital flört şiddeti davranışları arasında yer almaktadır. (Almendros, Gamez-Guadix, Carrobbles, Rodriguez-Carballeira ve Porrua, 2009; Barlett ve Gentile, 2012).

Dijital flört şiddeti iki alt boyutta incelenmektedir. İlk boyutu olan doğrudan saldırganlık, teknoloji aracılığıyla partneri tehdit etmek, aşağılamak, hakaret etmek ve partnerin özel bilgilerini yaymak davranışlarını kapsamaktadır. Kontrol ve izleme alt boyutunda ise mesaj uygulamalarından partnerin ne zaman girdiğini kontrol etmek, partnerin izni olmadan partnerin kişisel şifrelerini kullanmak, partnerin sosyal medya hesaplarını incelemek gibi partneri gözetleyerek gizliliği ihlal eden davranışlar yer almaktadır (Darvell, Walsh ve White, 2011).

Draucker ve Martsolf'un (2010) 56 katılımcıyla yürüttüğü araştırmada flört ilişkilerinde bireylerin teknoloji yoluyla uyguladıkları şiddetin yollarına bakılmış ve 6 yoldan bahsedilmiştir. Bunlar: 1) Partnerlerin teknoloji üzerinden tartışması, 2) Partnerin nerede, kiminle ve ne yaptığına yönelik kontrol davranışları ve partneri izleme, 3) Teknolojiyi kullanarak partnere psikolojik saldırganlık davranışları sergileme, 4) Şiddet sırasında teknolojiyi kullanarak sorunu çözmeye çalışma, 5) Mesaj, mail veya diğer iletişim yollarıyla partnerin kendisine ulaşımını engelleme ve partneri yanıtızsız bırakma, 6) Şiddet davranışı sergilendikten sonra partner ile tekrar iletişime girmeye çalışma. Bu araştırmanın sonuçları, teknolojinin partnerler arasındaki şiddetin uygulanmasına birçok yoldan araç olabileceğini göstermektedir.

Dijital flört şiddeti diğer flört şiddet türleri ile yakından ilişkili olup birbirleriyle bağlantılı şekilde ortaya çıkmaktadır. Cutbush, Ashley, Kan, Hamptom ve Hall (2010), yaptıkları araştırmada yetişkinlik döneminde maruz kalınan ve uygulanan psikolojik, cinsel ve fiziksel flört şiddeti ile dijital flört şiddeti arasındaki ilişkinin anlamlı olduğunu rapor etmiştir. Araştırmalar dijital flört şiddetindeki izleme ve kontrol davranışlarının psikolojik şiddetin de bir boyutu olduğuna yer vermektedir. Bu nedenle dijital flört şiddeti ve psikolojik saldırganlıklarının genel olarak birlikte ortaya çıktığı görülmektedir (Melander, 2010). Dijital flört şiddetinin fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddetin yüz yüze uygulandığı şekil ile arasında anlamlı bir ilişki söz konusudur (Hinduja ve Patchin, 2011; Schnurr, Mahatmya ve Basche, 2013). Örneğin Schnurr vd. (2013), tarafından belirtildiği üzere, dijital flört şiddetinin kişinin kendisinin etkilendiği ve partnerine uyguladığı fiziksel, psikolojik ve cinsel flört şiddetinin önemli bir yordayıcısıdır.

Özetle, teknolojinin gelişmesiyle birlikte flört şiddeti türlerinin dijital boyuta taşındığı söylenebilir. Brem, Stuart, Cornelius ve Shorey (2019) dijital flört şiddetinin psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddetin bir öncüsü olduğunu rapor etmişlerdir. Korchmaros, Ybarra, Langhinrichsen-Rohling, Boyd ve Lenhart (2013) ise dijital flört şiddetini psikolojik flört şiddetinin bir alt kümesi olarak kabul edildiğini belirtmişlerdir.

Dijital flört şiddeti diğer şiddet türleriyle ortak bağlamda ilerlediği noktaların yanı sıra kendine özgü yapısıyla da dikkati çekmektedir. Dijital flört şiddetinde teknolojinin varlığı, sosyal ağların erişilebilirliği, failin konum ve zamansal olarak sınırlarının olmaması şiddet uygulayıcısının şiddet mağduru ile temasını kolaylaştırmaktadır (Kiriakidis ve Kavoura, 2010). Ayrıca sosyal ağlardaki bilgilerin

erişilebilir olması partnerler arasındaki kıskançlık ve çatışmayı da beraberinde getirebilmektedir (Cohen, Bowman ve Borchert, 2014). Dijital ortam partnerlerin ilişki sonrasında da iletişim halinde olmasına olanak vermektedir. Bu durum ilişki bitiminde de şiddetin devam edebileceğini göstermektedir. Dijital flört şiddetinde şiddet türünün dijital ortamda gerçekleşmesiyle kolay, hızlı ve herkes tarafından görünebilir olması mağdur için daha da zorlayıcı olmaktadır. Ayrıca dijital ortamda gerçekleşmesi mağdurun tekrarlayıcı ve kalıcı şekilde şiddete maruz kalmasına da sebebiyet vermektedir (Bennett vd., 2011).

Dijital flört şiddetine maruz kalan bireylerde depresyon, anksiyete ve stres gibi psikolojik problemlerin görülmesinin yanında alkol kullanımının ve riskli cinsel davranışlarının artmasıyla fiziksel sağlık sorunlarına da yol açabileceği görülmektedir (Bennett vd., 2011). Dijital flört şiddetinin aynı zamanda ilişkide çatışmayı arttırdığı ve ilişkiden alınan tatmini de azalttığı belirtilmektedir (Van Ouytsel vd., 2016).

Dijital flört şiddetinin gerek yaygınlığı gerek sınırsızlığı son yılların toplum sağlığı problemleri arasında yer almaktadır. Dijital flört şiddeti ve diğer flört şiddet türlerine yönelik yapılan çalışmalara bakıldığında genellikle şiddetin partnerler arasında karşılıklı gerçekleştirildiği bulunmuştur (Kowalski ve Limber, 2007; Swahn ve ark., 2010). Yetişkinlerin yaklaşık %60'ı partnerleri ile yaşadığı ilişkide dijital şiddetin ciddi problemlere yol açtığını belirtmiştir (Brem vd., 2019). Öte yandan, dijital flört şiddetinde cinsiyet faktörüne bakıldığında genel olarak şiddeti uygulama ve maruz kalmada anlamlı bir cinsiyet farkı bulunmamaktadır (Borrajo vd., 2015). Bununla birlikte, maruz bırakılan şiddet türleri arasında belirli farklar olabilir. Burke vd. (2011), yaptıkları araştırmada kadınların erkeklere göre partnerlerini sık sık arayarak ve telefonda arama geçmişlerine bakarak daha fazla kontrol davranışı sergilediklerini rapor etmişlerdir. Erkeklerin ise kadınlara göre partnerlerinin konumlarına bakmak için GPS cihazı kullanma ve gizli kamera yerleştirme gibi izleme davranışlarını daha fazla sergilediği görülmüştür (akt. Toplu-Demirtaş ve ark., 2020). Zweig ,Dank,Yahner ve Lachman (2013) yaptığı araştırmada dijital yolla yapılan cinsel şiddette kadınların erkeklere oranla daha fazla maruz kaldığı belirtilmiştir. Bununla birlikte, dijital yolla yapılan ve cinsel şiddet davranışları haricindeki şiddet tutumlarında kadın ve erkek arasında fark olmadığını rapor etmişlerdir. Araştırmaya katılan gençlerin %26'sı dijital şiddet mağduru olduğunu %11'i ise dijital şiddeti uyguladığını belirtmiştir. Şiddet mağduru olan gençlerin %9'u izinsiz sosyal medya

hesaplarının kontrol edildiğini, %7'si rahatsız edici cinsel içerikli mesajlara maruz kaldığını, %6'sının ise tehdit ve hakaret mesajları aldığını bildirmiştir.

Dijital flört şiddetinin, romantik ilişkilerinin önemli bir yaşantı olduğu erken erişkinlik dönemindeki yaygınlığına ilişkin daha önce araştırmaların yürütüldüğü görülmektedir. Burke ve arkadaşlarının (2011) 804 üniversite öğrencisiyle yaptığı araştırmada gençlerin yaklaşık %50'sinin ilişkilerinde teknoloji yoluyla kontrol davranışları sergilediği görülmektedir. Bu davranışlardan en yaygın olanları partneri rahatsız ederek sürekli arama, arama geçmişini ve partnerin sosyal medya hesaplarını kontrol etme olarak rapor edilmiştir. Christofides, Muise ve Desmarais (2009) 17-24 yaş arasında 308 yetişkin ile yaptığı araştırmada yaklaşık olarak her 10 öğrenciden birinin e-posta veya mesaj yoluyla partnerinden hakaret, aşağılama ve tehdit davranışlarına maruz kaldığını bildirmiştir. Bu çalışmalara ek olarak, Dracurker ve Martsof (2010) 18-21 yaş arası gençlerle yürüttüğü çalışmada partneri kontrol etmek, izlemek ve duygusal olarak partneri istismar etmek amacıyla teknolojinin kullanılmasının önemini vurgulamaktadır. Bu araştırmada dijital flört şiddetine bağlı en yaygın davranışların partnerin ne yaptığını öğrenmek üzere sürekli partnere mesaj atmak ve partneri aramak olarak bildirilmiştir. Katılımcıların maruz kaldığı diğer davranışların ise partnerin izni olmadan mesajlarına bakmak, partnere tehdit edici sesli ve yazılı mesajlar bırakmak, partneri mesajına yanıt vermediği takdirde kendisine zarar vermekle tehdit etmek, herkesin görebileceği sosyal medya platformlarında partneri aşağılayacak yorumlar paylaşmak olarak rapor edilmektedir.

İlgili literatür ele alındığında, dijital flört şiddetinin, teknoloji kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte, özellikle genç erişkinlerde karşılaşılan bir durum olduğu, fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddetin yordayıcısı olabilecek bir şiddet türü olduğu anlaşılmaktadır. Romantik ilişkilerin dijital ortamdaki iletişimle sürdürülmesi ve kişilerin dijital ortamdaki erişilebilirliği kişilerin bu ortamda ilişki şiddetini sergilemesine zemin hazırlamaktadır. Flört şiddetinin çok boyutlu yapısına yeni bir boyut kazandıran dijital flört şiddetinin ortaya çıkmasıyla bağlantılı olabilecek kuramsal yaklaşımlar ise aşağıda aktarılacaktır.

Flört ilişkilerini ve flört ilişkilerinde yaşanan şiddeti anlamlandırmak açısından literatürde araştırmaların çeşitli kuramlardan yararlandığı görülmektedir. Bu bölümde mevcut araştırmada faydalanılan kuramlara yer verilerek sosyal öğrenme kuramı, feminist kuram ve bağlanma kuramının açıklanması hedeflenmiştir.

2.1.2.4.1 Dijital Flört Şiddeti ve Sosyal Öğrenme Kuramı

Bandura (1973) tarafından ortaya çıkan bu kuram davranışların taklit ve gözlem yoluyla öğrenilebileceğini ifade eder. Bu teoriye göre erken dönemde ebeveyn etkileşimlerinde öğrenilen davranışlar yetişkinlik dönemindeki davranışlara da katkı sağlamaktadır. Sosyal öğrenme teorisi şiddetin nesiller arası aktarıldığı hipotezini savunmaktadır. Saldırganlık ve bazı zorlayıcı davranışları kişi ilk olarak ebeveynleriyle etkileşiminde öğrenmektedir. Aile içerisinde şiddete tanık olan ve şiddete maruz kalan çocuk yetişkinlik dönemine geldiğinde ilişkilerindeki sorunları çözmek için de şiddete başvurabilmektedir (O'Leary, 1988).

Araştırmalar çocukluk çağında travmaya maruz kalan bireylerin ileriki yaşamında suç işleme riskinin arttığını göstermektedir (Linder ve Collins, 2005). Bu çalışmaların aksine erken dönemde aile içinde şiddete maruz kalmamış bireylerin yetişkinlik döneminde şiddet uygulayıcısı olduğu veya aile içinde şiddet mağduru olan bireylerin ileriki dönemlerde yakın ilişkilerinde şiddet uygulamadığını gösteren çalışmalar da yer almaktadır (Bell ve Naugle, 2007).

Riggs ve O'Leary (1989) flört şiddetinde sosyal öğrenme kuramını durumsal ve bağlamsal model üzerinden açıklamıştır. Buna göre flört şiddetini, flört şiddetine maruz kalan gençlerin flört şiddeti uygulama risklerinin de arttığı belirterek şiddetin karşılıklı doğasını durumsal model olarak ifade etmiştir. Bağlamsal flört modeline göre ise kişi bir bağlamda (yüz yüze) saldırganlığa maruz kalırsa ikinci bir bağlamda (dijital ortamda) saldırganlık gerçekleştirme olasılığı daha yüksek olabilmektedir (Riggs ve O'Leary, 1989). Bu durum bize yeniden, flört şiddeti türleri ile dijital flört şiddeti arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Riggs ve O'leary'nin teorik modeli de bu ilişkiyi kanıtlar niteliktedir (Temple ve ark., 2016).

2.1.2.4.2 Dijital Flört Şiddeti ve Feminist Kuram

Feminist kuram erkek ve kadın arasındaki güç ve kontrol mücadelesine teşvik ederek şiddetin ataerkil bir toplumsal sistem sonucunda ortaya çıktığını ileri sürmektedir. Feminist teoriye göre erkek egemen toplumlarda ortaya çıkan kadın erkek arasındaki güç eşitsizliği flört ilişkilerinde şiddet davranışlarına yol açmaktadır. Ataerkil sistem ilişkilerde kontrolün erkeğin elinde olmasına ve kadının bağımlı olmasına sebebiyet vermektedir (Dobash ve Dobash, 1992). Bu modele bağlı olarak erkekler fail, kadınlar mağdur olarak değerlendirilmektedir.

Carlson (1987) güç ve bağımlılığın kişilerarası ilişkilerde şiddet olasılığını artırdığından söz etmektedir. Güç eşitsizliği, flört ilişkilerindeki şiddetin gelişmesinde önemli bir rol oynayabilmektedir. Araştırmalarda kadınların da flört şiddeti uyguladığını bildirirse de (Arias, Samios ve O'Leary, 1987) feminist teorisyenler kadınların bu şiddeti kendini savunma amaçlı uyguladığını belirterek erkeğin uyguladığı şiddetten ayırmaktadır (Herman, 1992). Bunun aksine Stuart ve arkadaşları (2006) yaptığı araştırmada kadınların kendisini savunma haricinde de partnerlerine şiddet uygulayan davranışlar sergilemesinin feminist teoriyle ters düştüğünü ve feminist teorinin yakın ilişkilerde yaşanan şiddeti açıklamada yeterli olmadığını iddia etmiştir.

2.1.2.4.3 Dijital Flört Şiddeti ve Bağlanma Kuramı

Bowlby'nin (1969) bağlanma teorisine göre yakın ilişkilere yönelik davranışlar, erken dönemde bakım verenin varlığına ve bakım veren ile bebek arasındaki etkileşiminin kalitesine dayanmaktadır. Buna göre, bireyler erken dönemlerindeki deneyime bağlı olarak bakım verenlerine karşı güvenli veya güvensiz bağlanma gerçekleştirirler. Kişi güvenli bağlanmanın sonucunda stresli bir yaşam olayıyla karşılaştığı zaman iyimser bir bakış açısı geliştirebilmekte ve kendi benlik değerlerini temsil edebilmektedir. Ayrıca güvenli bağlanmanın diğer insanlara yönelik olumlu inanç ve beklentileri de etkilediği görülmektedir (Mikulincer ve Shaver, 2005). Güvenli bağlanma yetişkinlik döneminde kişinin sağlıklı romantik ilişkiler geliştirmesine olanak sağlamaktadır. Kaygılı ve kaçınan bağlanma terimlerini temsil eden güvensiz bağlanmada ise kişi partnerine karşı kendisini daha savunmasız hissedebilir. Kaçınan bağlanan kişi partneriyle yakınlık içerisinde olmaktan korkma, partnerinden duygusal olarak kendisini uzak hissetme durumları içerisinde olabilir. Kaygılı bağlanan kişi ise partnerine ihtiyaç duyduğunda ulaşamayacağı korkusu ve endişesiyle yaşayabilir (Hazan ve Shaver, 1987).

Güvensiz bağlanma partnere yönelik olumsuz düşünceleri, duyguları ve davranışları tetiklemektedir. Kişinin ilişkide işlevsiz kişilerarası stratejiler üretmesine sebep olabilmektedir (Gormley ve Lopez, 2010)). Araştırmacılar kaçınan ve kaygılı bağlanan bireylerin romantik ilişkilerinde farklı yollar izlemeleri gerektiğini belirtmektedir. Örneğin Kaçınan bireylerin partnerleri, bu kişilere karşı kendi ihtiyaçlarını iletmelelerinin önemli olduğu görüşünü ileri sürmüşlerdir. Kaçınan

bağlanan kişilerin partnerlerinin de bu kişilere karşı beklentileri düşürmeleri ve saldırgan davranmamalarının önemli bir nokta olduğunu değinmişlerdir (Gormley ve Lopez, 2010). Kaygılı bağlanan kişiler partnerlerine ulaşamadığı noktada oldukça yoğun öfke duygusu hissedebilir ve bunun sonucunda şiddet uygulama, saldırganlık gibi stratejilere başvurabilir. Bu kişiler istekleri ve ihtiyaçları karşılanmadığında partnerlerine karşı olumsuz duygu ve davranışlarda bulunabilmektedirler (Loh ve Gidycz, 2006)

Araştırmalar bağlanma kuramına uygun olarak kaygılı bağlanan bireylerin psikolojik ve dijital şiddeti uygulama oranlarının yüksek olduğunu göstermektedir (Bui ve Pasalich, 2018). Ayrıca araştırmalar bakım vereni tarafından çocukluğunda istismar veya kötü muameleyle maruz kalan bireylerin de flört ilişkilerinde şiddeti uygulama ve şiddete maruz kalma riskinin yüksek olduğunu desteklemektedir (Gormley ve Lopez, 2010). Bu çalışmalara karşın güvenli bağlanan bireylerin yakın partnerine karşı saldırgan davranışlar gösterdiğine yönelik çalışmalar flört ilişkilerinde yaşanan şiddeti açıklayan başka yaklaşımlara olan ihtiyacı vurgulamaktadır (Schwartz, Hage, Bush ve Burns, 2006).

2.1.2.5 Flört Şiddetine Yönelik Türkiye’de Yapılan Çalışmalar

Flört şiddeti toplum sağlığını etkileyen ciddi bir problem teşkil etmektedir ve Türkiye’de flört şiddetine dair yapılan çalışmalar son yıllarda artarken hala kısıtlı bir çerçevede kaldığı görülmektedir (Toplu-Demirtaş, Finchman, 2021). Teknolojinin gelişmesiyle birlikte romantik ilişkilerdeki iletişimin dijital ortamda önemli bir rol oynadığını vurgulanmaktadır. Türkiye’de ise flört şiddetinde olduğu gibi dijital flört şiddetine yönelik çalışmaların da kısıtlılığı göze çarpmaktadır (Bakır ve Kalkan, 2019).

Son yıllarda yapılan araştırmalar Türkiye’de üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yaygın olduğunu göstermektedir. Toplu-Demirtaş (2011) romantik ilişkisi olan 640 üniversite öğrencisiyle yürüttüğü çalışmada %38’inin şiddet mağduru, %42’sinin ise şiddet uygulayıcısı olduğu saptanmıştır. Bu öğrencilerin %25’inin psikolojik flört şiddeti, %6’sının cinsel flört şiddeti ve %10’unun da fiziksel flört şiddeti mağduru olduğu rapor edilmiştir. Öğrencilerden %30’u psikolojik şiddet, %5’i cinsel şiddet %12’si ise fiziksel flört şiddetini uyguladığını bildirmiştir. Yine Toplu-Demirtaş’ın (2015) 1015 üniversite öğrencisiyle psikolojik flört şiddetine yönelik

yaptığı araştırmada en az 6 aylık romantik ilişkisi olan bireylerden partnere karşı öfkeli davranma kadınlarda %96,3 erkeklerde %91,1; partnere karşı kısıtlamalar koyma kadınlarda %85,2 erkeklerde %80,3; partneri aşağılama kadınlarda %54,8 erkeklerde %50,0; partneri korkutma ve tehdit etme ise kadınlarda %54,4 erkeklerde %52,2 olarak rapor edilmiştir.

En son yapılan bir çalışmaya göre, Türkiye üniversite öğrencilerinde fiziksel flört şiddete maruz bırakma kadınlar için %43, erkekler için %35; cinsel flört şiddetine maruz bırakma kadınlarda %25, erkeklerde %41,8; psikolojik flört şiddetine maruz bırakma ise kadınlarda %80,1 erkeklerde %75,5 olarak belirtilmektedir (Toplu-Demirtaş, Finchman, 2021). Türkiye’de kadınların maruz kaldığı flört şiddetini inceleyen bir çalışmada 500 kadın üniversite öğrencisinden %88’i psikolojik, %21’i kişiyi ekonomik açıdan kısıtlayacak şekilde davranma olarak tanımlanan diğer bir psikolojik şiddet türü olan ekonomik şiddet %16’sı fiziksel ve %7’si cinsel flört şiddet mağduru olduğunu bildirmiştir (Dikmen, Özaydın ve Yılmaz, 2018). Çalikoğlu, Yerli ve Tanrıverdi’nin (2021) 18842 kadın üniversite öğrencileriyle yürüttüğü başka kapsamlı bir çalışmada %99’unun partnerleri tarafında psikolojik saldırganlığa, %88’inin fiziksel tacize, %19’unun cinsel zorlamaya ve %51’inin fiziksel yaralanmaya maruz kaldığı görülmüştür. Türkiye’de flört şiddetine yönelik kadın üniversite öğrencileriyle yapılan başka bir çalışmada 1 yıl veya daha az süredir ilişkisi olan 206 kadından %31’inin cinsel flört şiddetine, %32’sinin fiziksel flört şiddetine, %67’sinin psikolojik flört şiddetine maruz kaldığı rapor edilmiştir. Bu çalışmada 1 yıldan daha uzun süredir flört ilişkisi olan 184 kadının ise %22’sinin cinsel flört şiddetine %37’sinin fiziksel flört şiddetine ve %79’unun psikolojik flört şiddetine maruz kaldığı belirtilmiştir (Toplu-Demirtaş, Sümer ve White, 2013).

Bu çalışmalar, Türkiye’de flört şiddeti hakkında yapılan araştırmaların üniversite öğrencileri arasında incelendiğini göstermektedir. Ayrıca bu araştırmalarda, cinsiyete göre flört şiddetinin anlamlı farklılık göstermediği de dikkat çekmektedir. Söz konusu oranların ciddiyeti bu alana dair çalışmaların önemini de arttırmaktadır.

Daha önce de ifade edildiği çok boyutlu bir kavram olan şiddetin ülkemizdeki görülme sıklığı endişe vericidir. Bu şiddetin nasıl ortaya konduğuna yönelik yapılan bir çalışmada 21-27 yaş aralığında 128 üniversite öğrencisinin kendi maruz kaldıkları ve çevrelerinde tanık oldukları şiddet davranışlarının neler olduğunu belirtilmiş ve ceza verme, şiddet uygulama, önemsiz görme, tehdit etme, yargılama, denetleme ve sömürme alanları incelenmiştir (Seçkin, 2019). Bu alanlara bakıldığında tehdit etme,

partneri ayrılıkla ya da partnerin kendisine veya eşyasına zarar vermekle tehdit etme; denetleme, partneri dijital ortamda izleme, mesajlarını okuma, sosyal medyasını kontrol etme; sömürme, partneri maddi ve manevi olanaklarını kullanma; şiddet uygulama, partnere sözel, fiziksel ve cinsel saldırganlıkta bulunma olarak ifade edilmiştir. Seçkin (2019) tarafından yapılan BU çalışmanın sonucunda katılımcıların bildirdiği üzere, flört şiddeti olarak yargılama %23, sömürme %3,5, tehdit etme %6,5, denetleme %2,3, ceza verme %25, şiddet uygulama %6,5 gibi durumlara maruz kaldıkları anlaşılmıştır.

Partner şiddeti sadece heteroseksüel ilişkilerle sınırlı olmayan ve tüm cinsel yönelimleri etkileyen bir problemdir. Türkiye’de 178 lezbiyen ve biseksüel kadınla yapılan psikolojik flört şiddeti çalışmasında kadınların %75’i partnerini kısıtlama, kontrol etme ve izleme davranışlarından en az birini gerçekleştirdiklerini bildirmişlerdir (Ummak, Toplu-Demirtaş ve Jessen, 2021). Gülmez (2020) ise 323 eşcinsel ve biseksüel yetişkin ile yürüttüğü çalışmada eşcinsel katılımcıların %34’ü, lezbiyenlerin %42’si ve biseksüel katılımcıların %48’i partnerleri tarafından psikolojik flört şiddetine maruz kaldıklarını bildirmişlerdir.

Bir diğer araştırmada, Toplu- Demirtaş ve arkadaşlarının (2020) 390 üniversite öğrencisiyle yaptıkları bir araştırmada katılımcıların %67’sinin en az bir dijital flört şiddeti davranışı uyguladığı görülmüştür. Üniversite öğrencileriyle dijital flört şiddetine yönelik yapılan başka bir kapsamlı çalışmada erkeklerin dijital ortamda doğrudan saldırganlık davranışlarına maruz kalma ve uygulama oranlarının kadınlarda daha fazla olduğu görülmektedir. Aynı çalışmada izleme ve kontrol davranışları uygulamada ve maruz bırakmada ise kadınların erkeklerden daha yüksek puan aldığı rapor edilmiştir (Bakır ve Kalkan, 2019).

Özetle flört şiddeti toplum sağlığını etkileyen ciddi bir sorun olduğu ve Türkiye’de flört şiddetine dair yapılan çalışmalar son yıllarda artış gösterdiği görülmektedir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte romantik ilişkilerdeki iletişimin dijital ortamda önemli bir rol oynadığı tahmin edilmektedir. Romantik ilişkilerde diğer bir önemli unsurun kişilerin duygularını deneyimleme ve yansıtma biçimleri hakkında bilgi verebilecek duygu düzenleme becerileri olabileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda, flört şiddetinin olumsuz sonuçlarıyla bağlantılı olabileceği düşünülen ve kişilerin duygularını deneyimleme biçimlerinin şiddete eğilimi hakkında bilgi verebileceği göz önünde bulundurulurken duygu düzenleme güçlüklerinin incelenmesi

hedeflenmiştir. Bir sonraki bölümde, duygu düzenleme ve duygu düzenleme güçlükleri kavramlarına yer verilmiştir.

2.2 Duygu Düzenleme Güçlüğü

Duygular kişinin kendine özgü deneyimlediği durumlara fizyolojik, davranışsal ve psikolojik yanıtlar vererek içerisinde olduğu evreleri ifade etmektedir (Jarymowicz and Imbir, 2015) Araştırmalar psikolojik sağlığımız, iyi oluşumuz ve hedeflerimize ulaşmada duyguların önemli bir rolü olduğunu göstermektedir (Thompson, 1994). Duyguların önemi, içsel ve dışsal durumlarımız hakkında bize bilgi veren önemli sinyaller olmasından kaynaklanmaktadır Duyguları, diğer bir ifadeyle bu sinyalleri düzenleyebilmek çevresel ihtiyaçlarımızla daha iyi başa çıkmamızı sağlamaktadır. (Jarymowicz ve Imbir, 2015).

Duygu düzenlemeye yönelik farklı tanımlar mevcuttur. Larsen ve Prizmic (1999) duygu düzenlemeyi olumlu duyguların artırılması, olumsuz duyguların en aza indirilmesi olarak tanımlar. Fakat Gross (1998) bu tanımın yaşamın tüm süreçlerinde işlemediğini ifade etmektedir. Gross (1998) duygu düzenlemenin insan yaşamında bir araç olabileceğini, işlevselliği sürdürebilmek adına bazı durumlarda olumlu duyguların, bazı durumlarda ise olumsuz duyguların devreye girmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. Ayrıca, Gross (2015) duygu düzenlemeyi kişinin hangi durum ve zamanda duygularını nasıl ifade ettiği açısından da tanımlamaktadır. Buna göre duygu düzenleme, bireyin mevcut ihtiyaçlarına veya hedeflerine bağlı olarak olumlu veya olumsuz duyguların deneyimini azaltmayı, güçlendirmeyi veya sürdürmeyi hedeflemektedir.

Gross (2002) duygu düzenlemede 5 aşamanın olduğunu ileri sürmektedir. Bunları durum seçimi, durum değişikliği, dikkat dağıtımı, bilişsel değişim ve tepki geçişi olarak sıralanmaktadır. Durum seçiminde kişi duygularını daha çok tetikleyen durumları seçebilir veya o durumlardan kaçabilir. Durum değişiminde kişi bulunduğu durumu değiştirerek duygu yoğunluğunu azaltmayı isteyebilir. Dikkati ayarlama da kişi yaşadığı duyguyu düzenleyebilmek için dikkatini daha farklı konu üzerine çekmeye çalışabilir. Bilişsel değişim, kişi yaşadığı zorlu bir durum sonrasında olayı farklı şekilde yorumlamaya çalışabilir. Tepki değişiminde ise kişi yaşadığı bir olay sonrasında ortaya çıkan tepkilerini düzenlemek isteyebilir. Söz konusu 5 aşama, 2 boyutlu duygu düzenleme stratejisi olarak da değerlendirilmektedir. Gross ve John

(2003) bilişsel yeniden değerlendirme (öncül odaklı) ve bastırma (tepki odaklı) olmak üzere duygu düzenleme stratejilerini 2 boyutta incelemektedir. Bilişsel yeniden değerlendirmede duyguyu ortaya çıkaran durumun etkisine bakar ve duygunun anlamını değiştirmeyi amaçlar. Bastırma ise duyguyu ifade etmenin engellenmesi olarak tanımlanır. Araştırmalar bilişsel yeniden değerlendirmenin kişinin iyilik halini olumlu yönde etkilediğini göstermiştir (Gross ve John, 2003). Öte yandan, bastırma stratejisinin ise kişilerarası ilişkileri olumsuz yönde etkileyebileceği ve depresyon belirtileriyle arasında anlamlı bir ilişki olabileceği rapor edilmiştir (Gross, 1998).

Duygu düzenleme bireyin erken dönemde bakım vereni ile ilişkine bağlı olarak ve ilerleyen zamanda sosyal ortamlarda değişen ve gelişen stratejilerdir. (Beebe ve Lachman, 2002; Mikulincer, Shaver ve Pereg, 2003). Bireyin duygusunu sağlıklı bir şekilde düzenleyebilmesi psikolojik ve fizyolojik sağlığı açısından önemli bir etkiye sahiptir (Mikulincer, Shaver ve Pereg, 2003). Bireyin duygu düzenlemede sorun yaşaması kişilik bozuklukları ve uyumsuz davranışlar sergileme gibi çeşitli psikolojik belirtilerin işaretleri olabilmektedir (Conklin, Bradley ve Westen, 2006; Rugancı, 2003). Araştırmalar olumsuz duyguları bastırmak ve kontrol altına almaya çalışmanın psikolojik ve fizyolojik sağlığı olumsuz etkilediğini tespit etmektedir (Gratz, 2007; Gross ve John, 2003). Öte yandan, kişinin olumsuz duygularının farkında olması, olumsuz duygu deneyimlerini işleme yaşamaya uyum sağlamasını kolaylaştırmaktadır. (Salovey, Mayer, Goldman, Turvey ve Palfai, 1995).

Gratz ve Roemer (2004) duygu düzenlemeyi a) duyguları anlama ve farkında olma b) duyguyu kabul etme c) olumsuz duygulanım yaşarken dürtüsel davranışları kontrol edebilme ve istenen hedefe göre davranabilme yeteneği d) duruma uygun duygu düzenleme stratejilerini kullanma olarak tanımlamıştır. Bu boyutlardan birinin eksik olmasıyla kişinin duygusunu düzenlemesinde yaşayacağı zorluğu ifade etmektedir. Gratz ve Roemer'e (2004) göre duygu düzenleme, sadece azalan olumsuz duygularla sınırlı değildir. Duyguların farkındalığı ve kabulü, duygu düzenleme sürecinin önemli bir parçasıdır. Olumlu duygu düzenleme bireyin olumlu duygularla karşılaştığı zaman amaca, zamana ve duruma uygun olarak bu duyguları deneyimleyebilmesi olarak tanımlanmaktadır. Olumlu duyguların benzersiz doğası ve işlevinin bir sonucu olarak, olumlu duygu düzenlemesi, farklı düzenleyici hedefler ve süreçler (veya stratejiler) gerektirmektedir. Olumlu duyguların adaptif bir biçimde düzenlenmesi, kişinin kişisel hedeflerine bağlı olarak, olumlu duygularını esnek bir şekilde yukarı veya aşağı yönde düzenleyebilmesi şeklinde kendisini gösterebilir.

Örneğin, cumartesi gecesi arkadaşlarıyla daha uzun süre dışarıda kalmaya karar veren biri, olumlu duygularını adaptif bir şekilde koruyabilir/düzenleyebilir; ancak bunu hafta içi geceleri rutin olarak yaparsa, işten atılma ihtimali veya mesleki işlev sorunlarıyla karşılaşma durumuyla karşı karşıya kalabilir. Aynı zamanda, sağlıklı bireylerde, olumlu duyguları yukarı yönlü düzenleme ve işlevsel duygu düzenleme kabiliyeti, aşağı yönlü düzenleme ve işlevsel olmayan olumlu duygu düzenleme stratejilerine kıyasla sağlık ve iyi oluş açısından daha etkili ve faydalıdır (Tugade ve Fredrickson, 2007).

Olumlu duygu düzenleme ile iki önemli strateji olduğu görülmektedir. İlk olarak, olumlu duyguları deneyimleme türü olarak “tadını çıkarma” stratejisi, olumlu duyguları sürdürmenin ve düzenlemenin işlevsel bir yolu olarak tanımlanmıştır. Bu stratejide kişi dikkatini deneyimlediği olumlu duyguya yönlendirebilir ve geleceğe yönelik olumlu beklentiler içerisinde olur (Bryant, 2003). Diğer strateji ise olumlu duygu düzenleme güçlüğüne işaret etmektedir. “Bozmak” stratejisi, bireylerin olumlu duyguların etkisini azaltmak için kullanabilecekleri bilişsel bir stratejidir (Feldman, Joormann ve Johnson, 2008). Bu strateji, kişinin iyi hissetmeyi hak etmediğini düşünmesi gibi olumsuz düşüncelere odaklanması anlamına gelmektedir. Kişi yaşadığı olumlu deneyimlerin yerine dikkatini olumsuz verir. Geleceğe yönelik olumsuz beklentiler içerisinde girer (Feldman vd. 2008). Araştırmalar kişinin iyi oluşunda hem olumlu duyguların hem de olumsuz duyguları düzenlemenin önemini vurgulamaktadır (Heij ve Cheavens, 2014; Rand vd., 2015) Bu araştırmalar genellikle olumsuz duyguları düzenleme güçlüğüne odaklansa da kişiler günlük yaşamında olumlu bir duyguyu düzenlemede de güçlük yaşayabilmektedir (Heij ve Cheavens, 2014).

Kişinin olumlu duygularını düzenleyebilmesi çevresindeki bireyler ile sağlıklı ilişkiler kurabilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Rand ve ark., 2015). Ayrıca, olumlu duyguların düzenlenmesinin strese karşı dayanıklılık ve uzun ömürlü olma ile ilişkili olduğu görülmektedir (Rand vd., 2015). Buna karşın olumlu duyguyu düzenlemede yaşanan güçlüklerin ise psikopatolojik rahatsızlıklarla yakından ilişkili olduğu ve psikolojik rahatsızlıkların yordayıcısı olabileceği belirtilmektedir (Carl, Soskin, Kerns ve Barlow, 2013; Cyders ve ark., 2010; Rand ve ark., 2015). Örneğin kişilerin olumlu duyguyu yoğun bir şekilde deneyimlediği, diğer bir deyişle düzenlemede güçlük yaşadığı durumlarda riskli cinsel davranışlar ve alkol, sigara kullanımlarında artış yaşadıkları saptanmıştır (Cyders ve ark., 2010).

Olumlu ve olumsuz duygu düzenleme güçlüklerinin bireyin hem kendisine hem de yakın ilişkilerine zarar verme (partner şiddeti gibi) potansiyeli göz önüne alındığında, duygu düzenlemede yaşanan güçlüklerin kendisine zarar verme davranışları ve partner şiddeti davranışları ile yakından ilişkili olduğunu göstermektedir (Gratz ve Roemer, 2004; Rugancı ve Gençöz, 2010). Bu çalışmanın ana konusu olan dijital flört şiddetinin söz konusu duygu düzenleme güçlüğü ile ilişkisine sonraki bölümde ayrıca yer verilecektir.

2.2.1 Duygu Düzenleme Güçlüğü ve Dijital Flört Şiddeti

Mevcut çalışma erken dönem uyum bozucu şemalar ve dijital flört şiddeti arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolünü araştırmaktadır. İlgili literatüre bakıldığında, dijital flört şiddetin, duygusal, psikolojik ve demografik değişkenlerle bağlantısının incelendiği araştırmaların daha önce yürütüldüğü görülmektedir (Brem vd., 2019; Melander, 2010; Hinduja ve Patchin, 2011; Schnurr vd., 2013). Bu araştırmalar, dijital flört şiddetinin psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetinin erken aşamalarını temsil ettiğini ve dijital flört şiddeti ile diğer flört şiddet türleri arasında güçlü bir ilişki olduğunu desteklemektedir. Öte yandan, romantik ilişkideki duyguları ifade etme ve duygusal tepkilerin dijital ortamda flört deneyiminde önemli bir yeri olduğu da göz ardı edilmemelidir (Ortiz ve Shorey, 2015). Bu durumda, duygu düzenleme güçlükleri bu araştırmada incelenen diğer bir değişken olarak belirlenmiştir.

Duygu düzenleme partnerler arasındaki duygusal bağı etkileyerek romantik ilişkilere fayda sunan bir beceri olarak nitelendirilebilir. Duyguların sağlıklı bir şekilde paylaşılması ve partnerlerin birbirine destekleyici geri bildirimler vermesi sağlıklı ilişkiler kurmak açısından oldukça önemlidir (Zaki ve Williams, 2013). Öte yandan, duygu düzenlemede yaşanan güçlük akran ve flört ilişkileri olumsuz etkilemektedir (Temple ve ark., 2016). Dolayısıyla duygu düzenleme güçlüğü dijital flört şiddeti ve diğer flört şiddet türleri açısından son yıllarda dikkat çeken bir risk faktörü olarak karşımıza çıkmaktadır (Shorey, McNulty, Moore ve Stuart, 2015). Shorey, Brasfield ve Stuart (2011) yaptığı araştırmada duygu düzenleme güçlüğü ile fiziksel, psikolojik ve cinsel yakın partner şiddeti arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Araştırmanın sonucunda duygu düzenleme güçlüğü ile fiziksel ve psikolojik flört şiddeti arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki bulunurken, cinsel flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki

bulunmamıştır. Diğer bir araştırmada, Brem ve arkadaşları (2021) dijital flört şiddeti, psikolojik flört şiddeti ve fiziksel flört şiddeti ile duygu düzenleme güçlüğü arasındaki ilişkiye bakmış ve katılımcıların %74,6'sının psikolojik flört şiddeti, %75,3'ünün dijital flört şiddeti uyguladığını bildirmişlerdir. Ayrıca duygu düzenleme güçlüğü ve incelenen üç flört şiddet türü (fiziksel, cinsel, psikolojik) arasında anlamlı bir ilişki çıktığını rapor etmişlerdir.

Duygu düzenleme güçlükleri, daha önceki araştırmalarda problemi sosyal medya kullanımı ile ilişkilendirilmiş olup (örn., Hormes, Kearns ve Timko, 2014), sosyal ağlar aracılığıyla sürdürülen dijital flört ilişkisiyle bağlantısının incelenmesinin önem arz ettiği düşünülmektedir. Ayrıca, dijital flört ilişkisinde şiddetin hem uygulayanı hem de maruz kalanı açısından duygu düzenleme güçlükleri ele alınabilir. Örneğin dijital flört şiddeti uygulayan bireyler duygu düzenleme stratejilerini aktif hale getirerek kıskançlık, aldatılma ve terkedilme korkularını azaltabilmektedir. Diğer bir deyişle, partneri izleme ve kontrol etme gibi dijital flört şiddeti davranışlarının da duygu düzenlemede yaşanan güçlekle anlamlı bir ilişki içindedir. Örneğin eğer kişi acı veren duyguları işlemede zorlanırsa (örn. öfke, kıskançlık, üzüntü) sonrasında flört şiddeti uygulama gibi dürtüsel davranışları gerçekleştirebileceği ileri sürülmektedir (Brem, Spiller ve Vandehey, 2015). Diğer bir ifadeyle olumsuz duygunun işlenmemesi patlamaya hazır bir bomba gibi ilişkinin içinde yer almakta ve çoğunlukla romantik partnerin zararı ile sonuçlanmaktadır. Oysa olumsuz duyguları düzenleme yeteneği, partnerlerin şiddet uygulamaktan kaçınmasına yardımcı olabilmektedir (McNulty ve Hellmuth, 2008).

Flört şiddeti ve duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişkiye yönelik ilgili literatür ele alındığında, duygu düzenleme güçlükleriyle psikolojik ve fiziksel flört şiddeti arasında anlamlı ilişki olduğu (Kelley, Edwards, Dardis ve Gidycz, 2015; Shorney vd., 2015) öne sürülmektedir. Ayrıca, duygu düzenleme güçlükleri ve flört şiddeti arasındaki ilişki hem kadınlarda (Lily ve Mercer, 2014) hem de erkeklerde (Tager, Good ve Brammer, 2010) görüldüğü sonucu elde edilmiştir.

Sözü edilen duygu düzenleme güçlüklerinin ilişkilere nasıl yansıdığına baktığımızda bunun düşmanca tepkilerden fiziksel saldırganlığa (Lily ve Mercer, 2014; Tager, Good ve Brammer, 2010), dürtüsel davranıştan (Brillon ve ark., 2016), hedeflenen davranıştan uzaklaşma (Brillon ve ark., 2016) gibi pek çok şekilde ortaya çıktığı görülmektedir

Literatüre bakıldığında duygu düzenleme güçlüğü genel olarak flört şiddeti ve çocukluk çağı istismar (Kellerman, 2011), bağlanma (Guzman-Gonzalez, Lafontaine ve Levesque, 2016) gibi değişkenler arasında aracı etkiye sahip olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle, duygu düzenleme güçlükleri ve flört şiddeti arasındaki ilişkinin ele alındığı araştırmalarda, duygu düzenleme güçlüğü ile bağlantısı olduğu öngörülen erken yaşam deneyimlerine vurgu yapıldığı görülmektedir. Kellerman (2011) flört şiddeti ve duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişkiyi ele aldığı araştırmasında çocuklukta yaşanan psikolojik istismarın bağlantısını da incelemiştir. Çocukluk çağı psikolojik istismar öyküsünün duygu düzenleme güçlükleri açısından risk faktörü oluşturması hipotezine dayanarak, flört şiddetindeki rolünün incelendiği araştırmada, çocukluk çağı duygusal istismarının flört şiddetiyle bağlantılı olduğu ve duygu düzenleme güçlüklerinin söz konusu ilişkide flört şiddeti eğilimi arttıran bir unsur olduğu sonucu elde edilmiştir. Diğer bir araştırmada, Guzman-Gonzalez, Lafontaine ve Levesque, (2016) 611 üniversite öğrencilerinde güvensiz bağlanma ve fiziksel flört şiddeti arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüğü'nün aracı rolünü incelemiş ve güvensiz bağlanmanın fiziksel flört şiddetinin anlamlı bir yordayıcısı olduğunu ve duygu düzenleme güçlüklerinin söz konusu yordayıcı ilişkide aracı bir rolü olduğu sonucu elde edilmiştir.

Özetlemek gerekirse literatürde yer alan pek çok çalışma flört şiddeti uygulayan (faili) ile duygu düzenleme güçlüğü arasındaki ilişkiye odaklanmıştır (Brem, Stuart, Cornelius ve Shorey, 2019; Melander, 2010; Hinduja ve Patchin, 2011; Schnurr, Mahatmya ve Basche, 2013). Bununla birlikte özellikle son zamanlarda flört şiddeti mağduriyeti ile duygu düzenleme güçlüğü arasındaki ilişkide merceğe alınmıştır. Buna göre duygu düzenleme güçlüğü'nün flört şiddeti mağduru olma riskini de arttırabileceği vurgulanmaktadır (Cascardi ve Jouriles, 2018).

Yukarıda belirtildiği üzere, kişilerin duygu düzenleme güçlükleri ve flört şiddeti arasında pozitif ve anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Duygu düzenleme ise duyguların açıklığı, farkındalığı, dürtü kontrolü, hedefe yönelik davranışlar, duygularla ilgili strateji geliştirme ve duyguları kabullenme becerilerini kapsamaktadır (Gratz ve Roemer, 2004). Bu doğrultuda, kişilerarası ilişkilerde duygu düzenleme, ilişkinin seyrini etkileyen önemli bir beceri olarak düşünülebilir. Duygu düzenleme, kişilerin önceki öğrenmeleriyle şekillenebilen ve sosyalleşme süreçleriyle bağlantılı beceriler bütünü olarak değerlendirilmektedir (Thompson, 1994). Bu yüzden, erken yaşam deneyimlerinin duygu düzenlemeyle bağlantısı olabileceği tahmin

edilmektedir. Flört şiddetine ek olarak söz konusu bağlantı göz önünde bulundurularak erken dönem uyum bozucu şemalar bir sonraki bölümde aktarılacaktır.

2.3 Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar

2.3.1 Şema Kavramı

Şema kavramına ilk olarak bilişsel psikolojinin kurucusu Beck değinmiştir. Beck'e (1967) göre şema yeni bir bilgiyi hangi yolla algılayacağımıza ve kavramsallaştıracığımıza yönelik düşünce ve deneyimlerden oluşan kalıplardır. Beck (1967) erken çocukluk yaşantılarında uyumsuz şemaların ortaya çıktığını ve olumsuz bir yaşam olayıyla birlikte aktive olduğunu ifade etmektedir. Bilişsel Kuram çerçevesinde, erken deneyimlerde olumsuz şemaların geliştiği düşüncesine katkı yapsa da teorik olarak incelenmemiş ve şemaların gelişimsel evrelerine değinmemiştir (Beck, 1967). Öte yandan, Young vd. (2003), bu kavramı genişleterek şemaların psikolojik ve ilişkisel birçok problemin temelinde yer aldığına değinmiş ve bunun sonucunda şema terapi modelini literatüre kazandırmıştır.

2.3.2 Şema Terapi Modeli

Şema terapi son yıllarda kişilik patolojisi ve psikolojik bozukluklarının tedavisi ve kavramsallaştırmasında önemli bir rol oynamaktadır (Young vd., 2003). Şema terapi, bilişsel davranışçı terapi, gestalt terapi, diyalektik davranış terapisi gibi ekollerin özelliklerini paylaşan bütünleştirici bir yaklaşımdır (Lockwood ve Shaw, 2012; Young vd., 2003). Şema terapi modeli karşılanmayan duygusal ihtiyaçların neden olduğu erken dönem uyumsuz şemaların gelişmesine odaklanan bir yaklaşımdır. Bağlanma kuramından yararlanılarak şema terapi tüm bireylerin temel duygusal ihtiyaçlarla doğduğunu vurgulamaktadır. Bu ihtiyaçlar:

- 1) Güvenli bağlanmanın içerdiği bakım alma, kabul, güvende olma
- 2) Özerklik, yeterlilik ve kimlik duygusu
- 3) Duyguları ve ihtiyaçları ifade edebilme özgürlüğü
- 4) Spontanite ve oyun
- 5) Gerçekçi sınırlar (Young vd., 2003)

Şema terapiye göre bu ihtiyaçların çocuklukta karşılanması yetişkinlik döneminde sağlıklı kendilik gelişimini etkilemektedir. Şema terapi, bireyin erken

dönem çocukluk döneminde ebeveynlere yönelik deneyimleri en önemli belirleyiciler olarak kabul eder. Dolayısıyla şema terapinin amacı bireylerin duygusal ihtiyaçlarıyla buluşmasında uyumlu yollar üretmesine yardımcı olmaktır (Refaeli, Bernstein ve Young, 2011). Erken dönem uyum bozucu şemalar, çocukluk döneminde gelişen kişinin kendisiyle ve başkalarıyla ilişkilerini etkileyen işlevsel olmayan örüntülerdir. Söz konusu şemalar kişinin duygusal mizacıyla birlikte çocuklukta yaşanan travmalar, çocuklukta ebeveynler tarafından görülen aşırı hoşgörü veya aşırı koruma davranışları, ihmal edilme sonucunda gelişebilir. Çok boyutlu bir kavram olarak karşımıza çıkan şemalar duyguları, bedensel duyuları ve bilişleri içermektedir. Örneğin, şemalar tetiklendiği zaman olumsuz duygular, işlevsel olmayan düşünceler ve bazı bedensel duyular ortaya çıkmaktadır. Diğer bir deyişle şemaları çocukluk döneminde açılmış yaralarımız olarak düşünürsek, o yarayı yeniden kanatma potansiyeli taşıyan her olay şemanın tetiklenmesi anlamına gelmektedir. Şemalar her tetiklendiğinde yaranın kanama yolları bedensel duyular, olumsuz duygular ve işlevsel olmayan düşünceler aracılığıyla gerçekleşmektedir.

Kişi zorlu bir durumla karşılaştığında, diğer bir ifadeyle şemalar tetiklendiğinde, kişinin çocukluk döneminde geliştirdiği başa çıkma tarzları otomatik olarak aktive olur. Söz konusu başa çıkma stratejileri aktif oldukça şemalar da aktif olmaya devam etmektedir. Çocukluk döneminde oldukça işlevsel olan, hayatta kalmayı sağlayan başa çıkma stratejileri/tarzları artık yetişkinlik döneminde “işlevsizleşmekte ve şemaların sürekliliğine neden olmaktadır (Young vd., 2003). Şema modeline göre 3 çeşit başa çıkma tarzı vardır. Bunlar, kaçınma, teslim olma ve telafi davranışlarıdır. Başa çıkma tarzı olarak kaçınmada bireyler şemalarını tetikleyen durum ve aktivitelerden kaçınmak için çeşitli yollar bulur. Örneğin, başarısızlık şeması olan bir kişi, sonuçta “başarısız” olarak değerlendirileceğine inandığı için görev için çaba göstermekten kaçınabilir. Teslim olma başa çıkma stratejisinde bireyler şemalarına uyum sağlar ve şemalarına uygun davranışlar gösterir. Örneğin kusurluluk şeması olan bir kişinin eleştirel arkadaşları ile ilişkilerini sürdürmeyi tercih edebilir. Aşırı telafide ise bireyler şemalarının tersi davranarak şemalarının hissettirdiği duygudan kurtulmaya çalışır. Örneğin duygusal yoksunluk şeması olan bir kişi aşırı ilgiye ihtiyaç duyabilir ama bunun tam tersi olarak diğer insanları kendinden kasıtlı olarak uzaklaştırabilir ve sonuçta kendisini daha da yalnız hissedebilir (Van Genderen, Rijkboer ve Arntz, 2012).

Şema Terapi Modeli'ne göre, erken dönem uyum bozucu şemalar 5 farklı alandan ve 18 boyuttan oluşmaktadır (Young ve vd., 2003). Young vd. (2003), tarafından belirlenen şema alanları ve boyutları aşağıda ayrıntılı olarak açıklanmaktadır:

A) Kopukluk ve reddedilme alanı: Bu alan çocukluk dönemi duygusal ihtiyaçların başında gelen “güvenli bağlanmanın içerdiği bakım alma, kabul, güvende olma” ihtiyacının karşılanmaması sonucu ortaya çıkan şema alanıdır. Bu alandaki şemalara sahip bireyler diğerleriyle tatmin edici güvenilir bağlar kurmayı gerçekleştirmede zorluk yaşar. Bu kişiler güvenlik, bakım, sevgi ve aidiyet gibi temel duygusal ihtiyaçlarının karşılanmayacağına inanırlar. Genellikle bu kişilerin acı verici çocukluk deneyimleri vardır. Çocukluk yaşantılarında şiddete, ihmale ve tacize maruz kalmış olabilirler. Bu kişiler genellikle yetişkinlik dönemine kendilerine zarar verecek kişileri seçerler. Yakın ilişki kurmaktan korkarlar ve ilişki kurmaktan kaçabilirler.

Bu şema alanı 5 boyutu içermektedir.

- 1) **Terk edilme ve istikrarsızlık:** Bu şemaya sahip kişiler birinin kendilerini sevmeyeceğini ve ilişkilerinin tutarlı olmayacağına inanırlar. Bu kişiler, önemsedikleri kişilerin bırakıp gideceğine veya öleceğini düşünürler. Terk edilme istikrarsızlık şeması kişinin çocukluğunda ailesiyle kurduğu güven ilişkisinin eksikliğine dayanır.
- 2) **Güvensizlik ve suistimal etme:** Bu şemaya sahip kişiler diğer kişilerin kendi isteklerine göre bu kişileri manipüle edeceklerine inanırlar. Başkaları tarafından kasıtlı olarak incitileceklerini, aşağılanacakları ve istismar edileceklerini düşünürler. Bu şemanın kökeni genellikle kişinin kendisine karşı ya da çocukluğunda ebeveynlerine karşı duyduğu güvensizlik duygusundan gelir. Genellikle çocuklukların da ebeveynleri tarafından istismar veya ihmal edilme öyküleri mevcuttur.
- 3) **Duygusal yoksunluk:** Bu şemaya sahip bireyler diğer kişiler tarafından duygusal ihtiyaçlarının giderilmeyeceğine inanırlar. Duygusal yoksunluk şeması 3 şekilde kendini gösterir. Bunlar, ilgi, empati ve korunma yoksunluğudur. Kişiler, kurdukları ilişkide çok fedakar davranabilir ve çok fazla ilgiyi, şefkati, sevgiyi alamadıkları kişileri seçerler. Duygusal yoksunluk şeması, çocukluk döneminde duygusal ihmale maruz kalmayla ilişkilidir.
- 4) **Kusurluluk ve utanç:** Bu şemaya sahip kişiler kendilerini kusurlu, sevmeyi hak etmeyen ve değersiz oldukları inancına sahip kişilerdir. Bu kişiler kendilerinin eksik olduğunu düşünürler ve utanç duyarlar. Bu insanlar sosyal alanlarda diğer kişilerin kendilerine yönelik düşüncelerinde kendi eksiklik ve hatalarına çok fazla odaklanırlar.

Kusurluluk ve utanç şeması, çocukluk döneminde aşırı eleştirel ve reddedici ebeveyn tutumlarına bağlı olarak ortaya çıkabilmektedir.

5) Sosyal izolasyon ve Yabancılaşma: Bu şemaya sahip kişiler kendilerini diğer insanlardan izole edilmiş hissederler. Bu kişiler aileleri haricinde kendilerini herhangi bir gruba ait hissedemezler ve kendilerini diğer kişilerden farklı hissederler. Farklılık duygusuyla yetişmiş bir kişi bu şemaya sahip olabilir. Kişi genellikle tek başına aktivite yapma ihtiyacı hisseder. (Young vd., 2003).

B) Zedelenmiş özerklik ve performans alanı: Bu alan “özerklik, yeterlilik ve kimlik duygusu” ihtiyacının yeterince karşılanmaması sonucu ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla bu alan diğerlerinden bağımsız olmadaki işlevsizliğe yönelik şemaları içerir. Bu şema alanlarına sahip kişilerin genel olarak ebeveynleri onlar için aşırı koruyucu, ilgili veya tam tersi şekilde onları hiç umursamamış ve ihtiyaçlarını gözetmemiş şekilde davranmıştır. Bu kişiler, bağımsız şekilde hareket etmekte zorlanabilir ve yetişkinlik döneminde hala çocuk rollerinden kurtulamamış olabilirler

Zedelenmiş özerklik ve performans alanı 4 boyutu içermektedir.

1) Bağımlılık ve yetersizlik: Bu şemaya sahip kişiler diğer kişilerden destek almadan günlük aktivitelerini gerçekleştirmekte zorlanacaklarını düşünürler. Kendilerine bakacaklarını düşündükleri kişiyle yapışık hale gelebilir ve onlara kendi hayatlarının kontrolünü verirler. Kendilerini yardıma muhtaç ve çaresiz hissederler.

2) Hastalık ve zarar görme karşısında dayanıksızlık: Bu şemaya sahip kişiler olası bir felaket ile karşılaşmaktan çok fazla korku duyarlar. Onlar zorlayıcı bir durumla karşılaştıklarını bunu önleyemeyeceklerini veya üstesinden gelemeyecekleri inancına sahiplerdir. Bu kişiler herhangi bir hastalıkla veya doğal afetle karşılaşarsa üstesinden gelemeyeceği, kurtulamayacağı düşünceleri içerisine girerler. Ayrıca bu kişiler korktukları durumlar karşısında duygularını da kontrol etmekte zorlanacaklarına inanırlar.

3) Yapışık ve gelişmemiş benlik: Bu şemaya sahip bireyler genellikle aile üyelerine karşı aşırı bir bağlılık ve sevgi hissederler. Bu kişiler genel olarak ilişkilerinde de aşırı bir bağlılık içerisinde olabilirler ve onların desteği olmadan bağımsız bir şekilde hareket etmekte zorlanırlar. Böylelikle bu şema kişilerin kendi kimlik gelişimlerinde ve sosyal gelişiminde bozulmalara neden olabilmektedir.

4) Başarısızlık: Bu şemaya sahip kişiler birçok alanda çok fazla uğraş göstermesine rağmen başarısız olacağına inanmaktadır. Mesleki ve akademi gibi alanlarda kendilerini akranlarıyla kıyaslarlar ve yetersiz olduklarına yönelik inançları vardır. Bu

şemanın kökeni çocuklukta ebeveynler tarafından aşırı eleştiriye ve aşağılanmaya maruz kalınmaya bağlı olabilmektedir (Young vd., 2003).

C) Zedelenmiş sınırlar alanı: Bu alan ise “gerçekçi sınırlar” ihtiyacının yeterince karşılanmaması sonucu oluşmuştur. Bu alan kendi sınırlarını koyabilmede, kendini disipline edebilme ve diğer insanlara karşı saygı gösterebilmede eksiklik gösteren şemaları kapsar. Bu alandaki şemalara sahip kişiler diğer kişiler ile işbirliği içinde olmada, görevlerini yerine getirmekte ve uzun vadeli hedeflere ulaşmakta zorluk yaşarlar. Bu kişiler genellikle kuralları olmayan ve çocuklarına sınır koymakta zorlanan ebeveynlere sahiplerdir. Bu alandaki şemalara sahip kişiler dürtü kontrol problemi yaşarlar ve ilişkilerini sürdürmekte zorluk çekerler.

Bu şema alanı 2 boyutu içermektedir.

- 1) Hak görme ve büyükenmecilik: Bu şemaya sahip kişilerin kendilerinin diğer insanlardan farklı ve ayrıcalıklı oldukları inancına sahiplerdir. Onlara göre güç kazanmanın tek yolu diğer insanlardan üstün olmaktır. Genel olarak diğer insanlara karşı anlayış göstermezler ve diğer kişilerin ihtiyaçlarıyla ilgilenmezler. Bu kişiler diğer insanlar üzerinde kontrol kurmaya çabalarlar.
- 2) Yetersiz öz denetim-öz disiplin: Bu şemaya sahip kişiler kasıtlı ve kasıtlı olmayarak kendilerini kontrol edebilmede ve duygularını düzenleyebilmede zorluk yaşarlar. Aşırı kontrolcü veya çocuk üzerinde öz denetim sınırını ayarlamakta güçlük çeken ebeveynlerle yetişmiş bireylerde bu şema kendini gösterebilir (Young vd., 2003).

D) Başkalarına yönelimlilik alanı: Çocuklukta “duyguları ve ihtiyaçları ifade edebilme özgürlüğü” ihtiyacının yeterince karşılanmaması bu alanı ortaya çıkartmaktadır. Bu alandaki şemalara sahip kişiler kendi ihtiyaçlarını önemsemeyerek sadece diğer kişilerin ihtiyaçlarına odaklanarak yaşarlar. Bu kişiler diğer insanların ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve onların onayını alabilmek için çok fazla çaba sarf ederler. Bu kişiler çocukluğunda ebeveynleri tarafından koşullu kabul görmüş ve bundan dolayı kendi ihtiyaçlarını bastırmışlardır.

Bu şema alanı 3 boyutu içerir.

- 1) Boyun eğicilik: Bu şemaya sahip kişiler diğer insanlar olumsuz tepkilerinden veya öfkelerinden kaçınmak için insanlara karşı itaatkâr davranışlar gösterirler. Bu kişiler kendi istek, duygu ve arzularını bastırarak sadece diğerlerinin ihtiyaçlarına yönelik yaşamlarını sürdürürler. Bu yüzden bu kişiler çok ani öfke patlamaları ve somatik belirtiler yaşayabilmektedirler.

- 2) Kendini feda: Bu şemaya sahip kişiler yardıma ihtiyacı olan kişilere sürekli yardım ederek kendi benlik saygılarını artıracaklarına inanırlar. Ayrıca bu kişiler acı veya suçluluktan kaçmak için yoğun derecede başkalarının ihtiyaçlarıyla ilgilenirler. Bu insanlar diğer kişilere karşı çok hassas davranışlar sergilerken diğer yandan ihtiyaçlarının karşılanmadığını hissedebilirler ve bu durum bu kişilerde öfke davranışlarına neden olabilmektedir.
- 3) Onay ve kabul arayıcılık: Bu şemaya sahip kişiler güvenli bir benlik duygusu geliştirmek yerine diğer insanların onayını almak ve onlar tarafından tanınmak isterler. Bu kişiler diğer kişilerin fikirlerine kendi fikirlerinden daha fazla değer verirler. Bu insanlar finansal güce, statüye ve görünüme aşırı önem vererek geleceğe yönelik onları tatmin etmeyecek kararlar alabilirler (Young vd., 2003).

E) Aşırı tetikte olma ve baskılama/ketlenme alanı: Son olarak çocuklukta spontanite ihtiyacının karşılanmaması aşırı tetikte olma ve ketlenme alanını ortaya çıkartmaktadır. Bu alandaki şemalara sahip kişiler çok fazla kontrol davranışı gösterirler. Bu kişiler duygularını ve kendilerini ifade etmede aşırı kontrollü davranırlar. Aşırı katı kurallar çerçevesinde yaşamlarını sürdürmeye çalışırlar. Bu kişiler her zaman kontrollü davranmaları gerektiğine aksi halde her şeyin bozulacağına inanırlar. Bu kişilerin ebeveynleri çocuklarını kurallar çerçevesinde büyütmiş ve çocuklarının oyun oynayabilmesi, kendilerini gevşek bırakmasına izin vermemişlerdir.

Bu şema alanı 4 boyutu içerir.

- 1) Karamsarlık / olumsuzluk: Bu şemaya sahip kişiler hayatın olumlu yanlarını en aza indirerek olumsuz yanlarını abartarak yaşarlar. Bu kişiler hayatın her alanında kayıplara yol açabilecek hatalar yapmaktan endişe duyarlar. Bu yüzden çoğunlukla kaygılı kişilik yapısına sahiptirler.
- 2) Duygusal baskılama: Bu şemaya sahip kişiler diğerleri tarafından eleştirilmekten kaçınmak için duygularını bastırırlar. Bu kişiler olumlu ve olumsuz duygularını engellemeye çalışarak kendi kırılganlıklarını da ifade etmekte zorlanırlar. Bu kişiler duygularını göz ardı ederek kendilerine akılcı açıklamalar bulur ve bu yolla ilerlerler.
- 3) Yüksek standartlar/ aşırı eleştiricilik: Bu şemaya sahip kişiler başkaları tarafından olumsuz eleştirilerden kaçınmak amacıyla kendi yüksek standartlarını yerine getirme ihtiyacı taşırlar. Bu kişiler mükemmeliyetçi bir yapıya sahiptir. Katı kuralları vardır ve her zaman verimli olmaları gerektiğine inanırlar.

4) Cezalandırıcılık: Bu şemaya sahip kişiler herhangi bir hata yaptıklarında cezalandırılmaları gerektiğine inanırlar. Cezalandırıcılık şeması olan insanlar bir hata yaptığında affetmekte ve tolere etmekte zorlanırlar (Young vd., 2003).

Görüldüğü üzere şema modeli bireyin çocukluktan edindiği yaraları/şemaları ve bunlarla nasıl başa çıktığını anlamak adına bir çerçeve sunmaktadır. Bu çerçeve pek çok araştırma sorusunun cevaplanmasında kullanılmıştır. İlgili literatüre bakıldığında şema modelinin özellikle romantik ilişkiler (Taşkale ve Soygüt, 2017) ve partner şiddeti (Tremblay ve Dozois, 2009) gibi alanlarda çalışıldığı görülmektedir. Romantik partnerle ilişkilene şekli olarak kabul edebileceğimiz flört şiddetinin şema perspektifi kapsamında ne tür çalışmalara yer verildiği sonraki bölümde aktarılacaktır.

2.3.3 Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar ve Dijital Flört Şiddeti

Erken dönem uyumsuz şemalar, bireylerin erken dönem yaşantıları ve ebeveynleriyle kurdukları ilişkiler neticesinde ortaya çıkan zihinsel temsiller olarak tanımlanmaktadır (Young vd., 2003). Erken dönem uyumsuz şemalar erken gelişimsel dönemden kökenlerini almakta ve yaşamın ilerleyen dönemlerinde etkisini sürdürmektedir. Erken gelişimsel dönemdeki ilişkilerin daha sonraki kişilerarası ilişkilere etkisi, erken dönem uyumsuz şemalarının neticesinde ortaya çıkan duygu, düşünce ve davranışlarla mümkün olmaktadır. Bu yüzden, romantik ilişkilerde flört şiddetinin, kişilerarası ilişkilerle önemli rolleri olan erken dönem uyumsuz şemalarıyla bağlantısı beklenen bir durum olarak değerlendirilebilir. Çocukluğunda kötü muameleye maruz kalan kişilerin yetişkinlik döneminde partner şiddeti maruz kalma ve uygulama olasılığının daha yüksek olduğunu görülmektedir (Young vd., 2003). Öte yandan, yetişkinler kendilerine nasıl davranıldığına bağlı olarak başkalarının onlara nasıl davranacağına dair beklentiler geliştirmektedir (Taşkale ve Soygüt, 2017). Bu durumda, erken dönem uyumsuz şemalarının yakın ilişkilerle bağlantılı oluşunun beklenen bir durum olduğu anlaşılmaktadır. Kişilerin erken dönemde maruz kaldığı ebeveyn tutumları neticesinde içselleştirdikleri ilişki örüntüleri yaşamın ilerleyen dönemlerinde işlevsel ya da işlevsel olmayan duygu, düşünce ve davranışların benimsenmesine yol açabilmektedir. Bu durumda, erken dönem uyumsuz şemalarının flört şiddetiyle bağlantılı olduğu düşünülmektedir.

İlgili literatüre göre, flört şiddeti ve erken dönem uyum bozucu şemalar arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların daha önce yapıldığı görülmektedir (Taşkale

ve Soygüt, 2017; Shorey vd., 2017; Pilkington vd., 2021). Buna karşın, dijital flört şiddeti ve çocuklukta kötüye kullanım deneyimleri arasındaki ilişkide erken dönem uyum bozucu şemalardan reddedilme ve kopukluk alanının bakıldığı tek çalışma mevcuttur (Celsi vd., 2021). Mevcut çalışma literatürdeki bu eksikliği giderebilmek adına erken dönem uyum bozucu şemalar ile dijital flört şiddeti arasındaki ilişkiye bakılacaktır.

Flört şiddetinin bireysel özelliği olan saldırganlığın erken dönem uyum bozucu şemalarla ilişkili olduğu bildirilmektedir (Pilkington vd., 2021; Shorey vd., 2017; Taşkale ve Soygüt, 2017;).

Erken dönem uyum bozucu şemalar ile ilişkili olan saldırganlık özellikle fiziksel ve sözel saldırganlık olarak karşımıza çıkmaktadır (Tremblay ve Dozois 2009). Tremblay ve Dozois (2009) yaptıkları araştırmada, sosyal izolasyon, haklılık, güvensizlik/suistimal edilme, yetersiz öz denetim ve haklılık şemalarının sözel ve fiziksel şiddet eğilimi ve saldırganlık arasında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Yine benzer bir şekilde, güvensizlik/suistimal edilme, yetersiz öz denetim, haklılık ve duygusal yoksunluk şemaları ile şiddet eğilimi ve saldırganlık arasında anlamlı bir ilişki olduğu ileri sürülmüştür (Crawford ve Wright, 2007).

Görüldüğü üzere özellikle bazı erken dönem uyumsuz şemalarla işlevsel olmayan başa çıkma tarzı olarak saldırganlık ortaya çıkabilmektedir. Örneğin, şiddet eğilimi olan ve saldırgan davranışları olan kişilerin olumsuz ve düşmanca kalıplarının oluşturduğu bilişsel şemaların saldırgan olmayan bireylere göre daha yoğun olduğu görülmektedir (Young vd., 2003). Söz konusu saldırganlığın flört şiddeti olarak da kendini gösterebilme potansiyeli bu iki değişkeni birlikte incelemeye yönelmektedir

Erken dönemde bakım vereniyle güven ilişkisinin kurulamaması ve erken dönemde yaşanan kötü deneyimler erken dönem uyum bozucu şemaların oluşumuna neden olmaktadır (Young vd., 2003). Erken dönem uyum bozucu şemaların oluşması da kişinin yetişkinlik döneminde ilişkisel problemler yaşama olasılığını artırmaktadır (Janovsky, Rock, Thorsteinsson, Clark, Murray; 2020; Pilkington vd., 2021). Detaylandırmak gerekirse kişilerarası ilişkilerde kişi sahip olduğu şemaya göre yaşanan durumları farklı yorumlayabilir ve olumsuz duygularla sonuçlanabilir. Bu duygular karşısında kişi şemalarıyla başa çıkabilmek adına bazı başa çıkma teknikleri (teslim olma, kaçınma, aşırı telafi) geliştirir. Örneğin: güvensizlik/suistimal edilme şemasına sahip bir kişi ‘‘diğer insanlar bana zarar verecek, kötüye kullanacak veya benden faydalanacak’’ düşünceleriyle bu şemaya teslim olabilir. Böylelikle

ilişkilerinde şiddet uygulayan kişileri seçebilir veya partnerinin uyguladığı şiddeti tolere edebilirler. Ayrıca bu şemaya sahip kişiler aşırı telafi başa çıkma tarzını benimseyerek şiddet uygulayan tarafta da olabilirler. Onlar istismar edilmeye aşırı duyarlı olabilirler ve partnerlerine karşı olumsuz düşüncelere kapıldıkları zaman şiddet uygulama davranışları gösterebilirler (Senkans, McEwan ve Ogloff, 2020; Shorey vd., 2017). Yapılan araştırmalar çocuklukta kötü muameleyle maruz kalma ile flört şiddeti uygulama ve mağduru olma arasında anlamlı bir ilişki olduğunu da doğrulamaktadır (Senkans, McEwan ve Ogloff, 2020; Shorey vd., 2017).

Daha önce de belirtildiği üzere erken dönem uyum bozucu şemalar ve kişilerarası ilişki problemleri arasında anlamlı ilişkiler söz konusudur. Tam da bu noktada hangi şema alanlarının ya da hangi şemaların saldırganlık ve şiddet gibi kişilerarası sorunlarla daha ilişkili olduğuna dair sorular ortaya çıkmaktadır. Yakın zamandaki araştırmalara bakıldığında kopukluk/reddedilme şema alanı ve zedelenmiş özerklik/performans alanı ile ilişkisel problemler (zorbalık, akran ilişkileri, ilişki tatmini) arasında güçlü bir ilişki bulunmuştur (Janovsky vd., 2020). Yapılan başka bir çalışma, sosyal izolasyon, haklılık, güvensizlik/suistimal edilme ve yetersiz öz denetim ve şemalarının sözel ve fiziksel saldırganlık davranışlarını arttırdığını raporlamışlardır (Tremblay ve Dozois, 2009). Yine benzer bir çalışmada, güvensizlik/suistimal edilme, yetersiz öz denetim, haklılık ve duygusal yoksunluk şemaları ile saldırganlık davranışları arasında anlamlı bir ilişki çıktığı görülmüştür (Crawford ve Wright, 2007).

Şiddeti uygulayanın şemalarının incelenmesi kadar şiddete maruz kalanın da şemalarını araştırmak önemlidir. Buna göre yakın partner şiddetinde şiddete maruz kalma ve deneyimleme ile erken dönem uyum bozucu şemalar arasındaki ilişkilere bakan araştırmalarda en güçlü alanın reddedilme ve kopukluk alanı olduğu rapor edilmektedir (Taşkale ve Soygüt, 2017; Borges ve Dellaglia, 2020; Shorey vd., 2017). Reddedilme ve kopukluk şema alanının kişilerin terk edilme korkusu ve aşırı kıskançlıkla bağlantılı olduğu ve kişilerin sağlıklı bir romantik ilişki sürdürmesini zorlaştırdığını ileri süren araştırmalar mevcuttur (Calvete, Fernandez-Gonzalez, Orue ve Little, 2018; Celsi vd., 2021). Öte yandan, sağlıklı romantik ilişkilerle bağlantılı olduğu ileri sürülen şema alanları arasında kopukluk şema alanı (Hassija, Robinson, Silva ve Lewin, 2018) ve zedelenmiş otonomi (Jan vd., 2018) şema alanı yer almaktadır.

Bu araştırmanın da önemli bir değişkeni olan dijital flört şiddeti ile ilgili araştırmalara bakıldığında ise oldukça kısıtlı çalışmaların olduğu görülmektedir. Bunlardan biri olan Celsi ve vd. (2021), yürüttüğü araştırmada çocukluk ve ergenlik döneminde aile içi duygusal istismar ve fiziksel ihmal yaşamının duygusal yoksunluk ve terk edilme şemasının içselleştirilmesini artırarak hem kadın hem erkeklerde dijital flört şiddetini uygulama ve maruz bırakma olasılıklarını arttırdığını göstermiştir. Bu araştırmada duygusal yoksunluk şeması olan bireylerin aşırı telafiye dayalı başa çıkma tarzını geliştirerek partnerinden çok fazla talepte bulunma eğilimi içerisinde olduğu ve saldırgan davranışlar sergilediği rapor edilmiştir.

Görüldüğü üzere, romantik ilişkilerde erken dönem uyumsuz şemaların ilişkide şiddet ve çatışma gibi durumlarla bağlantısı olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca hem evlilik hem de flört olmak üzere yakın ilişkilerde erken dönem uyumsuz şemaların etkisinin anlamlı olduğu dikkat çekmektedir. Evlilikte de erken dönem uyumsuz şemalarının sağlıklı ve işlevsel olmayan yakın ilişki deneyimiyle bağlantısı, şemaların erken dönem yaşantılarının etkisiyle oluşan ve yaşamın ilerleyen dönemlerinde de farklı işlev alanlarında etkisini sürdüren özellikler olduğunu göstermektedir (Borges ve Dellaglia, 2020). Bununla birlikte, erken dönem uyumsuz şemalar ve flört şiddeti arasında daha önce yapılan araştırmaların literatürde yer aldığı, ancak dijital flört şiddeti ve erken dönem uyumsuz şemalar arasındaki ilişkiye vurgu yapan araştırmaların henüz kısıtlı sayıda olduğu görülmektedir.

2.3.4 Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar ve Duygu Düzenleme Güçlüğü

Duygu düzenleme güçlüğü ve erken dönem uyum bozucu şemalar çocukluk döneminde maruz kalınan istismar ve ihmal davranışları sonucunda oluşmaktadır (Young vd., 2003). Duygu düzenleme stratejileri erken dönem uyum bozucu şemaların neden olduğu duygusal sıkıntılarla başa çıkmada önemli bir rol oynamaktadır. Şema terapiye göre olumlu ve olumsuz duyguları düzenlemede yaşanan güçlük de psikopatolojik rahatsızlıklarla ve yaşamdan alınan tatminle yakından ilişkilidir (Young vd., 2003).

Erken dönem uyum bozucu şemaların tetiklenmesi kişide olumsuz duygulara neden olabilir ve kişi bu duyguları düzenlemekte zorluk çeker (Bernstein, 2005). Örneğin, erken dönemde kötü muameleye maruz kalmış bireylerin duygularını

anlamlandırmada, ifade etmede ve kabullenmede zorluk yaşadığı görülmektedir (Dvir, Ford, Hill, Frazier, 2014; Bradley ve ark., 2011).

Literatürde erken dönemde kötü muamele ve travmaya maruz kalmış bireylerin duygu düzenlemede güçlük çektiğine yönelik çalışmalar mevcuttur (Hopfinger, Berking, Bockting ve Ebert, 2016). Duygu düzenleme güçlüğünün şema alanları ve/veya şema boyutlarıyla ilişkisini inceleyen çalışmalara bakıldığında özellikle reddedilme/kopukluk ve zedelenmiş sınırlar şema alanlarının duygu düzenleme güçlüğüyle ilişki olduğu bildirilmektedir (McDonnell, Hevey, McCauley ve Ducray, 2018; Faustino, Vasco, Oliveira, Lopes ve Fonseca, 2019).

Literatüre bakıldığında çalışmaların genel olarak olumsuz duygu düzenleme güçlüğünün rolüne odaklandığı olumlu duygu düzenlemeye dair çalışmaların ise oldukça kısıtlı olduğu da göze çarpmaktadır (Berfield, Goncharenko, Forkus, Contractor ve Weiss, 2021). Söz konusu kısıtlı çalışmalarda ise olumlu duygu düzenleme güçlüğü ile benlik saygısı, özgün kişilik ve mutluluk değişkenlerinin araştırıldığı görülmektedir. Bununla birlikte literatürde olumlu duygu düzenleme güçlüğü ve erken dönem uyum bozucu şemalar arasındaki ilişkiyi açıklayan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Oysa olumlu duygu düzenleme güçlüğü, kişilerin olumlu duyguları deneyimlemek yerine onları köreltmeyi içeren düzenleme güçlüğünü ifade etmektedir (Rand vd., 2015). Bu durumda, dijital flört ilişkisinde olumlu duygu düzenleme güçlüğünün kişilerin ilişki deneyiminden memnun olmaması ve ilişkide problem yaşama olasılığının artmasıyla ilişkilendirilebilir. Bu yüzden, kişilerin romantik ilişkisinde olumlu duyguları ne ölçüde deneyimlediğinin anlaşılması ve bu durumla bağlantılı unsurların incelenmesi önem arz etmektedir. Mevcut çalışmanın erken dönem uyum bozucu şemalar arasındaki ilişkide hem olumsuz duygu düzenleme hem de olumlu duygu düzenleme güçlüğünün aracı rolüne bakarak literatüre önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.4 Hipotezler

- 1) Erken dönem uyumsuz şemalar (kopukluk, zedelenmiş otonomi, zedelenmiş sınırlar, diğeri yönelimlilik, yüksek standartlar) ile dijital flört şiddetine maruz bırakma ve dijital şiddet mağduru olma arasında pozitif bir ilişkinin olması beklenmektedir.

- 2) Erken dönem uyumsuz şemaların (kopukluk, zedelenmiş otonomi, zedelenmiş sınırlar, diğeri yönelimlilik, yüksek standartlar) olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü (kabullenmeme, hedefler, dürtü) ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü (açıklık, amaçlar, dürtü, stratejiler ve kabul etmeme) arasında pozitif bir ilişkinin olması beklenmektedir.
- 3) Olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü (kabullenmeme, hedefler, dürtü) ve olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü (açıklık, amaçlar, dürtü, stratejiler, kabul etmeme) ile dijital flört şiddetine maruz bırakma ve dijital flört şiddeti mağduru olma arasında pozitif bir ilişki olması beklenmektedir.
- 4) Erken dönem uyumsuz şemaların (kopukluk, zedelenmiş otonomi, zedelenmiş sınırlar, diğeri yönelimlilik, yüksek standartlar) dijital flört şiddetine maruz bırakmayı ve dijital flört şiddeti mağduru olmayı pozitif yönde yordaması beklenmektedir.
- 5) Erken dönem uyumsuz şemaların (kopukluk, zedelenmiş otonomi, zedelenmiş sınırları, diğeri yönelimlilik, yüksek standartlar) olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü pozitif yönde yordaması beklenmektedir.
- 6) Olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü dijital flört şiddetine maruz bırakmayı ve dijital flört şiddet mağduru olmayı pozitif yönde yordaması beklenmektedir.
- 7) Erken dönem uyumsuz şemalar (kopukluk, zedelenmiş otonomi, zedelenmiş sınırlar, diğeri yönelimlilik, yüksek standartlar) ile dijital flört şiddetine maruz bırakma ve dijital flört şiddeti mağduru olma arasında olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü aracılı rolünün olması beklenmektedir.

Çalışmada ayrıca temel amaç olmamak ile birlikte araştırmada yer alan katılımcıların uyguladıkları ve/veya maruz kaldıkları dijital flört şiddetini daha iyi betimleyebilmek adına bazı betimsel değerlendirmelerin de yapılması hedeflenmiştir. Buna göre katılımcıların sosyo-demografik değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Araştırmanın bu yan amacına yönelik araştırmalar soruları şu şekildedir:

- 1) 18-30 yaş arasındaki bireylerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları dijital flört şiddeti davranışı cinsiyete, yaşa, eğitim ve gelir düzeyine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

- 2) 18-30 yaş arasındaki bireylerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları dijital flört şiddeti davranışı romantik ilişki uzunluğuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
- 3) 18-30 yaş arasındaki bireylerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları dijital flört şiddeti davranışı romantik partnerden farklı şehirde yaşama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 4) 18-30 yaş arasındaki bireylerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları dijital flört şiddeti davranışı romantik ilişki durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 5) 18-30 yaş arasındaki bireylerin romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları dijital flört şiddeti davranışı internette geçirdikleri süreye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde sırasıyla örneklem özellikleri, veri toplama araçları, işlem ve verilerin analizine yer verilmiştir.

3.1 Örneklem

Çalışmaya uygun örnek yöntemiyle 18-30 yaş arasında evli olmayan, mevcut bir ilişkisi olan veya son 1 yıl içerisinde flört ilişkisi olmuş olan bireyler katılmıştır. Evli olan bireyler çalışmaya dahil edilmemiştir. Örneklem sayısının yeterliliğine G*Power3 diğer bir ifadeyle istatistiksel güç analizi ile karar verilmiştir. Katılımcı sayısı G*Power3 uygulamasından olası güç analizine göre 0.95 güvenirlik, 0.05 örneklem hatası oranına göre en az 262 kişi olarak belirlenmiştir. Araştırmanın işleme kriterleri; 18-30 yaş arasında olan, son 1 yıl içerisinde flört ilişkisi olmuş olan veya mevcut ilişkisi olan katılımcılar olarak belirlenmiştir. Dışlama kriterleri ise; evli olan, son 1 yıl içerisinde flört ilişkisi olmayan ve psikiyatrik tanı almış olan katılımcılar olarak belirlenmiştir. Araştırmaya 342 kişi katılmış fakat işleme ve dışlama kriterleri esas alındığında örneklem sayısı 298 olarak belirlenmiştir. Katılımcılar bu çalışmaya psikoloji topluluklarına yönlendirilen maillerle ve sosyal medya aracılığıyla Haziran 2021-Ağustos 2021 tarihleri arasında online olarak katılmıştır. Klinik olmayan bir örneklem üzerinde ölçekler sunulmuştur.

Örnekleme oluşturan katılımcıların cinsiyet dağılımına bakıldığında 71'inin (%23,8) erkek, 223'ünün (%74,8) kadın ve dört (%1,3) katılımcının diğer seçeneğini işaretlediği görülmüştür. Ortalama yaş ise 25.17 ($SS = 2.43$) olarak bulunmuştur. Katılımcıların eğitim durumu incelendiğinde çoğunluğun (%74,8) üniversite mezunu olduğu görülmüş, bunu sırasıyla yüksek lisans veya doktora mezunu (%21,8), lise mezunu (%3) ve ilköğretim mezunu (%0,3) takip etmiştir. Gelir durumu düzeylerine bakıldığında katılımcıların %53'ü gelir durumlarını orta, %24,5'i orta-üst olarak ifade etmiştir. Katılımcıların %68,8'i ise yaşamlarının büyük bir kısmında büyükşehirde yaşadığı saptanmıştır (Bkz. Tablo 3.1.).

Verilerin toplandığı sırada bir ilişki içerisinde olan katılımcılara devam eden ilişkilerinin süresi sorulmuştur. Ortalama ilişki süresi 31.20 ($SS = 30.89$) ay olarak bulunmuştur. Bu katılımcıların 92'si (%30,9) partnerlerinin bulunduğu şehirden farklı bir şehirde yaşamaktadır. Son olarak, katılımcıların 159'u (%53,4) telefon ve bilgisayarda ortalama beş saatten fazla süre geçirirken, 131'i (%44) 1-5 saat arası ve 8'i (%2,7) 1 saatten az vakit geçirmektedir.

Tablo 3.1 Katılımcılara Ait Sosyo-Demografik Verilere İlişkin Sayısal ve Yüzdelerik Dağılımlar

Değişkenler	N	Yüzdelerik Dağılım (%)
Cinsiyet		
Kadın	223	%74,8
Erkek	71	%23,8
Diğer	4	%1,3
Gelir Düzeyi		
Alt	20	%6,7
Alt-orta	40	%13,4
Orta	158	%53
Orta-üst	73	%24,5
Üst	7	%2,3
Eğitim Düzeyi		
İlköğretim	1	%0,3
Lise	9	%3
Üniversite	223	%74,8
YL/Doktora	65	%21,8
Şehir Türü		
Köy/Kasaba	3	%1
İlçe	30	%10,1
İl	60	%20,1
Büyükşehir	205	%68,8

3.2 Veri Toplama Araçları

Araştırmada verileri toplamak amacıyla katılımcılara Bilgilendirilmiş Onam Formu, Siber Flört İstismarı Ölçeği (SFİÖ), Young Şema Ölçeği Kısa Form-3 (YŞÖ-KF3), Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği- Kısa Form (DDGÖ-16), Olumlu Duyguyu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği (ODDGÖ), Sosyodemografik Bilgi Formu verilmiştir.

3.2.1 Sosyodemografik Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan bu formda katılımcılardan cinsiyetleri, yaşları, eğitim durumları, gelir düzeyleri, romantik ilişki durumları, araştırmanın yürütüldüğü sırada romantik ilişkileri varsa ne kadar süredir devam ettiği, partnerden farklı şehirde yaşayıp yaşamama durumu, yaşamın büyük çoğunluğunun geçirildiği yer, gün içinde internette ve telefonda geçirilen süreye dair bilgiler elde edilmiştir.

3.2.2 Siber Flört İstismarı Ölçeği (SFİÖ)

SFİÖ teknoloji vasıtasıyla flört ilişkilerinde partnerler arasında uygulanan ve maruz bırakılan şiddetin ölçülmesi amacıyla Borrajo, Gamez-Guadix, Pereda ve Calvete (2015) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 6'lı likert tipindedir ve 20 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde için belirtilen davranışın ilişkide kaç kere yinelediği sorusuna göre puanlanmaktadır. Ölçeğin Türkçe uyarlama ve geçerlilik-güvenilirlik çalışması Bakır ve Kalkan (2019) tarafından 18-30 yaş arası örnekleme yapılmıştır. Ölçek istismara maruz kalma ve maruz bırakılmayı ölçerek Doğrudan Saldırganlık ve İzleme/Kontrol olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte her alt boyutta ortalama değerlerin yükselmesi siber flört istismarı davranışı sergilemenin veya maruz kalmanın arttığına işaret etmektedir. Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .91'dir. Ölçeğin hem şiddete maruz kalma hem de şiddete maruz bırakılma için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .85 olarak belirlenmiştir. Ölçekteki sorular hem uygulayan hem de uygulanan için paralel formlar şeklindedir. Ölçekteki maddelerden ilk seçenек şiddete maruz kalmayı ikinci seçenек ise şiddet uygulamaya yönelik sorulmuştur. 2,3,4,6,8,9,12,15,16,18. maddeler Doğrudan Saldırganlık faktörüne ilişkin, 1,5,7,13,14,17,19 ve 10. maddeler İzleme/Kontrol faktörüne ilişkindir. Mevcut araştırmada ölçeğin Cronbach's alfa değeri $\alpha=.97$, uygulanan şiddet için α değeri .87 maruz kalınan şiddet için ise .91 olarak bulunmuştur.

3.2.3 Young Şema Ölçeği Kısa Form-3 (YŞÖ-KF3)

YŞF-KF3, erken dönem uyum bozucu şemaları belirlemek amacıyla Young ve Brown (1994) tarafından geliştirilmiştir. Bu ölçek 205 maddeden oluşmakta ve 16 şemayı değerlendirmektedir. Daha sonra Lee, Taylor ve Dunn (1999) tarafından kısaltılarak 15 şema ve 75 maddeye indirilmiştir. Ölçeğin ilerleyen yıllarda farklı kısa versiyonları oluşturulmuştur. En yaygın kullanılan formu Young Şema Ölçeği-Kısa Form 3 olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ölçek 6'lı likert tipine göre 90 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 5 şema alanı ve 18 alt boyuttan oluşmuştur. Ölçeğin Türkçeye uyarlama ve geçerlilik-güvenilirlik çalışması Soygüt, Karaosmanoğlu ve Çakır (2009) tarafından gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen analiz sonucunda 14 şema alt boyutuna ve 5 temel şema alanına ulaşılmıştır. Beş şema alanı zedelenmiş otonomi, kopukluk, zedelenmiş sınırlar, diğeri yönelimlilik ve yüksek standartlar, 14 şema alt boyutu ise terk edilme, karamsarlık, sosyal izolasyon/güvensizlik, onay arayıcılık, kendini feda, duygusal yoksunluk, iç içe geçme/bağımlılık, cezalandırma, kusurluluk, tehditler karşısında dayanıksızlık, yüksek standartlar, başarısızlık, ayrıcalıklık/yetersiz öz denetim şemalarını içermektedir. Kopukluk şema alanı terk edilme, duygusal yoksunluk, kusurluluk, sosyal izolasyon şema boyutlarını kapsamaktadır. Zedelenmiş sınırlar şema alanı, iç içe geçme/bağımlılık, tehditler karşısında dayanıksızlık, başarısızlık şema boyutlarını kapsamaktadır. Diğeri yönelimlilik şema alanı, onay arayıcılık, kendini feda şema boyutlarını kapsarken zedelenmiş sınırlar şema alanı ise ayrıcalıklık/yetersiz öz denetim şema boyutunu kapsamaktadır. Son olarak yüksek standartlar şema alanı da karamsarlık, duyguları bastırma, yüksek standartlar ve cezalandırma şema boyutlarını kapsamaktadır. Soygüt ve vd. (2009), ölçeğin alt boyutlarına yönelik iç tutarlılık katsayısının .63 ile .80 arasında, Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayılarının ise .53 ve .81 arasında değiştiğini rapor etmişlerdir. Mevcut araştırmada ise şema alanlarının α değerleri .76 ve .94 arasında değişmektedir.

3.2.4 Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği- Kısa Form (DDGÖ-16)

Gratz ve Roemer (2004) tarafından katılımcıların duygu düzenlemede yaşadığı güçlükleri ölçmek üzere oluşturulmuştur. Ölçeğin kısa formu ise Bjureberg ve arkadaşları (2016) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin kısa versiyonu 16 maddeden ve 5'li likert tipinden oluşmaktadır. Ölçek 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; olumsuz duyguları deneyimlerken duyguyu anlamlandırmada yaşanan güçlük (açıklık),

olumsuz duyguları deneyimlerken hedef odaklı davranışları gerçekleştirmede güçlük (amaçlar) olumsuz duyguları deneyimlerken duygu düzenleme stratejilerini uygulamada yaşanan güçlük (stratejiler), olumsuz duyguları kabul etmede yaşanan güçlük (kabul etmeme) ve olumsuz duyguları deneyimleme sırasında dürtü kontrolünü sağlamada güçlük (dürtü) olarak belirlenmiştir. Amaçlar, stratejiler, kabul etmeme, açıklık ve dürtü alt boyutlarından oluşan ölçeğin ülkemizde geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Yiğit ve Güzey-Yiğit (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması üniversite örnekleminde yapılmıştır. Analizler sonucunda ölçeğin Cronbach's Alfa iç tutarlılık katsayısının .92 olduğu alt boyutlar için Cronbach's Alfa iç tutarlılık katsayılarının .78 ve .87 aralığında değiştiği görülmektedir. Mevcut araştırmada ölçeğin Cronbach's alfa değeri $\alpha=.95$ olarak bulunmuştur. Sırasıyla ölçeğin açıklık, amaçlar, dürtü, stratejiler ve kabul etmeme alt boyutlarının Cronbach's alfa değerleri .85, .89, .90, .90 ve .84 olarak bulunmuştur.

3.2.5 Olumlu Duyguyu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği (ODDGÖ)

Weiss, Gratz ve Lavender (2015) tarafından geliştirilen ölçek, olumlu duyguları düzenlemede yaşanan güçlükleri değerlendirmeyi amaçlayan öz-bildirime dayalı bir ölçektir. 5'li likert tipinde ve 13 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin ülkemizde uyarlama ve geçerlilik-güvenilirlik çalışması Asıcı, İkiz ve Karaca (2018) tarafından üniversite örnekleminde yapılmıştır. Üç alt ölçekten oluştuğu tespit edilmiştir. Bu alt ölçekler, olumlu duyguları kabullenmede yaşanan güçlük (kabullenmeme), olumlu duygular yaşarken hedef yönelimli davranışlara ulaşmada güçlük (hedefler) ve olumlu duygular içindeyken dürtüsel davranışlarını kontrol altına almada güçlük (dürtü) olarak tespit edilmiştir. O-DDGÖ'nin içsel tutarlılığı Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı aracılığıyla incelenmiştir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .69-.90 arasında, iki yarı test güvenilirliği ise .67-.89 arasında değişmektedir. Mevcut araştırmada ölçeğin Cronbach's alfa değeri $\alpha=.93$ olarak bulunmuştur. Sırasıyla ölçeğin kabulleneme, hedefler, dürtü alt boyutlarının Cronbach's alfa değerleri .85, .89 ve .92 olarak bulunmuştur.

3.3 İşlem

Bu araştırma 2021 Nisan ayında Işık Üniversitesi Etik Kurul Komisyonu'nun izni çerçevesinde oluşturulmaya başlanmıştır (Bkz. Ek-G). Nicel yönteme sahip olan

bu çalışmada ilişkisel tarama ve betimleyici araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Çalışmada gönüllülük esas alınmıştır. Pandemi dönemi koşulları da göz önünde bulundurularak çalışmanın online yürütülmesinin uygun olduğu düşünülmüştür. Ölçekler Google form üzerinden oluşturulmuş ve katılımcılara online olarak ulaştırılmıştır. Katılımcılara sırasıyla Bilgilendirilmiş Onam Formu, Siber Flört İstismarı Ölçeği (SFİÖ), Young Şema Ölçeği Kısa Form-3 (YŞÖ-KF3), Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği- Kısa Form (DDGÖ-16), Olumlu Duyguyu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği (ODDGÖ), Sosyodemografik Bilgi Formu verilmiştir. Araştırmaya katılım süresi yaklaşık olarak 15 dakika sürmüştür.

3.4 Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen bilgiler “SPSS 25.0” istatistik analiz programına yüklendikten sonra analize başlanmıştır. İlk olarak kullanılan ölçeklerin psikometrik analizleri yapılmıştır. Ölçeklerin ve alt ölçeklerin Basıklık-Çarpıklık (Skewnes-Kurtosis) değerleri +3/ -3 arasında olduğundan diğer bir deyişle, normal dağılım göstermesi nedeniyle parametrik testler uygulanmıştır (Bai ve Ng, 2005). Değişkenlerin normallik dağılımına ilişkin verileri Tablo 3.2’de gösterilmiştir.

Güvenirlilik analizi ile ölçeklerin iç tutarlılığı kontrol edilmiştir. Sonrasında katılımcıların ve ölçeklere verilen cevapların betimsel analizleri gerçekleştirilmiştir. Korelasyon analizleri ile ölçek toplam ve alt boyutları arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırma sorularına yanıt bulmak amacıyla öncelikle sosyodemografik değişkenlerin maruz kalınan ve uygulanan flört şiddeti ile ilişkisini değerlendirmek üzere bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır. Hipotezlerimizi test etmek amacıyla aracı değişken analizi yapılmıştır. Olumlu ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutlarının şema alanları ve flört şiddeti arasındaki ilişkideki aracı etkilerini bulmak için Baron ve Kenny’in (1986) dört aşamalı kriterleri esas alınmıştır. SPSS’te PROCESS (Hayes, 2017) eklentisi kullanılarak uygulanmıştır.

Tablo 3.2 Değişkenlerin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

	Alt Ölçekler	Çarpıklık	SH	Basıklık	SH
1	YŞÖ	1.33	.141	.88	.281
2	YŞÖ-Kopukluk	1.25	.141	.99	.281
3	YŞÖ-Zedelenmiş Otonomi	.89	.141	.26	.281
4	YŞÖ-Zedelenmiş Sınırlar	-.10	.141	-.61	.281
5	YŞÖ-Diğerleri Yönelimlilik	.10	.141	-.32	.281
6	YŞÖ-Yüksek Standartlar	.27	.141	-.55	.281
7	SFİÖ-Toplam	1.47	.141	1.05	.281
8	SFİÖ-Maruz Kalan	1.94	.141	1.15	.281
9	SFİÖ-Uygulanan	1.81	.141	0.79	.281
10	O-DDGÖ Toplam	1.34	.141	1.34	.281
11	O-DDGÖ-Kabullenememe	2.64	.141	1.02	.281
12	O-DDGÖ-Hedefler	.79	.141	-.29	.281
13	O-DDGÖ-Dürtü	1.37	.141	1.02	.281
14	DDGÖ Toplam	.19	.141	-.93	.281
15	DDGÖ-Açıklık	.42	.141	-.65	.281
16	DDGÖ-Amaçlar	-.43	.141	-.89	.281
17	DDGÖ-Dürtü	.60	.141	-.83	.281
18	DDGÖ-Stratejiler	.22	.141	-1.07	.281
19	DDGÖ-Kabul Etmeme	.45	.141	-1.04	.281

Not. YŞÖ: Young Şema Ölçeği, SFİÖ: Siber Flört İstismarı Ölçeği, O-DDGÖ: Olumlu Duyguyu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği, DDGÖ: Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

Çalışmanın bulgular bölümünde ilk olarak kullanılan ölçeklerin psikometrik analizlerine yer verilmiştir. Ardından yordanan değişken ile sosyodemografik özellikler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) analizi sonuçları sunulmuştur. Değişkenler arasındaki ilişkiyi görebilmek adına yapılan korelasyon analizleri sonrasında dijital flört şiddetine maruz kalma ve dijital flört şiddetini uygulama değişkenlerinin olumlu duygu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü aracılığıyla erken dönem uyum bozucu şemalar tarafından yordanması modelinin test edilmesi amacıyla yapılan aracı değişken analizlerine yer verilmiştir.

4.1 Kullanılan Ölçeklerin Psikometrik Analizi

Katılımcıların ölçeklere ve ölçek alt ölçek maddelerine verdikleri cevapların tutarlı olup olmadığını kontrol etmek amacıyla ölçek güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Bu analizler yapılırken Cronbach's Alpha (α) güvenilirlik parametresi olarak kullanılmıştır. Mevcut araştırmada kullanılan ölçeklerin ve alt boyutlarının iç tutarlılık (α) katsayıları Tablo 4.1'de verilmiştir.

İlk olarak, Young Şema Envanteri'nin (YŞÖ) beş şema alanını oluşturan Kopukluk, Zedelenmiş Otonomi, Zedelenmiş Sınırlar, Diğerleri Yönelimlilik ve Yüksek Standartlar'ın güvenilirlik analizi yapılmıştır. Tablo 4.1'de de görülebileceği üzere, şema alanlarının α değerleri .76 ve .94 arasında değişmektedir.

Siber Flört İstismarı Ölçeği'ne dair güvenilirlik analizi sonuçları ölçeğin maruz kalınan ve uygulanan şiddet için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Ölçeğin toplam skorunun α değeri .94, uygulanan şiddet için α değeri .87 maruz kalınan şiddet için ise .91 olarak bulunmuştur. Benzer şekilde, Olumlu Duyguyu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği (O-DDGÖ) ve ölçeğin alt boyutları da .85 ve .93 arasında değişmektedir. Son olarak, Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği'nin (DDGÖ) ve ölçeğin alt boyutlarının güvenilirlik analizi yapılmış ve bu ölçekte de ölçeğin kendisi ve alt boyutları güvenilirlik değerlerinin .84 ve .95 arasında değişmektedir.

Tablo 4.1 Tüm Değişkenlerin Psikometrik Analizine İlişkin Değerler

Alt Ölçekler	α	Madde sayısı
1 YŞÖ-Toplam	.97	90
2 YŞÖ-Kopukluk	.94	23
3 YŞÖ-Zedelenmiş Otonomi	.91	21
4 YŞÖ-Zedelenmiş Sınırlar	.76	7
5 YŞÖ-Diğerleri Yönelimlilik	.86	11
6 YŞÖ-Yüksek Standartlar	.89	19
7 SFİÖ-Toplam	.94	40
8 SFİÖ-Maruz Kalan	.91	20
9 SFİÖ-Uygulanan	.87	20
10 O-DDGÖ-Toplam	.93	13
11 O-DDGÖ-Kabullenememe	.85	4
12 O-DDGÖ-Hedefler	.89	4
13 O-DDGÖ-Dürtü	.92	5
14 DDGÖ-Toplam	.95	16
15 DDGÖ-Açıklık	.85	2
16 DDGÖ-Amaçlar	.89	3
17 DDGÖ-Dürtü	.90	3
18 DDGÖ-Stratejiler	.90	5
19 DDGÖ-Kabul Etmeme	.84	3

Not. YŞÖ: Young Şema Ölçeği, SFİÖ: Siber Flört İstismarı Ölçeği, O-DDGÖ: Olumlu Duyguyu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği, DDGÖ: Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği

4.2 Kullanılan Değişkenlerin Betimleyici Analizleri

Bu bölümde katılımcıların ölçeklere verdikleri cevapların ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum gibi betimsel sonuçları gösterilecektir. Katılımcıların ölçeklere verdikleri cevapların betimsel sonuçları Tablo 4.2’de görülebilir.

Tablo 4.2 Katılımcıların Ölçeklere Verdikleri Cevapların Betimsel Analizleri

Değişkenler	N	Ort.	SS	Min	Max
1 Kopukluk	298	46.11	21.40	23	124
2 Zedelenmiş Otonomi	298	42.00	17.18	20	101
3 Zedelenmiş Sınırlar	298	24.35	7.63	7	42
4 Diğerleri Yönelimlilik	298	36.86	11.81	11	66
5 Yüksek Standartlar	298	52.42	17.81	19	107
6 O-DDGÖ-Toplam	298	23.16	10.54	13	65
7 O-DDGÖ-Kabullenememe	298	5.27	2.51	4	20
8 O-DDGÖ-Hedefler	298	9.02	4.46	4	20
9 O-DDGÖ-Dürtü	298	8.86	5.01	5	25
10 DDGÖ-Toplam	298	43.61	16.70	16	80
11 DDGÖ-Açıklık	298	4.99	2.22	2	10
12 DDGÖ-Amaçlar	298	10.40	3.67	3	15
13 DDGÖ-Dürtü	298	7.23	3.81	3	15
14 DDGÖ-Stratejiler	298	13.59	6.16	5	25
15 DDGÖ-Kabul Etmeme	298	7.38	3.73	3	15
16 SFİÖ-Toplam	298	63.14	23.20	40	184
17 SFİÖ-Maruz Bırakılan	298	31.58	13.91	20	93
18 SFİÖ-Uygulayan	298	31.55	11.27	20	91
19 SFİÖ-MaruzKalan-Doğrudan Saldırganlık	298	11.51	3.77	10	35
20 SFİÖ-Maruz Kalan- İzleme/Kontrol	298	15.69	8.66	8	47
21 SFİÖ-Uygulayan- Doğrudan Saldırganlık	298	10.93	2.83	10	40
22 SFİÖ-Uygulayan-İzleme/Kontrol	298	15.99	7.48	8	47

Not. YŞÖ: Young Şema Ölçeği, O-DDGÖ: Olumlu Duyguyu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği, DDGÖ: Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği

4.3 Dijital Flört Şiddeti Puanlarının (Maruz kalan/Uygulayan) Sosyodemografik Bilgi Formundaki Değişkenlere Göre İncelenmesi

4.3.1 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulama Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi

Katılımcıların romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları dijital flört şiddeti davranışının cinsiyete göre incelenmesi için Bağımsız Gruplar T-testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre, erkek katılımcılar (Ort. = 38.04, SS = 18.75) kadın katılımcılardan (Ort. = 29.35, SS = 11.15) istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde daha fazla dijital flört şiddetine maruz kaldığını belirtmiştir ($t(86.3) = 3.69, p < .01$). Uygulanan dijital flört şiddetinde ise kadın ve erkek katılımcılar birbirinden ayrılmamıştır ($t(292) = .989, p > .05$). Analiz bulguları tablo 4.3’de sunulmuştur.

Tablo 4.3 Uygulanan ve Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinin Cinsiyetler Arası Karşılaştırılması

		N	Ort. (SS)	t	df	
1	Uygulanan Dijital Flört Şiddeti	Erkek	71	32.57 (13.15)	.989	292
		Kadın	223	31.07 (10.42)		
2	Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddeti	Erkek	71	38.04 (18.75)	3.69**	86.3
		Kadın	223	29.35 (11.15)		

*. $p < .05$, **. $p < .01$.

4.3.2 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulama Puanlarının Partnerden Farklı Şehirde Yaşama Durumuna Göre İncelenmesi

Katılımcıların romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları dijital flört şiddeti davranışının romantik partnerden farklı şehirde yaşama durumuna göre incelenmesi için de Bağımsız Gruplar T-testi uygulanmıştır. Yapılan analizin sonuçlarına göre, partnerleriyle aynı şehirde yaşayan veya farklı şehirlerde yaşayan

katılımcılar arasında maruz kalınan dijital flört şiddeti arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır ($t(236) = -.015, p > .05$). Aynı şekilde aynı şehirde yaşayan veya farklı şehirlerde yaşayan katılımcılar arasında uygulanan dijital flört şiddetinde de farklılıklar ortaya çıkmamıştır ($t(236) = -.638, p > .05$).

4.3.3 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulama Puanlarının İlişki Durumuna Göre İncelenmesi

Katılımcıların romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları dijital flört şiddeti davranışının romantik ilişki durumlarına göre incelenmesi için yapılan Bağımsız Gruplar T-testi sonucuna göre, ilişki durumu “şu an bir ilişkim yok fakat son bir yıl içerisinde ilişkim oldu” olan katılımcılar (Ort. = 34.10, SS = 12.88) şu an ilişkisi olan katılımcılara göre (Ort. = 30.50, SS = 14.23) daha fazla dijital flört şiddetine maruz kaldığı ortaya çıkmıştır ($t(296) = 2.06, p < .05$). İki grup uygulanan dijital flört şiddeti bakımından birbirinden ayrılmamaktadır ($t(296) = .371, p > .05$). Analiz bulguları Tablo 4.4’de sunulmuştur.

Tablo 4.4 Uygulanan ve Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinin İlişki Durumuna Göre Karşılaştırılması

		N	Ort. (SS)	t	Df
Uygulanan Dijital Flört Şiddeti	Son Bir Yıl İçinde İlişki	90	31.92 (10.20)	.371	296
	Şu An İlişkisi Var	208	31.39 (11.72)		
Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddeti	Son Bir Yıl İçinde İlişki	90	34.10 (12.88)	2.06*	296
	Şu An İlişkisi Var	208	30.50 (14.23)		

*. $p < .05$, **. $p < .01$.

4.3.4 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulamanın Eğitim Durumu ve Gelir Durumuna Göre İncelenmesi

Maruz kalınan ve uygulanan flört şiddeti eğitim durumu ve gelir durumuna göre karşılaştırmak üzere tek yönlü ANOVA analizine sokulmuştur. Eğitim düzeyi grupları lisans öncesi, üniversite ve Yüksek Lisans/Doktora mezunu olarak gruplandırılmıştır. Eğitim düzeyine dair sonuçlarda, hem maruz kalınan dijital flört şiddetinde ($F(2, 297) = .736, p > 0.05$) hem de uygulanan dijital flört şiddetinde ($F(2, 297) = .611, p > .05$) bir farklılık bulunmamıştır. Benzer şekilde, gelir durumuna dair sonuçlarda da hem maruz kalınan dijital flört şiddetinde ($F(2, 297) = .922, p > .05$) hem de uygulanan dijital flört şiddetinde bir farklılık bulunmamıştır ($F(2, 297) = .277, p > 0.05$).

Tablo 4.5 Maruz Kalınan ve Uygulanan Dijital Flört Şiddetinin Eğitim Durumu ve Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılması

			N	Ort.	SS	F	df
Maruz Kalınan Flört Şiddeti	Eğitim Durumu	Lisans	10	30.70	13.17	.736	297
		Öncesi					
		Üniversite	223	32.14	14.46		
	Gelir Durumu	YL/Doktora	65	29.80	12.01	.922	297
		Alt	60	32.05	15.57		
		Orta	158	32.32	14.21		
Uygulanan Flört Şiddeti	Eğitim Durumu	Üst	80	29.78	11.88	.611	297
		Lisans	10	33.40	15.13		
		Öncesi					
	Gelir Durumu	Üniversite	223	31.86	11.34	.277	297
		YL/Doktora	65	30.23	10.41		
		Alt	60	32.10	12.30		
Orta	158	31.09	10.22	11.27			
	Üst	80	32.05			11.27	

*. $p < .05$, **. $p < .01$.

4.3.5 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulamanın İnternette Geçirilen Süreye Göre İncelenmesi

Katılımcıların maruz kaldıkları ve uyguladıkları dijital flört şiddetinin internette geçirdikleri süreye (1 saatten az, 1-5 saat, 5 saatten fazla) göre değişip değişmediğini test etmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) gerçekleştirilmiştir. İnternette geçirilen süreye göre maruz kalınan dijital flört şiddetinde farklılıklar ortaya çıkmamıştır ($F(2,297) = 2.63, p > .05$). Benzer şekilde, internette geçirilen süreye göre uygulanan dijital flört şiddetinde de istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır ($F(2,297) = 1.35, p > .05$).

4.3.6 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulamanın İlişki Uzunluğuna Göre İncelenmesi

Katılımcıların romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları dijital flört şiddeti davranışının romantik ilişki uzunluğuna göre incelenmesi için Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. İlişki uzunluğu, maruz kalınan dijital flört şiddeti ($r = -.08, p > .05$) ve uygulanan dijital flört şiddeti ($r = .03, p > .05$) ile istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde ilişkili bulunmamıştır.

4.3.7 Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulamanın Yaşa Göre İncelenmesi

Katılımcıların romantik ilişkilerinde uyguladıkları ve maruz kaldıkları dijital flört şiddeti davranışının yaşa göre incelenmesi için Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır (bkz. Tablo 4.6). Katılımcı yaşı, maruz kalınan dijital flört şiddeti ($r = -.19, p < .01$) ve uygulanan dijital flört şiddeti ($r = -.14, p < .05$) ile istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde ilişkili bulunmuştur. Buna göre, katılımcıların yaşı arttıkça, uygulanan ve maruz kalınan dijital flört şiddeti azalmaktadır.

Tablo 4.6 Katılımcıların Yaşı ile Maruz Kalınan ve Uygulanan Dijital Flört Şiddeti İlişkisi

Değişkenler	1	2	3
1 Maruz Kalınan Flört Şiddeti	1	.69**	-.19**
2 Uygulanan Flört Şiddeti		1	-.14*
3 Yaş			1

*. $p < .05$, **. $p < .01$.

4.4 Dijital Flört Şiddeti Maruz Kalma, Dijital Flört Şiddeti Uygulama, Erken Dönem Uyum Bozucu Şema Alanları, Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü Arasındaki İlişkilerin Analiz Sonuçları

Bu bölümde değişkenler arasındaki ilişki incelenmiş ve Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. İlk olarak hipotez 1'i test etmek amacıyla, erken dönem uyum bozucu şema alanları ve dijital flört şiddeti uygulama ile dijital flört şiddetine maruz kalma arasındaki ilişki incelenmiştir. Korelasyon analiz ilişkisi Ratner'e (2009) göre r değerinin .10 ile .30 aralığında olması zayıf ilişki, r değerinin .30 ile .59 aralığında olması orta ilişki, r değerinin .60 ile .99 aralığında olması güçlü ilişki olarak yorumlanmıştır. Korelasyon Tablosunda (Bkz. Tablo 4.8) görülebileceği üzere, flört şiddetine maruz kalma erken dönem uyumsuz şemalar alanlarının kopukluk ($r = .48, p < .01$), zedelenmiş otonomi ($r = .42, p < .01$), diğeri yönelimlilik ($r = .46, p < .01$), yüksek standartlar ($r = .32, p < .01$) alanlarıyla pozitif yönlü, orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye sahiptir. Benzer şekilde, uygulanan dijital flört şiddeti de erken dönem uyumsuz şemaların kopukluk ($r = .50, p < .01$), zedelenmiş otonomi ($r = .48, p < .01$), diğeri yönelimlilik ($r = .45, p < .01$), yüksek standartlar ($r = .39, p < .01$) alanlarıyla pozitif yönde, orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye sahiptir. Diğer bir deyişle, buna göre kopukluk, zedelenmiş otonomi, diğeri yönelimlilik, yüksek standartlar şema alanlarından alınan puanlar arttıkça maruz kalınan ve uygulanan dijital flört şiddeti puanı da artmaktadır. Sadece zedelenmiş sınırlar şema alanı ile maruz kalınan ($r = .02, p > .05$) ve uygulanan ($r = .09, p > .05$) dijital flört şiddeti ile anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bu sonuçlar birinci hipotezimizin büyük çoğunluğunu destekleyici biçimdedir.

Tablo 4.7 Kullanılan Değişkenler Arasındaki Korelasyonlar

Değişkenler	2	3	4	5	6	7	8	9
1 YŞÖ-Kopukluk	.80**	.32**	.64**	.72**	.54**	.57**	.48**	.50**
2 YŞÖ-Zedelenmiş Otonomi	1	.25**	.67**	.70**	.59**	.65**	.42**	.48**
3 YŞÖ-Zedelenmiş Sınırlar		1	.34**	.43**	.13*	.24**	.02	.09
4 YŞÖ-Diğerleri Yönelimlilik			1	.68**	.41**	.50**	.46**	.45**
5 YŞÖ-Yüksek Standartlar				1	.47**	.64**	.32**	.39**
6 O-DDGÖ					1	.58**	.39**	.41**
7 DDGÖ						1	.25**	.31**
8 SFIÖ-Maruz Kalan							1	.69**
9 SFIÖ-Uygulayan								1

*. $p < .05$, **. $p < .01$. YŞÖ: Young Şema Ölçeği, O-DDGÖ: Olumlu Duyguyu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği, DDGÖ: Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği

Hipotez 2'yi test etmek amacıyla erken dönem uyum bozucu şema alanlar ile olumsuz duygu düzenleme gücü ve olumlu duygu düzenleme gücü alt boyutları arasındaki ilişkiyi incelemek için korelasyon analizi yapılmıştır (Bkz. Tablo 4.8). Buna göre erken dönem uyum bozucu şemaların kopukluk ($r = .47, p < .01$), zedelenmiş otonomi ($r = .48, p < .01$), diğeri yönelimlilik ($r = .35, p < .01$), yüksek standartlar ($r = .48, p < .01$) şema alanlarıyla olumsuz duygu düzenleme gücü alt boyutlarından açıklık arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki görülmüştür. Zedelenmiş sınırlar şema alanı ile olumsuz duygu düzenleme gücü alt boyutu olan açıklık arasında ise

pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki görülmektedir ($r = .22, p < .01$). Erken dönem uyum bozucu şemaların kopukluk ($r = .35, p < .01$), zedelenmiş otonomi ($r = .50, p < .01$), diğeri yönelimlilik ($r = .40, p < .01$), ve yüksek standartlar ($r = .47, p < .01$) şema alanlarıyla olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutlarından amaçlar arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki görülmektedir. Zedelenmiş sınırlar şema alanı ile olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutu olan amaçlar arasında ise pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki görülmektedir ($r = .24, p < .01$). Erken dönem uyum bozucu şemaların kopukluk ($r = .49, p < .01$), zedelenmiş otonomi ($r = .58, p < .01$), diğeri yönelimlilik ($r = .42, p < .01$), yüksek standartlar ($r = .58, p < .01$) şema alanlarıyla olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutlarından dürtü arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki görülmektedir. Zedelenmiş sınırlar şema alanı ile olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutu olan dürtü arasında ise pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki görülmektedir ($r = .17, p < .01$). Erken dönem uyum bozucu şemaların kopukluk ($r = .55, p < .01$) ve diğeri yönelimlilik ($r = .48, p < .01$) şema alanlarıyla olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutlarından stratejiler arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki görülmektedir. Erken dönem uyum bozucu şemaların zedelenmiş otonomi ($r = .62, p < .01$) ve yüksek standartlar ($r = .62, p < .01$) şema alanlarıyla olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutlarından stratejiler arasında pozitif yönlü güçlü düzeyde bir ilişki görülmektedir. Zedelenmiş sınırlar şema alanı ile olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutu olan stratejiler arasında ise pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki görülmektedir ($r = .21, p < .01$). Erken dönem uyum bozucu şemaların kopukluk ($r = .50, p < .01$), zedelenmiş otonomi ($r = .53, p < .01$), diğeri yönelimlilik ($r = .43, p < .01$), yüksek standartlar ($r = .49, p < .01$) şema alanlarıyla olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutlarından kabul etmeme arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki görülmektedir. Zedelenmiş sınırlar şema alanı ile olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutu olan kabul etmeme arasında ise pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki görülmektedir ($r = .17, p < .01$). Diğer bir deyişle kopukluk, zedelenmiş otonomi, zedelenmiş sınırlar, diğeri yönelimlilik, yüksek standartlar şema alanlarından alınan puanlar arttıkça olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutlarından alınan puanlarda artmaktadır (Bkz. Tablo 4.8).

Erken dönem uyum bozucu şemaların kopukluk ($r = .51, p < .01$), zedelenmiş otonomi ($r = .46, p < .01$), diğeri yönelimlilik ($r = .31, p < .01$), yüksek standartlar ($r = .43, p < .01$) şema alanlarıyla olumlu duygu düzenleme güçlüğü alt boyutlarından kabullenememe arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki görülmektedir.

Zedelenmiş sınırlar şema alanı ile olumlu duygu düzenleme güçlüğü alt boyutu olan kabullenememe arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmemektedir ($r = .5, p < .01$). Erken dönem uyum bozucu şemaların kopukluk ($r = 0.43, p < .01$), zedelenmiş otonomi ($r = .52, p < .01$), diğeri yönelimlilik ($r = .36, p < .01$), yüksek standartlar ($r = .37, p < .01$) şema alanlarıyla olumlu duygu düzenleme güçlüğü alt boyutlarından hedefler arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki görülmektedir. Zedelenmiş sınırlar şema alanı ile ise olumlu duygu düzenleme güçlüğü alt boyutu olan hedefler arasında ise pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki görülmektedir ($r = .15, p < .05$). Erken dönem uyum bozucu şemaların kopukluk ($r = .50, p < .01$), zedelenmiş otonomi ($r = .54, p < .01$), diğeri yönelimlilik ($r = .38, p < .01$), yüksek standartlar ($r = .45, p < .01$) şema alanlarıyla olumlu duygu düzenleme güçlüğü alt boyutlarından dürtü arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki görülmektedir. Zedelenmiş sınırlar şema alanı ile ise olumlu duygu düzenleme güçlüğü alt boyutu olan dürtü arasında ise pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki görülmektedir ($r = .12, p < .05$). Bu sonuçlara göre Erken dönem uyumsuz şemaların (kopukluk, zedelenmiş otonomi, diğeri yönelimlilik, yüksek standartlar), olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü alt boyutları (kabullenememe, hedefler, dürtü) ile pozitif bir ilişkiye sahiptir. İstatistiksel olarak anlamlı olmayan tek ilişki zedelenmiş sınırlar ile olumlu duygu düzenleme güçlüğü'nün kabulleneme alt boyutu arasında bulunmuştur (Bkz. Tablo 4.8). Bu sonuçlar ikinci hipotezin büyük çoğunluğunu destekleyici yöndedir.

Son olarak Hipotez 3'ü test etmek amacıyla korelasyon analizinde olumsuz duygu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü ile dijital şiddete maruz kalma ve uygulama arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Dijital flört şiddetine maruz kalma ile olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutları olan açıklık ($r = .15, p < .01$), amaçlar ($r = .14, p < .05$), dürtü ($r = 0.25, p < .01$), stratejiler ($r = .22, p < .01$), ve kabul etmeme ($r = .24, p < .01$) arasında pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Dijital flört şiddetine uygulama ile olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutları olan açıklık ($r = .21, p < .01$), amaçlar ($r = .25, p < .01$), stratejiler ($r = .28, p < .01$) ve kabul etmeme ($r = .20, p < .01$) arasında pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Dijital flört şiddetine uygulama ile olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutu olan dürtü ($r = .35, p < .01$) arasında ise pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Dijital flört şiddetine uygulama ile olumlu duygu düzenleme alt boyutları olan kabullenememe ($r = .32, p < .01$), hedefler ($r = .35, p < .01$) ve dürtü ($r = .39, p < .01$) arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur.

Dijital flört şiddetine maruz kalma ile olumlu duygu düzenleme alt boyutları olan kabullenememe ($r = .32, p < .01$) ve dürtü ($r = .39, p < .01$) arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki görülürken dijital flört şiddetine maruz kalma ile olumlu duygu düzenleme alt boyutu hedefler ($r = .29, p < .01$) arasında pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgulara göre olumlu duygu düzenleme ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutlarından alınan puanlar arttıkça maruz kalınan ve uygulanan flört şiddeti puanları da artmaktadır (Bkz. Tablo 4.9).

Tablo 4.8 Hipotez 2 Korelasyon Analizi Sonuçları

Alt Ölçekler	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1 YŞÖ-Kopukluk	.80**	.32**	.64**	.72**	.51**	.43**	.50**	.47**	.35	.49**	.55**	.50**
2 YŞÖ-Zedelenmiş Otonomi	1	.25**	.67**	.70**	.46**	.52**	.54**	.48**	.50**	.58**	.62**	.53**
3 YŞÖ-Zedelenmiş Sınırlar		1	.34**	.43**	.05	.15*	.12*	.22**	.24**	.17**	.21**	.17**
4 YŞÖ-Diğerleri Yönelimlilik			1	.68**	.31**	.36**	.38**	.35**	.40**	.42**	.48**	.43**
5 YŞÖ-Yüksek Standartlar				1	.43**	.37**	.45**	.48**	.47**	.58**	.62**	.49**
6 O-DDGÖ-Kabullenememe					1	.42**	.66**	.34**	.20**	.47**	.40**	.37**
7 O-DDGÖ-Hedefler						1	.75**	.43**	.43**	.44**	.45**	.40**
8 O-DDGÖ-Dürtü							1	.43**	.34**	.59**	.48**	.46**
9 DDGÖ-Açıklık								1	.49**	.49**	.61**	.49**
10 DDGÖ-Amaçlar									1	.62**	.73**	.50**
11 DDGÖ-Dürtü										1	.78**	.63**
12 DDGÖ-Stratejiler											1	.74**
13 DDGÖ-Kabul Etmeme												1

Not. *. $p < .05$, **. $p < .01$. YŞÖ: Young Şema Ölçeği, O-DDGÖ: Olumlu Duyguyu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği, DDGÖ: Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği

Tablo 4.9 Hipotez 3 Korelasyon Analizi Sonuçları

Alt Ölçekler	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 O-DDGÖ-Kabullenememe	.42**	.66**	.34**	.20**	.47**	.40**	.37**	.32**	.32**
2 O-DDGÖ-Hedefler	1	.75**	.43**	.43**	.44**	.45**	.40**	.29**	.35**
3 O-DDGÖ-Dürtü		1	.43**	.34**	.59**	.48**	.46**	.39**	.39**
4 DDGÖ-Açıklık			1	.49**	.49**	.61**	.49**	.15**	.21**
5 DDGÖ-Amaçlar				1	.62**	.73**	.50**	.14*	.25**
6 DDGÖ-Dürtü					1	.78**	.63**	.25**	.35**
7 DDGÖ-Stratejiler						1	.74**	.22**	.28**
8 DDGÖ-Kabul Etmeme							1	.24**	.20**
9 SFİÖ-Maruz Kalan								1	.69**
10 SFİÇ-Uygulayan									1

Not. *. $p < .05$, **. $p < .01$.

4.5 Erken Dönem Uyum Bozucu Şema Alanları ile Dijital Flört Şiddeti Arasındaki İlişkide Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Analizler

Hipotez 4, 5, 6 ve 7 için bir seri aracı değişken analizi gerçekleştirilmiştir. Bu hipotezlerin bir arada değerlendirilmesinin sebebi, üç hipotezin de desteklenip desteklenmediğinin aracı değişken (medyator etki) analizi ile istatistiksel olarak daha uygun bir şekilde test edilebilme şansına sahip olmasıdır.

Şema alanları ve dijital flört şiddeti arasındaki ilişkide olumlu/olumsuz duygu düzenleme güçlüklerinin aracı etkisinin olup olmadığını tespit etmek için Baron ve Kenny'nin (1986) öngördüğü dört aşamalı sınama adımları uygulanmıştır. Bu aşamalar şu şekildedir:

Aşama 1: Yordayıcı değişkenin yordanan değişken üzerinde anlamlı bir etkisi olmalıdır. Bu adım, aracılık edilebilecek bir etkinin olduğunu belirler.

Aşama 2: Yordayıcı değişken aracı değişkeni yordamalıdır. Bu aşamada aracı değişken yordanan değişken olarak ele alınır.

Aşama 3: Aracı değişken yordanan değişkeni yordamalıdır. Aracı değişken ile yordanan değişken arasında anlamlı bir ilişki olmadan, aracılık modelinden bahsedilemez.

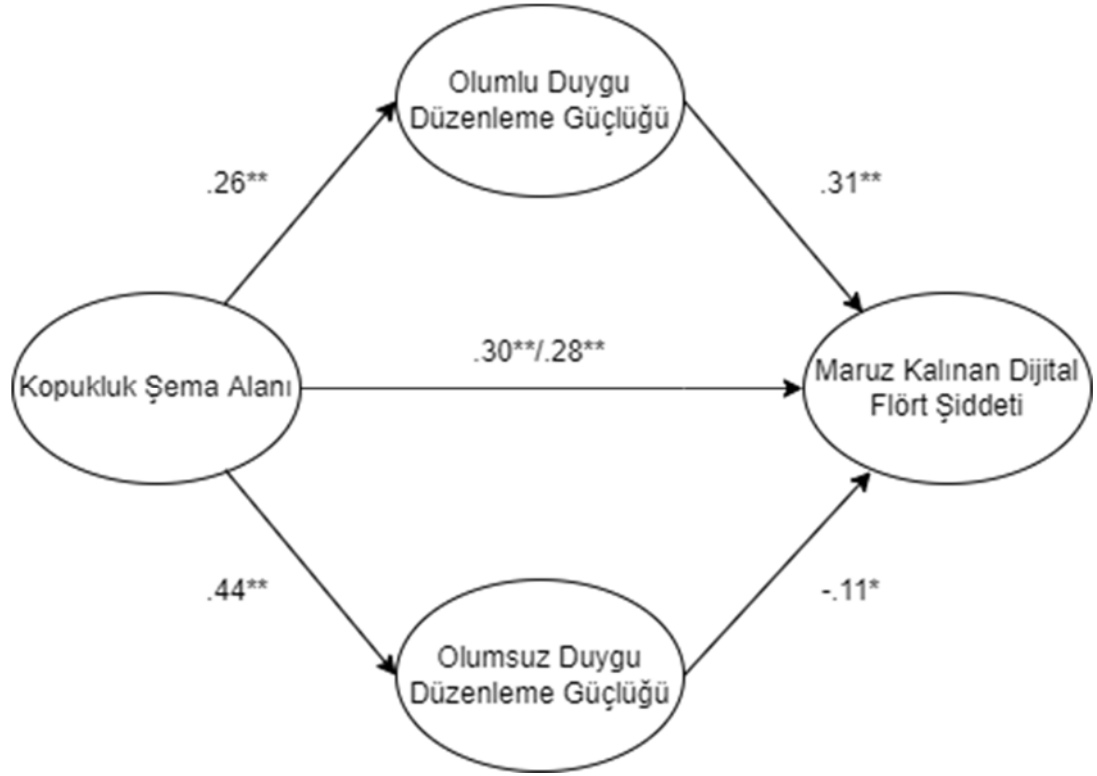
Aşama 4: Aracı değişkenin yordayıcı-yordanan değişken arasındaki ilişkide tam aracı rolünün olduğunun teyit edilmesi için, aracı değişkenin etkisi kontrol edildiği sırada yordanan değişkenin yordayıcı değişken üzerindeki etkisinin sıfır olması gerekmektedir. Yordayıcı değişkenin hala anlamlı olması durumunda, aracı değişken yordanan ve yordayıcı değişken arasındaki ilişkiye sadece kısmi olarak aracılık eder (Baron & Kenny, 1986).

Bir SPSS eklentisi olan PROCESS (Hayes, 2017) kullanılarak regresyon analizleri gerçekleştirilmiştir. Model numarası olarak 4 seçilmiştir. Yordayıcı değişkenlerde her bir şema alanı için ve yordanan değişkenlerde maruz kalınan ve uygulanan dijital flört şiddeti için ayrı aracı değişken analizi uygulanmıştır. Buna göre, yordanan değişkeni maruz kalınan dijital flört şiddeti, aracı değişkenleri olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü ve yordayıcı değişkenleri sırasıyla beş şema alanı olan beş aracı değişken analizi gerçekleştirilmiştir.

4.5.1 Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetine Dair Aracı Değişken Analizleri

Model 1: Kopukluk Şema Alanı

Aracı değişken modelinin ilk aşamasında, kopukluk şema alanının maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi, aracı değişken hesaba katılmadığında, anlamlı çıkmıştır ($F_{(1-296)} = 86.72, \beta = .30, t = 9.31, R^2 = .226, p < .01, CI = \{.24, .38\}$). İkinci aşamada, kopukluk şema alanının aracı değişkenler olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisine bakılmıştır. Kopukluk şema alanının olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 120.18, \beta = .26, t = 10.96, R^2 = .288, p < .01, CI = \{.22, .31\}$). Kopukluk şema alanının olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 139.83, \beta = .44, t = 11.82, R^2 = .320, p < .01, CI = \{.37, .52\}$). Üçüncü aşamada, aracı değişkenlerin maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi incelenmiştir. Olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 34.48, \beta = .31, t = 3.61, R^2 = .260, p < .01, CI = \{.14, .48\}$). Benzer şekilde, olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü'nün maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi de anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 34.48, \beta = -.11, t = -1.97, R^2 = .260, p < .05, CI = \{-.22, -.01\}$).

Şekil 4.1 Kopukluk Şema Alanı ile Maruz Kalınan Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları * $p < .05$; ** $p < .01$

Son olarak, dördüncü aşamada yapılan analizlere göre, aracı değişkenlerin etkisi kontrol edildiğinde de kopukluk şema alanının maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 34.48$, $\beta = .28$, $t(294) = 6.62$, $p < .01$, $CI = \{.19, .36\}$). Bu sonuçlar aracı değişkenlerin kopukluk şema alanı ve maruz kalınan flört şiddeti arasındaki ilişkiye kısmi olarak aracılık edebileceğini göstermektedir. Ayrıca kopukluk şema alanı değişkeninin regresyon katsayısında gözlenen düşüşün anlamlılığını tespit etmek için Sobel testi de uygulanmıştır. Sobel testinin sonuçlarına göre ($z = 3.34$; $p < 0.01$), aracı değişkeninin kısmi aracılık etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Model tarafından açıklanan toplam varyans %26 olarak bulunmuştur.

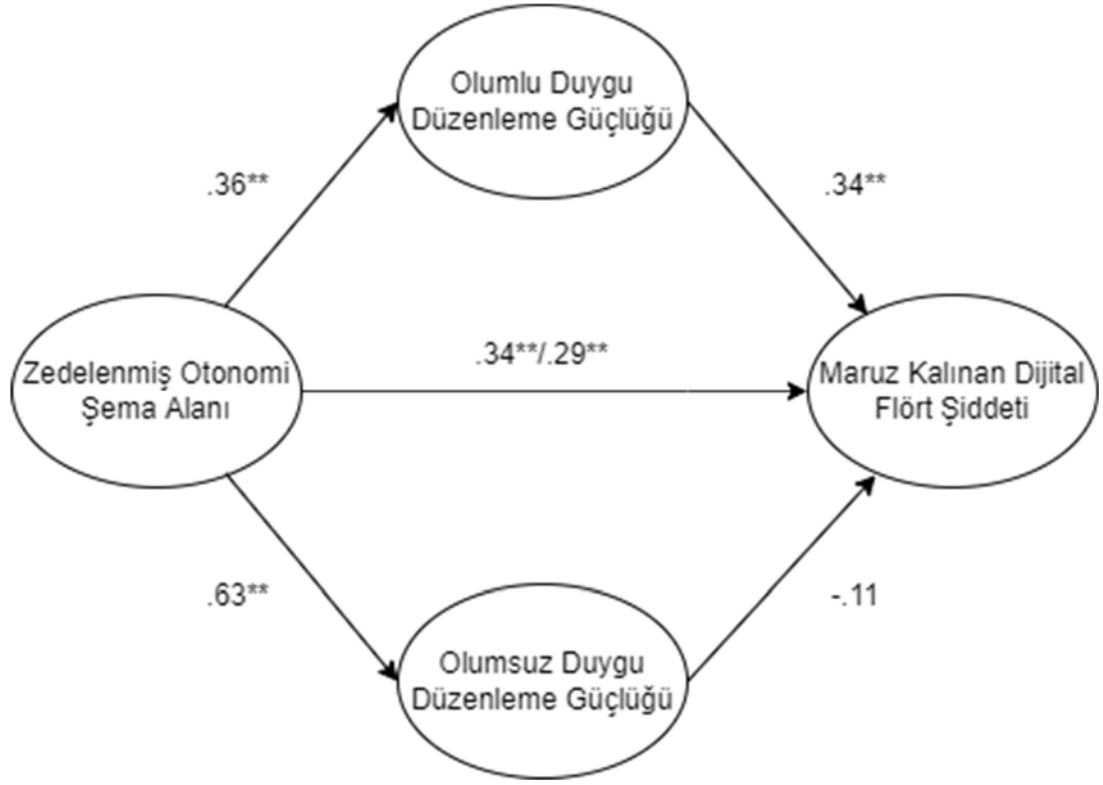
Tablo 4.10 Kopukluk Şema Alanı ile Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi

		R ²	F	β	SE	t
Adım 1	Kopukluk →M.K.D.F.Ş	.226	86.72	.30	.03	9.31**
Adım 2	Kopukluk →Olumlu D.D.G	.288	120.18	.26	.02	10.96**
Adım 2	Kopukluk →Olumsuz D.D.G.	.320	139.83	.44	.04	11.82**
Adım 3	Olumlu D.D.G→M.K.D.F.Ş	.260	34.48	.31	.08	3.61**
Adım 3	Olumsuz D.D.G.→M.K.D.F.Ş	.260	34.48	-.11	.05	-1.97*

Not. *. $p < .05$, **. $p < .01$. Olumlu D.D.G: Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü, Olumsuz D.D.G: Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü, M.K.D.F.Ş: Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddeti.

Model 2: Zedelenmiş Otonomi Şema Alanı

İkinci aracı değişken modelinin ilk aşamasında, zedelenmiş otonomi şema alanının maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi, aracı değişken hesaba katılmadığında, anlamlı çıkmıştır ($F_{(1-296)} = 62.79$, $\beta = .34$, $t = 7.92$, $R^2 = .175$, $p < .01$, $CI = \{.25, .42\}$). İkinci aşamada, zedelenmiş otonomi şema alanının aracı değişkenler olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisine bakılmıştır. Zedelenmiş otonomi şema alanının olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 155.14$, $\beta = .36$, $t = 12.45$, $R^2 = .343$, $p < .01$, $CI = \{.30, .42\}$). Zedelenmiş otonomi şema alanının olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 160.69$, $\beta = .63$, $t = 14.82$, $R^2 = .426$, $p < .01$, $CI = \{.55, .72\}$). Üçüncü aşamada, aracı değişkenlerin maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi incelenmiştir. Olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 26.81$, $\beta = .34$, $t = 3.79$, $R^2 = .214$, $p < .01$, $CI = \{.16, .51\}$). Ancak, olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü'nün maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı çıkmamıştır ($F_{(3-294)} = 26.81$, $\beta = -.11$, $t = -1.88$, $R^2 = .214$, $p > .05$, $CI = \{-.23, .01\}$). Bu nedenle bu modelde olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü bir aracı değişken değildir.

Şekil 4.2 Zedelenmiş Otonomi Şema Alanı ile Maruz Kalınan Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları * $p < .05$; ** $p < .01$

Son olarak, dördüncü aşamada yapılan analizlere göre, aracı değişkenlerin etkisi kontrol edildiği vakit bile zedelenmiş otonomi şema alanının maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 26.81$, $\beta = .29$, $t = 4.93$, $p < .01$, $CI = \{.17, .41\}$). Bu sonuçlar aracı değişkenlerden olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün zedelenmiş otonomi şema alanı ve maruz kalınan flört şiddeti arasındaki ilişkiye kısmi olarak aracılık edebileceğini göstermektedir. Ayrıca zedelenmiş otonomi şema alanı değişkeninin regresyon katsayısında gözlenen düşüşün anlamlılığını tespit etmek için Sobel testi de uygulanmıştır. Sobel testinin sonuçlarına göre ($z = 3.62$; $p < 0.01$), aracı değişkeninin kısmi aracılık etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Model tarafından açıklanan toplam varyans %21 olarak bulunmuştur.

Tablo 4.11 Zedelenmiş Otonomi Şema Alanı ile Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi

		R ²	F	β	SE	t
Adım 1	Zedelenmiş Otonomi → M.K.D.F.Ş	.175	62.79	.34	.04	7.92**
Adım 2	Zedelenmiş Otonomi → Olumlu D.D.G	.343	155.14	.36	.03	12.45**
Adım 2	Zedelenmiş Otonomi → Olumsuz D.D.G	.426	160.69	.63	.04	14.82**
Adım 3	Olumlu D.D.G → M.K.D.F.Ş	.214	26.81	.34	.08	3.79**
Adım 3	Olumsuz D.D.G → M.K.D.F.Ş	.214	26.81	-.11	.05	-1.88

Not. *. $p < .05$, **. $p < .01$. Olumlu D.D.G: Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü, Olumsuz D.D.G: Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü, M.K.D.F.Ş: Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddeti.

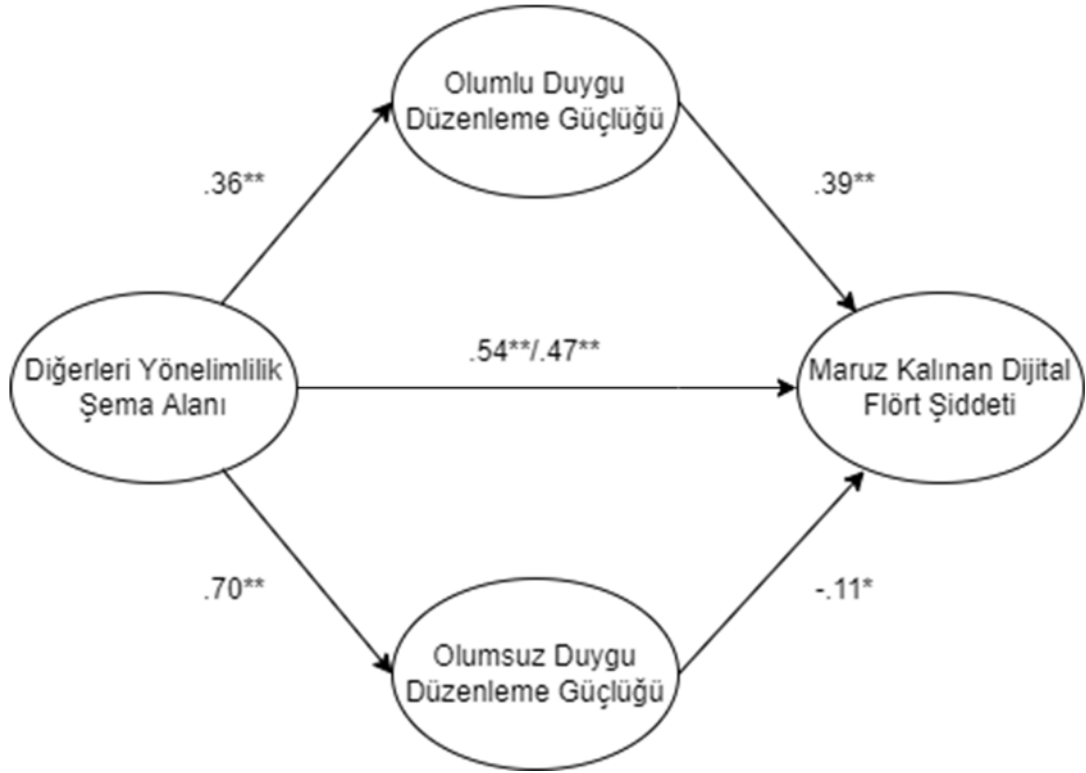
Model 3: Zedelenmiş Sınırlar Şema Alanı

Zedelenmiş sınırlar şema alanı maruz kalınan dijital flört şiddeti ile ilişkili çıkmadığından aracı değişken analizine sokulmamıştır.

Model 4: Diğerleri Yönelimlilik Şema Alanı

Dördüncü aracı değişken modelinin ilk aşamasında, diğerleri yönelimlilik şema alanının maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi, aracı değişken hesaba katılmadığında, anlamlı çıkmıştır ($F_{(1-296)} = 153.50$, $\beta = .54$, $t = 8.88$, $R^2 = .210$, $p < .01$, $CI = \{.42, .66\}$). İkinci aşamada diğerleri yönelimlilik şema alanının aracı değişkenler olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisine bakılmıştır. Diğerleri yönelimlilik şema alanının olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 93.24$, $\beta = .36$, $t = 7.61$, $R^2 = .663$, $p < .01$, $CI = \{.27, .45\}$). Diğerleri yönelimlilik şema alanının olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 209.53$, $\beta = .70$, $R^2 = .251$, $t = 9.97$, $p < .01$, $CI = \{.57, .85\}$). Üçüncü aşamada aracı değişkenlerin maruz kalınan dijital flört

şiddeti üzerindeki etkisi incelenmiştir. Olumlu duyguyu düzenleme gücünün maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 143.22, \beta = .39, t = 4.80, R^2 = .268, p < .01, CI = \{.23, .55\}$). Benzer şekilde, olumsuz duyguyu düzenleme gücünün maruz kalınan flört şiddeti üzerindeki etkisi de anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 143.22, \beta = -.11, t = -1.97, R^2 = .268, p < .05, CI = \{-.21, -.01\}$).

Şekil 4.3 Diğerleri Yönelimlilik Şema Alanı ile Maruz Kalınan Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Gücünün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları * $p < .05$; ** $p < .01$

Son olarak, dördüncü aşamada yapılan analizlere göre, aracı değişkenlerin etkisi kontrol edildiği vakit bile diğerleri yönelimlilik şema alanının maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 143.22, \beta = .47, t = 6.89, p < .01, CI = \{.34, .61\}$). Bu sonuçlar, aracı değişkenlerin diğerleri yönelimlilik şema alanı ve maruz kalınan flört şiddeti arasındaki ilişkiye kısmi olarak aracılık edebileceğini göstermektedir. Ayrıca diğerleri yönelimlilik şema alanı değişkeninin regresyon katsayısında gözlenen düşüşün anlamlılığını tespit etmek için Sobel testi de uygulanmıştır. Sobel testinin sonuçlarına göre ($z = 4.05; p < 0.01$), aracı değişkeninin

kısmi aracılık etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Model tarafından açıklanan toplam varyans %27 olarak bulunmuştur.

Tablo 4.12 Diğerleri Yönelimlilik Şema Alanı ile Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi

		R ²	F	β	SE	t
Adım 1	Diğerleri Yönelimlilik → M.K.D.F.Ş	.210	153.50	.54	.06	8.88**
Adım 2	Diğerleri Yönelimlilik → Olumlu D.D.G	.163	93.24	.36	.04	7.61**
Adım 2	Diğerleri Yönelimlilik → Olumsuz D.D.G	.251	209.53	.70	.07	9.97**
Adım 3	Olumlu D.D.G → M.K.D.F.Ş	.268	143.22	.39	.08	4.80**
Adım 3	Olumsuz D.D.G → M.K.D.F.Ş	.268	143.22	-.11	.05	-1.97*

Not. *. $p < .05$, **. $p < .01$. Olumlu D.D.G: Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü, Olumsuz D.D.G: Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü, M.K.D.F.Ş: Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddeti.

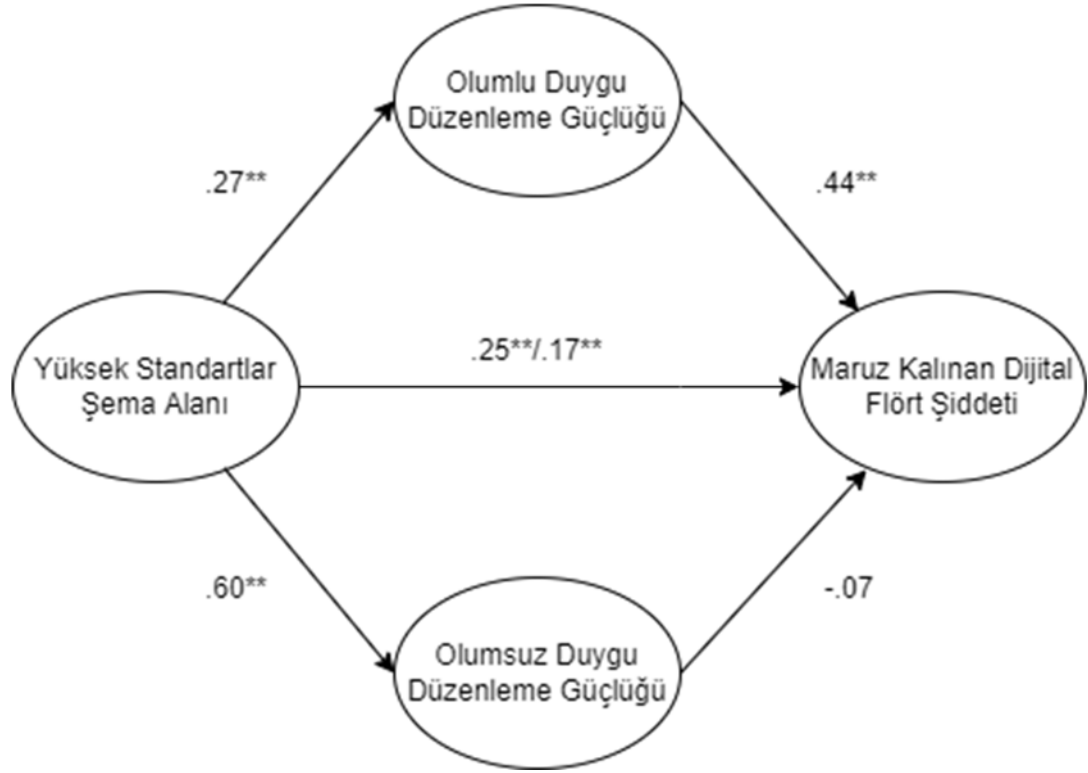
Model 5: Yüksek Standartlar Şema Alanı

Beşinci aracı değişken modelinin ilk aşamasında, yüksek standartlar şema alanının maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi, aracı değişken hesaba katılmadığında, anlamlı çıkmıştır ($F_{(1-296)} = 174.86$, $\beta = .25$, $t = 5.80$, $R^2 = .102$, $p < .01$, $CI = \{.17, .34\}$). İkinci aşamada, yüksek standartlar şema alanının aracı değişkenler olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisine bakılmıştır. Yüksek standartlar şema alanının olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 85.90$, $\beta = .27$, $t = 9.20$, $R^2 = .223$, $p < .01$, $CI = \{.22, .34\}$).

Yüksek standartlar şema alanının olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 166.07$, $\beta = .60$, $t = 14.19$, $R^2 = .405$, $p < .01$, $CI = \{.51, .68\}$). Üçüncü aşamada, aracı değişkenlerin maruz kalınan flört şiddeti üzerindeki etkisi incelenmiştir. Olumlu duyguyu

düzenleme güçlüğü'nün maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 161.52$, $\beta = .44$, $t = 5.04$, $R^2 = .176$, $p < .01$, $CI = \{.27, .61\}$). Ancak, olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü'nün maruz kalınan flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı çıkmamıştır ($F_{(3-294)} = 161.52$, $\beta = -.07$, $t = -1.15$, $R^2 = .176$, $p > .05$, $CI = \{-.19, .05\}$). Bu nedenle bu modelde olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü bir aracı değişken değildir.

Şekil 4.4 Yüksek Standartlar Şema Alanı ile Maruz Kalınan Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları *

$p < .05$; ** $p < .01$

Son olarak, dördüncü aşamada yapılan analizlere göre, aracı değişkenlerin etkisi kontrol edildiği vakit bile yüksek standartlar şema alanının maruz kalınan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 161.52$, $\beta = .17$, $t = 3.13$, $p < .01$, $CI = \{.06, .28\}$). Bu sonuçlar aracı değişkenlerden olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün yüksek standartlar şema alanı ve maruz kalınan flört şiddeti arasındaki ilişkiye kısmi olarak aracılık edebileceğini göstermektedir. Ayrıca yüksek standartlar şema alanı değişkeninin regresyon katsayısında gözlenen düşüşün anlamlılığını tespit etmek için Sobel testi de uygulanmıştır. Sobel testinin sonuçlarına göre ($z = 4.42$; $p <$

0.01), aracı değişkeninin kısmi aracılık etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Model tarafından açıklanan toplam varyans %18 olarak bulunmuştur.

Tablo 4.13 Yüksek Standartlar Şema Alanı ile Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi

		R ²	F	β	SE	t
Adım 1	Yüksek Standartlar → M.K.D.F.Ş	.102	174.86	.25	.04	5.80**
Adım 2	Yüksek Standartlar → Olumlu D.D.G	.223	85.90	.27	.03	9.20**
Adım 2	Yüksek Standartlar → Olumsuz D.D.G	.405	166.07	.60	.04	14.19**
Adım 3	Olumlu D.D.G → M.K.D.F.Ş	.176	161.52	.44	.08	5.04**
Adım 3	Olumsuz D.D.G → M.K.D.F.Ş	.176	161.52	-.07	.06	-1.15

Not. *. $p < .05$, **. $p < .01$. Olumlu D.D.G: Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü, Olumsuz D.D.G: Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü, M.K.D.F.Ş: Maruz Kalınan Dijital Flört Şiddeti.

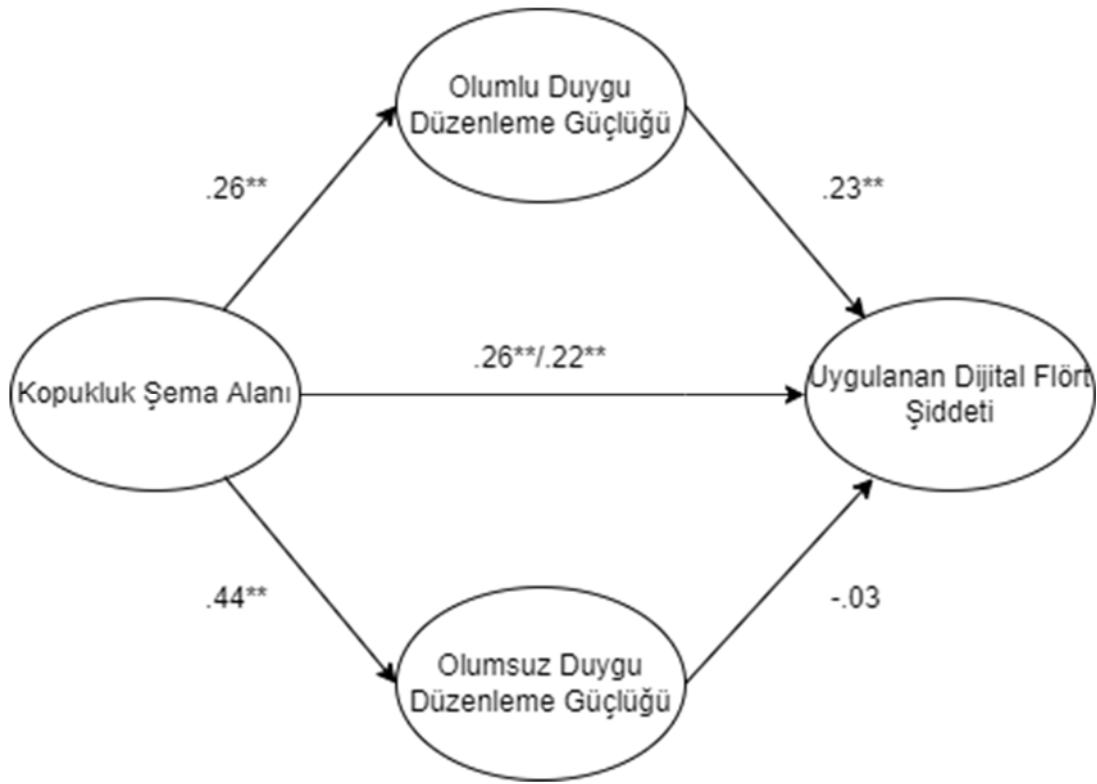
Bundan sonra sunulacak beş aracı değişken modelinin bağımlı değişkeni uygulanan dijital flört şiddetidir. Bunun dışında model konfigürasyonlarında bir değişiklik yapılmamıştır.

4.5.2 Uygulanan Dijital Flört Şiddetine Dair Aracı Değişken Analizleri

Model 6: Kopukluk Şema Alanı

Altıncı aracı değişken modelinin ilk aşamasında, kopukluk şema alanının uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi, aracı değişken hesaba katılmadığında, anlamlı çıkmıştır ($F_{(1-296)} = 95.57$, $\beta = .26$, $t = 9.94$, $p < .01$, $R^2 = .250$, $CI = \{.21, .32\}$). İkinci aşamada, kopukluk şema alanının aracı değişkenler olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisine bakılmıştır. Kopukluk şema alanının olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 79.31$, $\beta = .26$, $t = 10.96$, $R^2 = .288$, p

< .01, CI = {.22, .32}). Kopukluk şema alanının olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 191.11, \beta = .44, t = 11.82, R^2 = .320, p < .01, CI = \{.37, .52\}$). Üçüncü aşamada, aracı değişkenlerin uygulanan flört şiddeti üzerindeki etkisi incelenmiştir. Olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün uygulanan flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 92.38, \beta = .23, t = 3.42, R^2 = .280, p < .001, CI = \{.10, .37\}$). Ancak, olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü'nün uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı çıkmamıştır ($F_{(3-294)} = 92.38, \beta = -.03, t = -0.73, R^2 = .280, p > .05, CI = \{-.12, .05\}$). Bu nedenle bu modelde olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü bir aracı değişken değildir.

Şekil 4.5 Kopukluk Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları *

p < .05; ** p < .01

Son olarak, dördüncü aşamada yapılan analizlere göre, aracı değişkenlerin etkisi kontrol edildiği vakit bile kopukluk şema alanının uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 92.38, \beta = .22, t = 6.48, p < .01, CI = \{.15, .28\}$). Bu sonuçlar aracı değişkenlerden olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün kopukluk şema alanı ve uygulanan flört şiddeti arasındaki ilişkiye kısmi olarak aracılık

edebileceğini göstermektedir. Ayrıca kopukluk şema alanı değişkeninin regresyon katsayısında gözlenen düşüşün anlamlılığını tespit etmek için Sobel testi de uygulanmıştır. Sobel testinin sonuçlarına göre ($z = 3.26; p < 0.01$), aracı değişkeninin kısmi aracılık etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Model tarafından açıklanan toplam varyans %28 olarak bulunmuştur.

Tablo 4.14 Kopukluk Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi

		R ²	F	β	SE	t
Adım 1	Kopukluk → U.D.F.Ş	.250	95.57	.26	.03	9.94**
Adım 2	Kopukluk → Olumlu D.D.G	.288	79.31	.26	.02	10.96**
Adım 2	Kopukluk → Olumsuz D.D.G	.320	190.11	.44	.04	11.82**
Adım 3	Olumlu D.D.G → U.D.F.Ş	.280	92.38	.23	.07	3.42**
Adım 3	Olumsuz D.D.G → U.D.F.Ş	.280	92.38	-.03	.04	-0.73

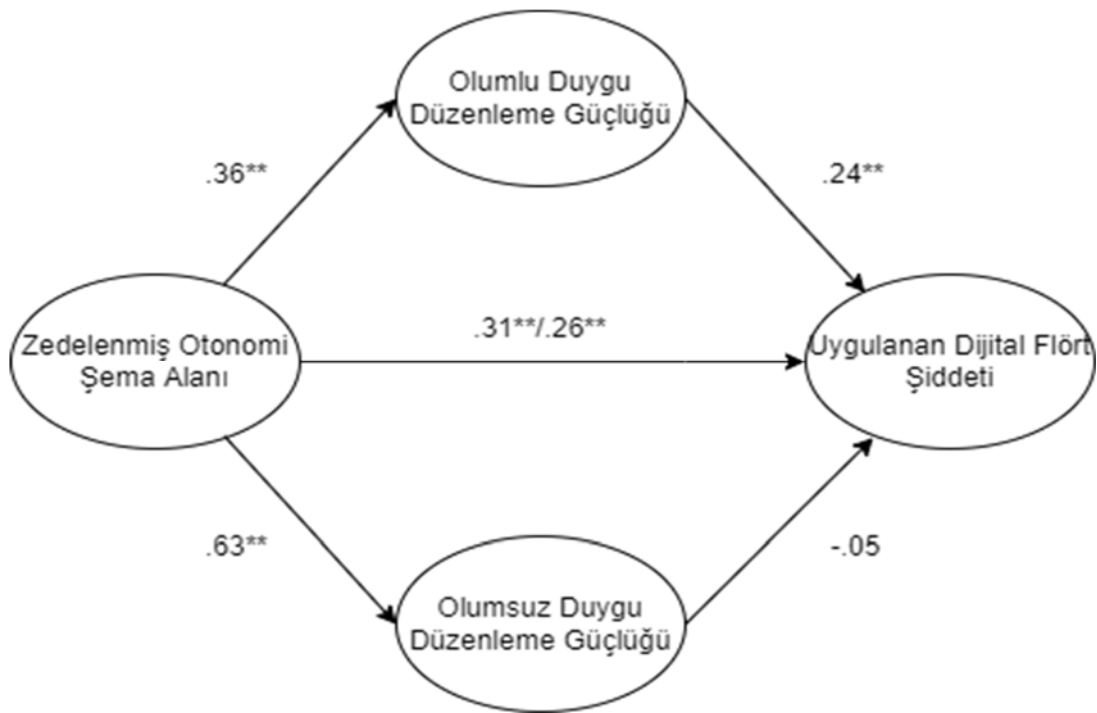
Not. *. $p < .05$, **. $p < .01$. Olumlu D.D.G: Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü, Olumsuz D.D.G: Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü, U.K.D.F.Ş: Uygulanan Dijital Flört Şiddeti.

Özetlemek gerekirse kopukluk şema alanının maruz kalınan dijital flört şiddeti açısından hem olumlu hem olumsuz duygu düzenleme güçlüğü'nün kısmi aracı etkisi görülürken uygulanan dijital şiddetinde sadece olumlu duygu düzenlemenin kısmi aracı etkisinin söz konusu olduğu görülmektedir.

Model 7: Zedelenmiş Otonomi Şema Alanı

Yedinci aracı değişken modelinin ilk aşamasında, zedelenmiş otonomi şema alanının uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi, aracı değişken hesaba katılmadığında, anlamlı çıkmıştır ($F_{(1-296)} = 98.63, \beta = .31, t = 9.30, R^2 = .226, p < .01, CI = \{.25, .38\}$). İkinci aşamada, zedelenmiş otonomi şema alanının aracı değişkenler olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisine bakılmıştır. Zedelenmiş otonomi şema alanının olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 73.16, \beta = .36, t = 12.45, R^2 = .343, p < .01, CI = \{.30, .42\}$). Zedelenmiş otonomi

şema alanının olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 160.69, \beta = .63, t = 14.82, R^2 = .426, p < .01, CI = \{.55, .72\}$). Üçüncü aşamada, aracı değişkenlerin uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi incelenmiştir. Olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 95.49, \beta = .24, t = 3.42, R^2 = .256, p < .01, CI = \{.10, .38\}$). Ancak, olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü'nün uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı çıkmamıştır ($F_{(3-294)} = 95.49, \beta = -.05, t = -1.08, R^2 = .256, p > .05, CI = \{-.14, .04\}$). Bu nedenle bu modelde olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü bir aracı değişken değildir.

Şekil 4.6 Zedelenmiş Otonomi Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları * $p < .05$; ** $p < .01$

Son olarak dördüncü aşamada yapılan analizlere göre aracı değişkenlerin etkisi kontrol edildiği vakit bile zedelenmiş otonomi şema alanının uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 95.49, \beta = .26, t = 5.57, p < .01, CI = \{.17, .35\}$). Bu sonuçlar aracı değişkenlerden olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün zedelenmiş otonomi şema alanı ve uygulanan dijital flört şiddeti arasındaki ilişkiye kısmi olarak aracılık edebileceğini göstermektedir. Ayrıca

zedelenmiş otonomi şema alanı değişkeninin regresyon katsayısında gözlenen düşüşün anlamlılığını tespit etmek için Sobel testi de uygulanmıştır. Sobel testinin sonuçlarına göre ($z = 3.29$; $p < 0.01$), aracı değişkeninin kısmi aracılık etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Model tarafından açıklanan toplam varyans %26 olarak bulunmuştur.

Tablo 4.15 Zedelenmiş Otonomi Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi

		R ²	F	β	SE	t
Adım 1	Zedelenmiş Otonomi → U.D.F.Ş	.226	98.63	.31	.03	9.30**
Adım 2	Zedelenmiş Otonomi → Olumlu D.D.G	.343	73.16	.36	.03	12.45**
Adım 2	Zedelenmiş Otonomi → Olumsuz D.D.G	.426	160.69	.63	.04	14.82**
Adım 3	Olumlu D.D.G → U.D.F.Ş	.256	95.49	.24	.07	3.42**
Adım 3	Olumsuz D.D.G → U.D.F.Ş	.256	95.49	-.05	.04	-1.08

Not. *. $p < .05$, **. $p < .01$. Olumlu D.D.G: Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü, Olumsuz D.D.G: Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü, U.K.D.F.Ş: Uygulanan Dijital Flört Şiddeti.

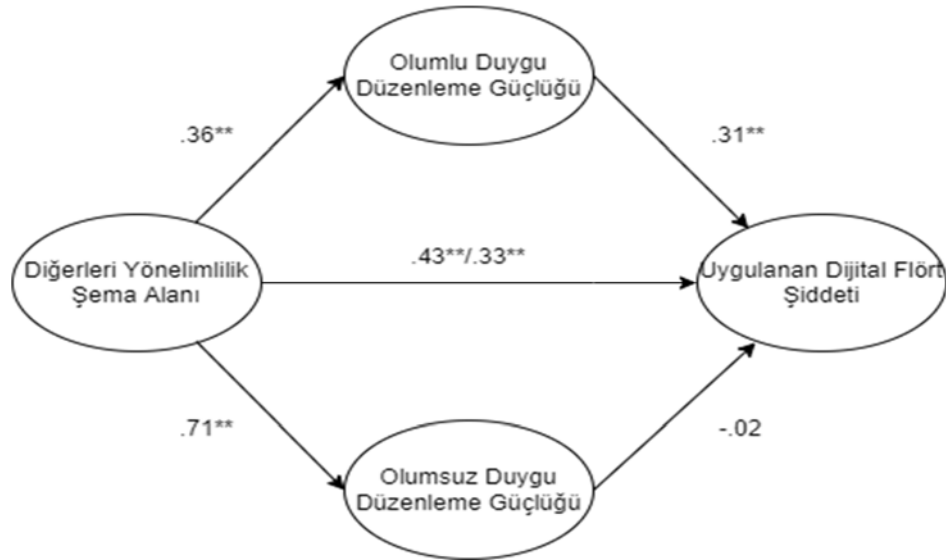
Özetlemek gerekirse zedelenmiş otonomi şema alanının, maruz kalınan ve uygulanan dijital flört şiddeti açısından olumsuz duygu düzenleme güçlüğü'nün aracı etkisi çıkmazken, olumlu duygu düzenleme güçlüğü'nün her iki flört şiddeti açısından da kısmi etkisinin söz konusu olduğu görülmektedir.

Model 8: Zedelenmiş Sınırlar Şema Alanı

Zedelenmiş sınırlar şema alanı uygulanan dijital flört şiddeti ile ilişkili çıkmadığından aracı değişken analizine sokulmamıştır.

Model 9: Diğerleri Yönelimlilik Şema Alanı

Dokuzuncu aracı değişken modelinin ilk aşamasında, diğerleri yönelimlilik şema alanının uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi, aracı değişken hesaba katılmadığında anlamlı çıkmıştır ($F_{(1-296)} = 101.97, \beta = .43, t = 8.60, R^2 = .200, p < .01, CI = \{.33, .52\}$). İkinci aşamada, diğerleri yönelimlilik şema alanının aracı değişkenler olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisine bakılmıştır. Diğerleri yönelimlilik şema alanının olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 93.24, \beta = .36, t = 7.61, R^2 = .163, p < .01, CI = \{.27, .45\}$). Diğerleri yönelimlilik şema alanının olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 209.53, \beta = .71, t = 9.97, R^2 = .251, p < .01, CI = \{.57, .85\}$). Üçüncü aşamada, aracı değişkenlerin uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi incelenmiştir. Olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 94.46, \beta = .31, t = 4.64, R^2 = .264, p < .01, CI = \{.18, .44\}$). Ancak, olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü'nün uygulanan flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı çıkmamıştır ($F_{(3-294)} = 94.46, \beta = -.01, t = -0.43, R^2 = .264, p > .05, CI = \{-.11, .07\}$). Bu nedenle bu modelde olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü bir aracı değişken değildir.

Şekil 4.7 Diğerleri Yönelimlilik Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde

Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta

Katsayıları * $p < .05$; ** $p < .01$

Son olarak, dördüncü aşamada yapılan analizlere göre, aracı değişkenlerin etkisi kontrol edildiği vakit bile diğerleri yönelimlilik şema alanının uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 94.46$, $\beta = .33$, $t = 5.89$, $p < .01$, $CI = \{.22, .44\}$). Bu sonuçlar aracı değişkenlerden olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün diğerleri yönelimlilik şema alanı ve uygulanan dijital flört şiddeti arasındaki ilişkiye kısmi olarak aracılık edebileceğini göstermektedir. Ayrıca diğerleri yönelimlilik şema alanı değişkeninin regresyon katsayısında gözlenen düşüşün anlamlılığını tespit etmek için Sobel testi de uygulanmıştır. Sobel testinin sonuçlarına göre ($z = 3.96$; $p < 0.01$), aracı değişkeninin kısmi aracılık etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Model tarafından açıklanan toplam varyans %26 olarak bulunmuştur.

Tablo 4.16 Diğerleri Yönelimlilik Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi

		R ²	F	β	SE	t
Adım 1	Diğerleri Yönelimlilik → U.D.F.Ş	.200	101.97	.43	.05	8.60**
Adım 2	Diğerleri Yönelimlilik → Olumlu D.D.G	.163	93.24	.36	.04	7.61**
Adım 2	Diğerleri Yönelimlilik → Olumsuz D.D.G	.251	209.53	.71	.07	9.97**
Adım 3	Olumlu D.D.G → U.D.F.Ş	.264	94.46	.31	.06	4.64**
Adım 3	Olumsuz D.D.G → U.D.F.Ş	.264	94.46	-.02	.04	-0.43

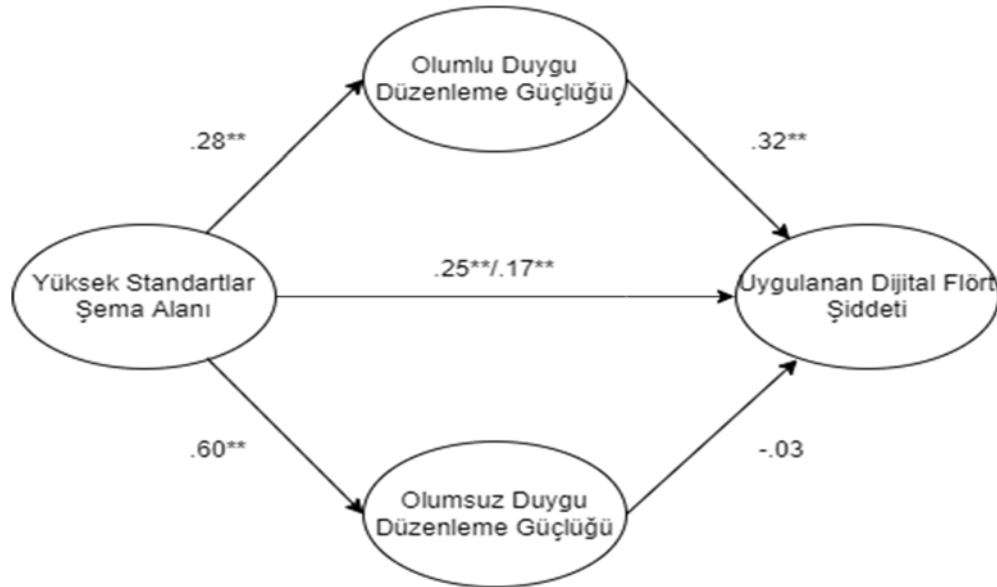
Not. *. $p < .05$, **. $p < .01$. Olumlu D.D.G: Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü, Olumsuz D.D.G: Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü, U.K.D.F.Ş: Uygulanan Dijital Flört Şiddeti.

Özetlemek gerekirse diğerleri yönelimlilik şema alanının maruz kalınan dijital flört şiddeti açısından hem olumlu hem olumsuz duygu düzenleme güçlüğü'nün kısmi aracı etkisi görülürken uygulanan dijital flört şiddetinde sadece olumlu duygu düzenlemenin kısmi aracı etkisinin söz konusu olduğu görülmektedir.

Model 10: Yüksek Standartlar Şema Alanı

Onuncu aracı değişken modelinin ilk aşamasında, yüksek standartlar şema alanının uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi, aracı değişken hesaba katılmadığında, anlamlı çıkmıştır ($F_{(1-296)} = 107.88$, $\beta = .25$, $t = 7.32$, $R^2 = .153$, $p < .01$, $CI = \{.18, .31\}$). İkinci aşamada, yüksek standartlar şema alanının aracı değişkenler olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisine bakılmıştır. Yüksek standartlar şema alanının olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 85.90$, $\beta = .28$, $t = 9.20$, $R^2 = .223$, $p < .01$, $CI = \{.22, .34\}$). Yüksek standartlar şema alanının olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü üzerindeki etkisi de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(1-296)} = 166.07$, $\beta = .60$, $t = 14.19$, $R^2 = .405$, $p < .01$, $CI = \{.51, .68\}$). Üçüncü aşamada, aracı değişkenlerin uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi incelenmiştir. Olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 100.30$, $\beta = .32$, $t = 4.70$, $R^2 = .218$, $p < .01$, $CI = \{.19, .46\}$). Ancak, olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü'nün uygulanan flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı çıkmamıştır ($F_{(3-294)} = 100.30$, $\beta = -.02$, $t = -0.56$, $R^2 = .218$, $p > .05$, $CI = \{-.13, .07\}$). Bu nedenle bu modelde olumsuz duyguyu düzenleme güçlüğü bir aracı değişken değildir.

Şekil 4.8 Yüksek Standartlar Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Beta

Katsayıları * $p < .05$; ** $p < .01$

Son olarak, dördüncü aşamada yapılan analizlere göre, aracı değişkenlerin etkisi kontrol edildiği vakit bile yüksek standartlar şema alanının uygulanan dijital flört şiddeti üzerindeki etkisi anlamlı bulunmuştur ($F_{(3-294)} = 100.30$, $\beta = .17$, $t = 4.06$, $p < .01$, $CI = \{.09, .26\}$). Bu sonuçlar aracı değişkenlerden olumlu duyguyu düzenleme güçlüğü'nün yüksek standartlar şema alanı ve uygulanan flört şiddeti arasındaki ilişkiye kısmi olarak aracılık edebileceğini göstermektedir. Ayrıca yüksek standartlar şema alanı değişkeninin regresyon katsayısında gözlenen düşüşün anlamlılığını tespit etmek için Sobel testi de uygulanmıştır. Sobel testinin sonuçlarına göre ($z = 4.18$; $p < 0.01$), aracı değişkeninin kısmi aracılık etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Model tarafından açıklanan toplam varyans %22 olarak bulunmuştur.

Tablo 4.17 Yüksek Standartlar Şema Alanı ile Uygulanan Dijital Flört Şiddetinde Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Regresyon Analizi

		R^2	F	β	SE	t
Adım 1	Yüksek Standartlar → U.D.F.Ş	.153	107.88	.25	.03	7.32**
Adım 2	Yüksek Standartlar → Olumlu D.D.G	.223	85.90	.28	.03	9.20**
Adım 2	Yüksek Standartlar → Olumsuz D.D.G	.405	166.07	.60	.04	14.19**
Adım 3	Olumlu D.D.G → U.D.F.Ş	.218	100.30	.32	.07	4.70**
Adım 3	Olumsuz D.D.G → U.D.F.Ş	.218	100.30	-.03	.04	-0.56

Not. *. $p < .05$, **. $p < .01$. Olumlu D.D.G: Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü, Olumsuz D.D.G: Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü, U.K.D.F.Ş: Uygulanan Dijital Flört Şiddeti.

Özetlemek gerekirse yüksek standartlar şema alanının, maruz kalınan ve uygulanan dijital flört şiddeti açısından olumsuz duygu düzenleme güçlüğü'nün aracı etkisi çıkmazken, olumlu duygu düzenleme güçlüğü'nün her iki flört şiddeti açısından da kısmi etkisinin söz konusu olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlar hipotezleri çoğunlukla desteklemektedir. Zedelenmiş sınırlar ne maruz kalınan ne de uygulanan dijital flört şiddeti ile ilişkili olarak bulunmuştur. O nedenle, hipotezlerimizin zedelenmiş sınırlar şema alanına dair beklentileri desteklenmemiştir. Diğer yandan, birçok modelde olumsuz duyguyu düzenleme gücünü aracı değişken olarak gözükmemektedir. Bu iki değişken dışındaki bütün modeller hipotezler doğrultusunda sonuç vermiştir.

BÖLÜM 5

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulguların ve test edilen hipotezlerin açıklanması ve benzer araştırmalarda elde edilen bulgularla karşılaştırılması yer almaktadır. Araştırmada, sosyo-demografik özellikler bakımından dijital flört şiddetine maruz kalma ve uygulama durumlarının karşılaştırılması yapılmıştır. Katılımcıların cinsiyeti, yaşı, gelir düzeyi, ilişki süresi, partnerinin nerede yaşadığı, internette geçirdiği süre bakımından dijital flört şiddetine maruz kalma ve uygulama durumları ele alınmıştır. Ayrıca, katılımcıların erken dönem uyumsuz şema alanları, olumlu ve olumsuz duygu düzenleme güçlükleri ile dijital flört şiddetine maruz kalma ve uygulama durumu arasındaki ilişki incelenmiştir. İlişkili olduğu saptanan değişkenlerle oluşturulan modelde, erken dönem uyumsuz şemaların dijital flört şiddetine maruz kalma ve uygulama durumuyla ilişkisinde olumlu ve olumsuz duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolü ele alınmıştır. Elde edilen sonuçlar ilgili literatür ışığında tartışılmış ve 5.4’de bulguların özetine yer verilmiştir.

5.1 Dijital Flört Şiddetine Maruz Bırakma ve Uygulama ile Sosyodemografik Değişkenler Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulguların Değerlendirilmesi

Mevcut araştırmada katılımcıların demografik özellikleri bakımından dijital flört şiddeti uygulama ve dijital flört şiddetine maruz kalma düzeylerindeki farklılıklar incelenmiştir. *Cinsiyet* değişkeni bakımından elde edilen bulgulara göre, erkek katılımcılarda dijital flört şiddetine maruz kalma durumu kadınlara kıyasla daha fazladır. Ayrıca, kadın ve erkeklerde dijital flört şiddetini uygulama durumu anlamlı farklılık göstermemektedir. Elde edilen sonuçların uyumlu olduğu gösteren

araştırmaların ilgili literatürde yer aldığı görölmektedir. Türkiye örnekleminde Bakır ve Kalkan (2019), tarafından yapılan araştırmada bulgularımızla uyumlu olarak, erkeklerin kadınlara oranla daha fazla dijital flört şiddetine maruz kaldığı rapor edilmiştir. White ve Koss (1991) tarafından yapılan araştırmada da erkeklerin bildirdiğı flört şiddetine maruz kalma durumunun kadınlara kıyasla daha fazla olduğı ileri sürölmüştür. Ancak bazı araştırmalarda kadınların bildirdiğı flört şiddetine maruz kalma durumunun erkeklere oranla daha fazla olduğı görölmektedir (Haynie, Farhat, Brooks-Russell, Wang, Barbieri ve Iannotti 2013; Jackson, Cram ve Seymour, 2000). Dijital şiddete maruz kalmaya ilişkin cinsiyet farklılıklarının değerlendirildiğı araştırmaların sınırlı olduğı bilinmekle birlikte, flört şiddetine maruz kalmaya yönelik cinsiyet farklılıklarını inceleyen araştırmaların daha önce yapıldığı görölmektedir (Haynie, Farhat, Brooks- Russell, Wang, Barbieri ve Iannotti, 2013; Zweig vd., 2013). İnan-Arslan (2002), tarafından yapılan bir araştırmada, cinsiyete göre flört şiddetine maruz kalma ve maruz bırakma durumunun anlamlı farklılık gösterdiği sonucu elde edilmiştir. Sonuçlara göre, geleneksel cinsiyet tutumlarıyla, cinsel ve fiziksel flört şiddetine maruz kalma ve maruz bırakma arasında anlamlı ilişki olduğı bulunmuştur. Bununla birlikte, literatürde, dijital flört şiddetinin cinsiyet farklılıklarına ilişkin, mevcut araştırma bulgularıyla uyumlu olmayan araştırmaların yer aldığı görölmektedir. İlgili araştırmalarda, dijital yolla yapılan ve cinsel şiddet davranışları haricindeki şiddet tutumlarında kadın ve erkek arasında fark olmadığını rapor etmişlerdir. Örneğın, Zweig vd. (2013), dijital yolla yapılan cinsel şiddette kadınların erkeklere oranla daha fazla şiddete maruz kaldığını belirtilmiştir. İlgili literatürde, uygulanan ve maruz kalınan dijital flört şiddeti cinsiyet kavramı açısından farklılık göstermemekte (Reed vd.,2016), dijital flört şiddetinin partnerler arasında karşılıklı geliştiğı görölmektedir. Diğer bir deyişle, kişi romantik ilişki içerisinde hem şiddeti uygulayan hem de maruz kalan konumda olabilmektedir (Kowalski ve Limber, 2007; Straus, 2008). Öte yandan, kadınların bildirdiğı dijital flört şiddetine maruz kalma durumunun erkeklere kıyasla daha az oluşunun dijital ortamdaki şiddet içerikli tutum ve davranışlara yönelik değerlendirmelerinin farklı oluşundan kaynaklı olabileceğı düşünölmektedir. Dijital flört şiddetine maruz kalma durumu, mobil uygulamalar ve bilgisayar aracılığıyla kurulan iletişimdeki sözel ve psikolojik şiddeti ifade etmektedir (Melander, 2010). Kadınların dijital flört şiddetini uygulamasının erkeklere kıyasla daha fazla oluşu, fiziksel ve cinsel flört şiddetine maruz kaldıkça dijital ortamda kendini daha korunaklı hissettiğı için maruz kaldığı şiddetin karşılığını dijital ortamda

gösteriyor olması ihtimalinin söz konusu olmasıyla bağlantılı bir durum olarak ele alınabilir. Örneğin, fiziksel ya da psikolojik flört şiddetine maruz kalan bir kadın, dijital ortamda iletişim yollarını engelleyerek, partnerini yanıtızsız bırakarak veya mesaj yoluyla psikolojik saldırganlık sergileyerek dijital flört şiddeti uyguluyor olabilir. Ek olarak, kadın ve erkeklerin dijital flört şiddeti uygulama ve maruz kalma biçimlerini değerlendirmeleri bakımından farklılıkların olduğu söylenebilir.

Dijital flört şiddeti katılımcıların gelir düzeyine göre karşılaştırıldığında, maruz kalınan ve uygulanan dijital flört şiddetinin gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. İlgili literatür incelendiğinde, mevcut araştırmanın bulgularını destekleyen (Moagi-Gulubane, 2010) ve desteklemeyen (Hatipoğlu, 2010; O'Keefe, 1998; Zweig vd., 2013) araştırmaların daha önce yapıldığı görülmektedir. Gelir düzeyine göre yapılan karşılaştırmaya ilişkin bulguların farklılık göstermesinin sebebi olarak, örneklemin bildirdiği gelir düzeyinin ülkenin refah seviyesine bağlı farklılık gösterebileceği tahmin edilmektedir. Burada da belirtilen araştırmaların hem ülkemizde hem de yurtdışında yürütülen araştırmalar olduğu görülmektedir. Sonuçların farklılık göstermesinin gelir düzeyinin ağırlıklı olarak orta gelir düzeyinde bildirilmesinden kaynaklı olarak grupların karşılaştırılmasında ortaya çıkabilecek sınırlılıkla ilgisi olabilir. Gelir düzeyinin artışı ile dijital cihazlara ve ortama erişimin daha fazla olması beklenebilir. Bununla birlikte, klinik pratikte, kişilerin maruz kalınan veya uyguladığı dijital flört şiddetine yönelik gelir düzeyinin dikkate alınması gerekebilir. Benzer araştırmalar arasında ise, Moagi-Gulubane (2010), flört şiddeti yaygınlığının sosyoekonomik düzey bakımından anlamlı farklılık göstermediği sonucunu elde etmiştir. Öte yandan, O'Keefe'in (1998) gerçekleştirdiği çalışmada, düşük gelir düzeyine sahip katılımcıların, yüksek gelir düzeyine sahip katılımcılardan daha fazla flört şiddeti uyguladığı bulunmuştur. Benzer şekilde, Hatipoğlu (2010) ülkemizde gerçekleştirdiği çalışmada, yüksek gelir düzeyine sahip katılımcıların daha az flört şiddeti uyguladığını göstermiştir. Bununla birlikte Zweig vd. (2013) tarafından belirtildiği üzere, düşük gelir düzeyindeki gençlerin sosyal medya ve akıllı telefon kullanım sıklığının daha fazla olduğu görülmüştür. Mevcut araştırmada elde edilen bulguların, farklı gelir düzeylerindeki kişilerde akıllı telefon kullanımı ve internet erişiminin yaygın hale gelmesiyle bağlantılı olabileceği düşünülmektedir. Bir diğer gerekçe ise COVID-19 pandemi sürecinde farklı kesimlerdeki kişilerin çoğunlukla dijital ortamda zaman geçirmesi olarak gösterilebilir (Feldmann ve ark., 2021).

Dijital flört şiddeti katılımcıların eğitim düzeyine göre karşılaştırıldığında, katılımcılarda dijital flört şiddeti mağduriyeti veya uygulama durumunun anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. İlgili literatür incelendiğinde, eğitim düzeyi bakımından dijital flört şiddetinin farklılık gösterdiğini (Patchin ve Hinduja, 2006) ve herhangi bir farklılık görülmediğini ileri süren araştırmaların (Peskin ve ark., 2017) yer aldığı görülmektedir. Elde edilen sonucun, eğitim düzeyinin belirli bir grupta toplanması sebebiyle karşılaştırma açısından sınırlı olmasıyla ilişkili bir durum olarak değerlendirilebilir. Bunun için, farklı sosyokültürel özelliklere sahip olan ve daha geniş örneklemlerle bir çalışmaya ihtiyaç olabileceği tahmin edilebilir. Öte yandan, gelir düzeyiyle benzer olarak, eğitim düzeyi bakımından da dijital flört şiddetinde anlamlı farklılık bulunmamasının günümüz koşullarında dijital ortama erişimin farklı sosyoekonomik ve sosyokültürel özelliklere sahip kitleler arasında yaygınlaşmasıyla da açıklanabilir.

Mevcut araştırma bulgularına göre, romantik ilişki süresi ve partnerin yaşadığı yer (aynı şehir/ayrı şehir) dijital flört şiddetine maruz kalma ve uygulama durumunda anlamlı farklılık yaratmamıştır. Benzer bir durumun, partnerin nerede yaşadığı değişkeni göz önüne alındığında, dijital flört şiddetine maruz kalma ve maruz bırakma durumundaki farklılaşma konusuna etkisinin olabileceği tahmin edilmektedir. İlgili literatüre göre, romantik ilişki süresi ve partnerin yaşadığı yer değişkenlerinin dijital flört şiddeti uygulama ve maruz kalma durumlarının anlamlı farklılık oluşturduğuna ilişkin çalışma bulgularına rastlanmamıştır. Elde edilen sonucun, partnerin nerede bulunduğu dijital flört ilişkisinde bir fark yaratmaması ve teknolojik olanaklar sayesinde çiftlerin birbirlerinden fiziksel olarak uzak kalsalar dahi kolaylıkla birbirlerine ulaşabilmesiyle açıklanabilir. İlişkisi süresi açısından ise, dijital flört şiddetinin ilişki süresiyle bağlantılı olmamasının dijital flört ilişkisine dair zaman algısı ve süresi ile ilgili bir durum olarak değerlendirilebilir. Bireyler, sanal romantik ilişkileri gerçek zamanlı ilişkilerden daha kolay bulabilir ve bu durum ilişkilerinde çabuk pes eden veya sonlandıran bir tutumda olmalarını da beraberinde getirebilir. Bu durum herkes için aynı olmasa dahi, klinik açısından ilişki süresinin dijital flört ilişkisinde ele alınmasının kişilerin romantik ilişkilerine dair algısını ele almak açısından önemli olabilir, çünkü mevcut araştırmanın bulgularıyla uyumlu olmayan sonuçların elde edildiği görülmektedir. İlgili araştırmalarda, ilişki süresinin artışı ile flört şiddetine maruz kalma ve uygulama arasında anlamlı ilişki olduğu ileri sürülmektedir (Burke, Stets, and Pirog-Good, 1988; Gaertner and Foshee, 1999).

Dijital flört ilişkisine ek olarak romantik ilişkilerin genelinde, ilişki süresi uzadıkça ilişki yoğunluğunun değişkenlik gösterebileceği ve çiftlerin çatışma yaşama olasılıklarının artacağı belirtilmiştir (Giordano, Soto, Manning ve Longmore, 2010). Dijital ortamda romantik ilişkiler değerlendirildiğinde ise iletişimin dijital ortamda sürdürülmesiyle birlikte erişilebilirliğin daha fazla oluşu iletişim sıklığını arttıran bir durum olarak değerlendirilebilir. Partnerin aynı şehirde ya da başka bir şehirde yaşıyor olması bakımından dijital flört ilişkisinin fiziksel mesafeyi ortadan kaldıracak erişilebilirliğe ulaştığı için dijital flört şiddeti açısından farklılık oluşturmamasının tutarlı bir sonuç olabileceğini düşünebilir (Kiriakidis ve Kavoura, 2010). Dijital ortamda zaman ve mekandan bağımsız bir şekilde seyreden ilişkide, partnerin yaşadığı yer veya iletişim sıklığının dijital flörtün kalitesinde ve ilişkideki şiddet mağduriyetinde ya da şiddet uygulama durumunda belirleyici olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumun gerekçesi olarak, dijital flört şiddetinin tanımı ele alındığında, dijital flört şiddetinin teknolojinin kullanıldığı her durumda görülebileceği belirtilmiştir (Borrajo vd., 2015). Örneğin, partneri dijital ortamda takip etmek, izni olmadan sosyal medya hesaplarına giriş yapmak ve kontrol etmek gibi davranışlar dijital flört şiddeti kapsamındadır ve kişinin bulunduğu her yerden teknolojiyi kullanmasıyla gerçekleştirebileceği eylemlerdir (Borrajo vd., 2015; Burke vd., 2011; Lyndon, Bonds-Raacke ve Crary, 2011). Bu yüzden, ilişki yoğunluğunun kısa süre içerisinde artabileceği düşünüldüğünde dijital flört şiddetinin, geleneksel flört ilişkisinde görülebilecek ilişki şiddetine kıyasla daha kısa sürede gözleneceği düşünülebilir (Borrajo vd., 2015).

Romantik ilişki süresi ve partnerin yaşadığı yerin dijital flört şiddeti uygulama ve maruz kalma durumları açısından değerlendirilmesinde, dijital flört şiddetinin kendine özgü yapısının dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir. Örneğin, dijital flört şiddetinde failin konum ve zamansal olarak sınırlarının olmaması, şiddet uygulayıcısının şiddet mağduru ile temasını kolaylaştırmaktadır (Kiriakidis ve Kavoura, 2010). Dolayısıyla bu sınırsızlık içinde dijital flört şiddetinin ilişki süresinin kısa ya da uzun oluşu veya partnerin yaşadığı yer ile ilişkili olmaması anlaşılabilir bir bulgu olarak da değerlendirilebilir.

Bir diğer sosyodemografik değişken olan yaş ile maruz kalınan ve uygulanan flört şiddeti arasında negatif bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, katılımcıların yaşı arttıkça maruz kaldıkları ve uyguladıkları flört şiddeti azalmaktadır. Stets ve Henderson'ın (1991) gerçekleştirdiği çalışmada da bulgularımızla paralel sonuçlar

elde edilmiş ve yaş arttıkça uygulanan flört şiddetinde azalma gözlemlenmiştir. Thulin ve arkadaşları (2021) tarafından yürütülen çalışmada dijital flört şiddeti uygulama ve maruz kalma oranları erken ergenlik döneminden 16-17 yaşa kadar zirveye ulaşmış ve sonraki yaşlarda düşüşe geçmiştir. Ayrıca, ergenlerde ve erken erişkinler arasında dijital flört şiddetinin yaşa bağlı olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermediği sonucuna ulaşan araştırmaların da literatürde yer aldığı görülmektedir (Lyndon, Bonds-Raacke ve Cratty, 2011; Zweig vd., 2013). Yaş ve dijital flört şiddetine maruz kalma veya uygulama arasındaki bağlantıya yönelik, dijital ortama daha fazla dahil ve aşına olan gençlerin romantik ilişkilerini dijital ortamda sürdürmelerinin daha sık olabileceği ve bu yüzden de kişilerin ilişkilerinde dijital flört şiddetinin artış gösterebileceği tahmin edilmektedir. Ayrıca, genç katılımcıların gelişimsel özelliklerinin dikkate alınmasının, romantik ilişkilerdeki tutumları hakkında bilgi sağlayabilir. Örneğin, klinik pratikte de gözlemlendiği üzere, ergenlik döneminde riskli ve problemlili davranışlara eğilim daha fazla olabilmektedir (Arslan ve Balkıs; 2014). Bu yüzden, gençlerin söz konusu niteliklerinin yakın ilişkilerindeki davranışlarında da belirleyici olabilir. Klinik açıdan, gelişimsel özelliklerin de dikkate alınması gerekliliği burada da görülmektedir.

Genç katılımcıların dijital flört şiddetine yaklaşımına ek olarak, yaş ile dijital flört şiddeti arasındaki ilişkinin sebebi, bireylerin yaş aldıkça ilişkiler konusunda daha çok bilinçlenebileceğini düşündürmektedir (Ayyıldız ve Taylan, 2018). Öte yandan, yaş ile paralel olan ilişki durumu değişkenine göre daha önce ilişkisi olduğunu belirten katılımcılarla, şu an bir ilişkisi olmayan ancak son bir yıl içerisinde ilişkisi olduğunu belirten katılımcıların dijital flört şiddetine maruz kalma durumunun anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. İlişki durumu değişkeni incelendiğinde, şu an ilişkisi olmayıp son bir yıl içerisinde romantik ilişkisi olduğunu belirten katılımcıların dijital flört şiddetine maruz kalma durumunun daha fazla olduğu bulunmuştur. Öte yandan, ilişkisi olan ve şu an ilişkisi olmayıp son bir yıl içerisinde romantik ilişkisi olduğunu belirten katılımcıların dijital flört şiddeti uygulama durumunun anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Elde edilen sonucu destekleyen (Koçak ve Can, 2019) ve desteklemeyen (Hancock, Keast, Ellis, 2017) çalışmaların daha önce yapıldığı görülmektedir. Mevcut araştırmanın bulguları göz önüne alındığında, kişinin romantik ilişki içerisindeyken partnerine karşı duyduğu sevgi ve bağlılık sebebiyle yaşadığı şiddeti anlamlandırmasının da olabileceği akıldaki tutulmalıdır (Koçak ve Can, 2019). Şu an ilişkisi olmayan ancak son bir yıl içerisinde ilişkisi olduğunu belirten katılımcıların

dijital flört şiddetine maruz kalmaları sebebiyle ilişkilerinin devam etmediği ihtimali de söz konusu olabilir. Bununla birlikte, ilgili literatürde farklı bulguların elde edildiği de görülmektedir. Mevcut araştırmanın bulguları ve destekleyen önceki çalışmalar doğrultusunda, ilişki içindeyken şiddetin farkında olmak ile ilişki bittikten sonra durumu değerlendirip aslında yaşanılanların şiddet olarak algılanması az rastlanan bir durum olmadığı anlaşılmaktadır. Kişi geriye çekilip ilişkiyi yeniden değerlendirmesi duruma dair bilinçlenmesiyle de paralellik gösterebilir. Dolayısıyla gelecekte, özellikle genç nüfusun dijital flört şiddeti konusunda bilinçlendirilmesine yönelik çalışmaların yürütülebileceği düşünülmektedir.

Araştırma bulgularına göre, katılımcıların internette geçirdikleri süre bakımından dijital şiddete maruz kalma ve uygulama durumunda anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Araştırma bulgularını destekleyen (Korchmaros vd., 2013; Zweig vd., 2013) ve desteklemeyen (Marcum, Higgins, Nicholson, 2017) önceki çalışmaların literatürde yer aldığı görülmektedir. Zweig vd. (2013) 2751 katılımcı ile gerçekleştirdiği çalışmada da hem gün içerisinde bilgisayarda geçirilen süre hem de gün içerisinde telefonda geçirilen süre dijital flört şiddeti ile ilişkili bulunmamıştır. Benzer şekilde, Korchmaros vd., (2013) araştırması, internette geçirilen süre ile bireylerin uyguladıkları psikolojik flört şiddeti arasında bir ilişki olmadığını göstermiştir. Bununla birlikte, teknoloji kullanımının özellikle erken erişkin bireylerdeki sıklığı ve öz-kontrolün düşük oluşunun dijital flört şiddetine maruz kalmayı veya maruz bırakmayı tetikleyebilecek bir durum olduğu ileri sürülmektedir (Marcum vd., 2017). Marcum vd., (2017), tarafından yapılan çalışmada, ısrarlı takip (stalking) davranışının düşük öz denetim ve artan internet kullanımıyla bağlantılı olduğu sonucu elde edilmiştir. Diğer bir çalışmada ise bireylerin sosyal medya hesaplarında geçirdikleri süre arttıkça partnerlerinin kendilerine karşı daha fazla kontrol davranışı sergilediği görülmektedir (Van Ouytsel, Ponnet ve Walrave, 2018). Ancak bu noktada kontrol etmek için mi internette geçirilen süre artıyor yoksa internette süre geçirdikçe kontrol davranışı mı artıyor sorusuna net cevap verilememektedir. Mevcut çalışmada ‘partnerle geçirilen süre’ değil ‘internette geçirilen sürenin’ sorulduğu göz önüne alınırsa ise, kişilerin internette geçirdikleri sürenin yalnızca partneriyle iletişim halinde olduğu süreyle sınırlı olmayabileceği ve bu yüzden sürenin fazla ya da az oluşu bakımından dijital flört şiddetine maruz kalma veya dijital flört şiddeti uygulama durumunun farklılık göstermemesini anlaşılabilir bir bulgu olarak düşünülebilir.

5.2 Erken Dönem Uyum Bozucu Şemaların, Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü, Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü ile Dijital Flört Şiddetine Maruz Bırakma ve Uygulama Arasındaki İlişkilerin Değerlendirilmesi

Mevcut araştırmada katılımcıların erken dönem şema alanları olan kopukluk, zedelenmiş otonomi, diğerleri yönelimlilik ve yüksek standartlar boyutlarından aldıkları puanlar ile dijital flört şiddetine maruz kalma durumu arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki bulunmuştur. İlgili literatürde, mevcut araştırmanın bulgularını destekleyen (Barazandeh vd., 2016; Calvete vd. 2018; Gay vd., 2003; Janovsky vd., 2020; Pilkinton vd., 2021) ve desteklemeyen (Taşkale ve Soygüt, 2017), araştırmaların yer aldığı görülmektedir. Destekleyen araştırmalar arasında, sistematik araştırmalar ve meta analiz sonuçları erken dönem uyum bozucu şemaların, flört şiddetine maruz kalma ve uygulamanın önemli bir risk faktörü olduğunu göstermektedir (Spencer ve Stith, 2020; Spencer, Mallory, Cafferky, Kimmes, Beck ve Stith, 2019). Erken dönem uyum bozucu şemalar bireylerin yaşamın ilk yıllarında bakım verenden güven, bakım görme ve duygusal ihtiyaçları gibi bakım davranışlarının yerine getirilmemesi halinde yetişkinlikte kendini gösteren bilişsel ve zihinsel temsillerdir (Young vd., 2003). Kişinin deneyimlediği ve erken dönemdeki olumsuz deneyimler, yetişkinlikte uyum bozucu şemalar olarak kendini gösterir ve bu şemalar kişilerarası ilişkileri önemli ölçüde etkiler (Barazandeh, Kissane, Saeedi ve Gordon; 2016). Gay vd. (2003) ve Janovsky vd. (2020), tarafından yapılan araştırmalarda, erken dönem uyum bozucu şema alanlarının yetişkinlik döneminin flört ilişkilerinde hem şiddet mağduru olma hem de uygulayıcısı olma açısından önemli bir rol oynadığı ileri sürülmektedir.

Ek olarak, Pilkington vd. (2021), ise geleneksel flört şiddetine maruz kalmanın bireylerin erken dönem uyum bozucu şemalarına bağlı olarak sevgi, güvenlik, bakım görme ihtiyaçlarındaki beklentilerin karşılanmadığı durumlarla ortaya çıkabileceğini ileri sürmüştür. Bulgularımızla uyumlu olarak yapılan başka bir çalışmada ise kopukluk, yüksek standartlar, diğerleri yönelimlilik şema alanları ile fiziksel ve psikolojik flört şiddetine maruz kalma arasında anlamlı bir sonuç çıktığı görülmektedir (Pilkinton vd., 2021). Atmaca ve Gençöz'ün (2016), Türkiye örneğinde yürüttüğü bir araştırmada da geleneksel flört şiddeti mağduriyeti ile erken dönem uyum bozucu şemalar arasındaki ilişki incelenmiş ve yalnızca kopukluk şema alanı ile flört şiddeti mağduriyeti arasında güçlü ve anlamlı bir ilişki sonucu elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçların, katılımcıların kültürel özelliklerine bağlı olarak elde edilmiş

olabileceğine vurgu yapılan araştırmada, kolektivismden bireyciliğe geçişin gözleendiği Türk toplumunda, kişilerin hala kolektivistik düşüncede olduğu ve duygularını ifade etmede sorun yaşamasıyla alakalı olarak kişilerarası ilişkilerinde daha fazla sorun yaşamasının söz konusu olduğu ileri sürülmüştür. Öte yandan, aynı çalışma, şema alanlarından kopukluk/reddedilmişlik şemasının geleneksel flört şiddetiyle ilişkisi anlamlı olsa da araştırmacılar şemaların tek başına değerlendirilmesinde farklı şema alanlarına ait şema boyutlarının anlamlı ilişkisi olduğunu bulmuşlardır. Örneğin, tehditlere karşı dayanıksızlık şemasının flört şiddetiyle bağlantılı olduğu sonucu ve elde edilen araştırmanın sonuçları Young vd. (2003), tarafından ileri sürülen bağlantıyla tutarlılık göstermiştir. Young vd. (2003), kopukluk/reddedilmişlik şema alanının, kişilerarası ilişkilerde problemlerin yaşanmasıyla büyük ölçüde bağlantılı olan çocukluk çağı ihmali ve istismarıyla anlamlı ilişkisi olduğunu belirtmiştir. Bu yüzden klinik pratikte, erken dönem uyumsuz şemalara paralel olarak çocukluk çağı travmalarının kişilerarası ilişkilerde yaşanan problemlerin arka planındaki faktörleri anlamak açısından önemli bir gösterge olabileceği tahmin edilebilir.

Geleneksel flört şiddetiyle tutarlı olarak, dijital flört şiddeti ve erken dönem uyumsuz şemalar arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmada Celsi vd. (2021), kopukluk/reddedilmişlik şema alanı içerisindeki duygusal yoksunluğun partnerlerin maruz kaldığı dijital flört şiddetiyle anlamlı ilişkili olduğu sonucu elde edilmiştir. Bununla birlikte, yapılan araştırmada, kadın ve erkeklerin romantik ilişkide dijital flört şiddeti uygulama durumuyla bağlantılı olan şema boyutunun kopukluk/reddedilmişlik şema alanı içerisindeki terk edilme şeması olduğu sonucu elde edilmiştir. Yukarıda da belirtildiği gibi elde edilen sonuç, Celsi vd. (2021) tarafından ilişkili bulunan çocukluk çağı ihmali ve istismarının flört şiddetine maruz kalma ilişkisinde terk edilme şemasının anlamlı aracı etkisinin, kişilerin çocukluk dönemindeki ihmal veya istismar öyküsünün sonucunda kurban rolüne bürünmesiyle, ilişkiyi sürdürmesinin bağlantılı olabileceğini göstermiştir. Calvete vd. (2018) tarafından yürütölen başka bir çalışmada ise zedelenmiş otonomi ve diğerleri yönelimlilik şema alanları ile fiziksel, psikolojik ve cinsel flört şiddetine maruz kalma arasında anlamlı bir ilişki çıktığı görölmüştür. Bu araştırmada elde edilen sonucun, çocukluk çağı ihmal ve istismarı sonrasında kişilerarası ilişkilerde bireylerin kırılğanlığının arttığı ve çocukluk dönemi olumsuz deneyimleriyle benzerlik taşıyan kişi ve ilişkilere yönelmeleri durumunun daha sık olmasıyla ilişkilendirildiği görölmektedir.

Dijital flört şiddetine maruz kalma durumunda olduğu gibi dijital flört şiddetini uygulama durumu incelendiğinde, katılımcıların erken dönem şema alanları olan kopukluk, zedelenmiş otonomi, diğerleri yönelimlilik ve yüksek standartlar boyutlarından aldıkları puanlar ile dijital flört şiddetini uygulama durumu arasında da pozitif yönlü ve anlamlı ilişki bulunmuştur. Daha önce belirtildiği üzere, dijital flört şiddeti ve erken dönem uyum bozucu şemalar arasındaki ilişkiyi inceleyen tek çalışma Celsi vd., (2021) tarafından yapılmıştır. Yapılan bu araştırmada erken dönem uyum bozucu şemalardan sadece kopukluk alanı ile dijital flört şiddetini uygulama arasındaki ilişkiye bakılmış ve çalışmanın bulguları, bulgularımızı destekleyecek biçimde sonuç vermiştir. Bu araştırmaya göre kopukluk alanı ile dijital flört şiddetini uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu rapor edilmiştir (Celsi vd., 2021). Bu durum, Young vd. (2007) ileri sürülen şemanın aşırı telafisi ile açıklanabilecek bir durum olduğu ileri sürülmüştür. Şemanın aşırı telafisi, kişilerin duygusal yoksunluğu telafi edebilmek ve başa çıkmak için partnerine karşı aşırı talepkar olması şeklinde örneklendirilebilir. Bu durum, romantik ilişkide saldırganlığın görülmesi açısından risk faktörü oluşturabilmektedir (Refaeli vd., 2011).

Buraya kadar ele alınan bulgularımızın ilgili literatür ile tutarlı olduğu görülmektedir. Ancak bulgularımız sonucunda zedelenmiş sınırlar ile dijital flört şiddetine maruz kalma ve uygulama arasında anlamlı bir sonuç çıkmaması bu şema alanına dair beklentilerimizi karşılamamıştır. Literatürde zedelenmiş sınırlar ile flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki bulan çalışmalar yer almaktadır (Gay vd. 2003). Hassija vd. (2018), tarafından yapılan araştırma ise bulgularımızı destekleyecek niteliktedir. Buna göre kopukluk şema alanı ile flört şiddeti uygulama arasında anlamlı bir ilişki bulunurken, zedelenmiş sınırlar ile flört şiddeti uygulama arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Ayrıca, Calvete vd. (2018) tarafından elde edilen sonuçlarda da görüldüğü üzere zedelenmiş sınırlar ilişkisi bulunmamış, kopukluk ve reddedilmişlik şema alanının geleneksel flört şiddetiyle bağlantılı olduğu sonucunu elde etmiştir.

Bununla birlikte, Shorey vd. (2017), zedelenmiş sınırlar şemasının, fiziksel flört şiddeti uygulayan erkekler ve şiddet uygulamayan erkeklerde zayıf düzeyde farklılık gösterdiği bulunmuştur. Yine aynı çalışmada, psikolojik flört şiddeti uygulayan kadınların zedelenmiş sınırlar şemasının psikolojik flört şiddet uygulamayan kadınlara kıyasla anlamlı ve zayıf düzeyde daha farklı olduğu görülmüştür. Zedelenmiş sınırlar

şema alanının dijital flört şiddetiyle olan zayıf ilişkisini açıklayabilecek durumun romantik ilişkilerde rollerin cinsiyet farklılığı ve kültürel faktörler olabileceği düşünülmektedir. Örneğin, zedelenmiş sınırlar kadınlarda sınırların belirsizliği, sorumluluk almama ve sıkıntıya katlanmama gibi durumları beraberinde getirebilir ve bu şemanın aktif olması ilişkiyi olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülebilir (Özen, 2012). Erkeklerde ise ilişkideki konumun ve sorumlulukların kadınlardan farklı olduğu düşünüldüğü için ortaya çıkabilecek farklılıkları söz konusu ilişkinin zayıf olması açıklanabilir.

Araştırma bulgularına göre, katılımcıların erken dönem şema alanları olan kopukluk, zedelenmiş otonomi, zedelenmiş sınırlar, diğerleri yönelimlilik ve yüksek standartlar boyutlarından aldıkları puanlar ile olumlu duygu düzenleme güçlüğü arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki bulunmuştur. Benzer şekilde, erken dönem şema alanları olan kopukluk, zedelenmiş otonomi, zedelenmiş sınırlar, diğerleri yönelimlilik ve yüksek standartlar boyutlarından aldıkları puanlar ile olumsuz duygu düzenleme güçlüğü arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Mevcut araştırmayı destekleyen (Fassbinder, Schweiger, Martius, Brand-de Wilde ve Arntz, 2016; Masomi, Hejazi ve Sobhi, 2014; Young vd., 2003) araştırmaların yer aldığı görülmektedir. Young vd. (2003), erken dönem uyum bozucu şemalara sahip bireylerin duygularını düzenlemede güçlük yaşama olasılığının daha yüksek olduğunu belirtmektedir. Şema terapi modeline göre, bireylerde erken dönem uyum bozucu şemalara yönelik çalışmalar yapılmasının, bireyin yaşadığı duygu düzenleme güçlüğünde iyileştirici bir faktör olduğu ileri sürülmektedir (Fassbinder ve ark., 2016). Masomi, Hejazi ve Sobhi (2014), bireylerin duygusal tepkilerinin erken dönem uyum bozucu şemalarına göre belirlendiğini vurgulamıştır. Yakın zamanda, Faustino vd. (2019), ve McDonnell vd. (2018), tarafından yapılan bir araştırmada kopukluk şema alanı ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğü arasındaki ilişkide bulgularımızı destekleyecek biçimde, anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmuştur. Faustino ve Vasco (2020), tarafından yürütülen çalışmada ise erken dönem uyum bozucu şema alanları ile duygu düzenleme güçlüğü arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Bireylerin duyguları anlamlandırma, duygularını kabullenme ve bir problem karşısında duygularını kontrol etmede yaşanan güçlük ile kopukluk/reddedilmişlik, zedelenmiş otonomi ve zedelenmiş sınırlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Dolayısıyla mevcut bulguların şema modelinin varsayımlarını destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Literatürde erken dönem uyum bozucu şemalar ile duygu düzenleme güçlüğü arasındaki çalışmalar kısıtlı olmakla (Faustino vd. 2019; McDonnell vd. 2018) birlikte olumlu duygu düzenleme güçlüğü ve erken dönem uyum bozucu şemalar arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalara rastlanmamıştır. Ancak Berfield vd. (2021), tarafından yapılan araştırmada olumsuz ve olumlu duygu düzenleme güçlüğü'nün erişkinlerde travma öyküsüyle bağlantılı olduğu sonucu dikkat çekmektedir. Ayrıca, Joshanloo (2018), bir olumlu duygu düzenleme güçlüğü olarak, kişilerin mutluluğu deneyimlemekten kaçınmasının iyi oluşu olumsuz etkilediğini ve depresyon açısından risk faktörü oluşturabileceğini belirtmişlerdir. Ülkemizde yapılan bir diğer araştırmada da Şar, Türk ve Öztürk (2019), üniversite öğrencilerinde mutlu olmaktan korkmanın çocukluk çağı olumsuz yaşantılarıyla ilişkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Bu noktada geçmiş yaşantılarda maruz kalınan travmaların tetikleyici unsur olduğu erken dönem uyum bozucu şemaların (Young vd., 2003), olumlu duygu düzenleme güçlüğü ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Young vd (2003) tarafından tanımlanan erken dönem uyumsuz şemaları, kişilerin bilişsel, afektif, somatik ve bellekle ilgili olan işlevsiz çalışan modeller olarak tanımlanmaktadır. Bu zihinsel temsiller, erken dönem yaşantılarıyla içselleştirilmektedir. Belirgin bir biçimde, söz konusu şemalar, güvenlik ve duygusal bağlanma gibi temel ihtiyaçların karşılanmadığı durumlarda erken dönem uyumsuz şemaların oluşması muhtemeldir. Bu gibi olumsuz yaşantılar kişilerin bilişsel yanlılık geliştirmesine neden olur ve duygularını değerlendirme konusunda işlevsel olmayan tutum ve davranışların geliştirmesine zemin hazırlar (Janovsky vd. 2020). Örneğin, bakım vereni tarafından ihtiyaçları karşılanmayan veya değersizleştirilen bir çocuk için mutlu olmak veya keyifli hissetmek hak etmediğini düşündüğü olumlu duygular olabilir. Bu gibi durumlarda kişiler olumlu duyguları bastırmayı veya hataya odaklanmayı tercih edebilir. Kendisinin hak etmediğini düşündüğü veya hissettiği için suçluluk duyduğu olumlu duyguların deneyimlenmesindeki sorunlar, kişilerarası ilişkilerdeki işlev sorunlarını da beraberinde getirebilmektedir. Bu yüzden olumlu duygu düzenleme ve erken dönem uyumsuz şemaların bağlantısı beklenen bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırma bulgularına göre, katılımcıların dijital flört şiddetine maruz bırakma ve uygulama durumu ile olumlu duygu düzenleme ve olumsuz duygu güçlüğü arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki bulunmuştur. Literatür, bulgularımızla uyumlu olarak olumsuz duyguları düzenlemede yaşanan güçlüğü, flört şiddeti mağduru ve

uygulayıcısı olmakla ilişkili olduğunu göstermektedir (Cascardi ve Jouriles, 2018; Guzman-Gonzalez vd., 2016; Kellerman, 2011; Ortiz ve Shorey 2015; Yarkovsky, 2012). Ancak literatürde olumlu duygu düzenleme güçlüğü ve flört şiddeti arasındaki ilişkiyi incelenen çalışmalar yer almamaktadır. Bununla birlikte, dolaylı olarak olumlu duyguların flört şiddetiyle bağlantısını açıklayabilecek bulguların elde edildiği çalışmaların daha önce yapıldığı görülmektedir (Gruber, Kogan, Quoidbach ve Mauss, 2013). Örneğin, iki kişi genel ortalama pozitif duygu seviyelerinde aynı olabilirken, duygusal değişkenlikleri farklılaşabilmektedir. Bir kişi ortalama seviyesinden çok az dalgalanırken diğer kişi önemli ölçüde duygusal açıdan dalgalanabilir. Günlük yaşamda, pozitif duygulanımdaki büyük dalgalanmalar, daha düşük refah ve yaşam doyumuyla birlikte, psikolojik belirtiler, anksiyete ve daha depresif belirti ile ilişkilendirilmiştir (Gruber vd., 2013). Bu açıdan ele alındığında, olumlu duyguların düzenlenmesinde güçlük, kişilerin yakın ilişkilerindeki davranışlarını şekillendirmede rol oynamaktadır (Rand vd., 2015). Bu yüzden, dijital flört şiddeti mağdurlarındaki olumlu duygu düzenleme güçlüğü, yaşadıkları dalgalanmalar neticesinde daha fazla oluyor olabilir. Dijital ortamda romantik ilişki deneyimi, kişilerin birçok duyguyu hızlı bir biçimde deneyimlemesine olanak sunmaktadır. Kişilerin fiziksel mesafeden bağımsız olarak sanal ortamda kurdukları ilişkiyle hızlı duygu değişimleri yaşayabilirler. Bu yüzden, ilişkileri içerisindeki keyif, mutluluk ve eğlence duygularının hızlı geçişleri gözlenebilir ve kişilerde bu duygular dalgalanabilir. Öte yandan, kişiler sanal ortamdaki romantik ilişkisindeki olumlu duygularının “gelip geçici” ya da “yüzeysel” olduğunu düşünerek mutlu olmayı bastırmaya ya da iyi hissetmekten kaçınarak olumlu duygularını düzenlemeye de çalışabilir. Olumlu duygunun bastırılması veya hata arama gibi olumlu duygu düzenleme davranışları kişinin partnerine karşı agresif olmasına da yol açabilir. Ayrıca, ilişkide maruz kaldığı şiddet, dijital platformun sağladığı duygusallığın kişinin ilişkiye bakış açısı ve duygulanımı üzerinde rolü olabileceği ve bu yüzden beklentilerini değiştiren durumların söz konusu olabileceği düşünülmektedir (Weathers ve Hopson, 2015). Bir diğer deyişle, yüz yüze iletişimden farklı olan dijital iletişimde romantik ilişkinin sürdürülmesi birtakım duygu ve deneyimlerin yaşanmasına ket vurabilir. Bu yüzden, kişilerin dijital ortamdaki ilişkilerinden beklentileri buna göre şekillenebilir. Kişiler olumlu duygular hissetmelerine rağmen, dijital ortamdaki romantik ilişkinin gelip geçici olabileceğini düşünebilir. Özellikle, sanal romantik ilişkilerde kişiler için zorlayıcı olan ve daha önce çalışılmış olan “ghosting” ve “breadcrumbing”

kavramının söz konusu beklentileri belirleyen bir unsur olduğu tahmin edilmektedir. *Ghosting*, kökenini İngilizcedeki ‘‘ghost (hayalet)’’ kelimesinden almaktadır ve sanal ortamda kurulan bir ilişkide karşı tarafa hiçbir şekilde haber vermeden ortadan kaybolmak anlamına gelmektedir. Ayrıca, kişinin karşı tarafla iletişime geçtiği tüm hesapları kapatması veya karşı tarafın erişimini engellemesi bu davranışı tanımlamaktadır (Freedman, Powell ve Williams; LeFebvre, Allen, Rasner, Garstad, Wilms ve Parrish; 2019). *Breadcrumbing* ise ‘‘ekmek kırıntısı’’ anlamına gelmektedir ve dijital flört ilişkilerinde kişinin flörtöz konuşması fakat ilişkiye yönelik bir girişimde bulunmaması şeklindeki iletişim örüntüsünü ifade etmektedir. Bir diğer deyişle kişi karşısındakiyle flört etmekten hoşlanır, ancak herhangi bir bağlılık ya da romantik ilişki kurma niyetinde değildir (Navarro,Larranaga,Yubero, Villora; 2020). Bu doğrultuda, kişilerin olumlu duyguları deneyimlemekten kaçınması veya olumlu duygulardan korkması hem bu davranışları sergileme hem de maruz kalma durumunu açıklayabilecek şiddet türleri olarak değerlendirilebilir. Olumlu duyguların düzenlenmesindeki güçlükler neticesinde, yukarıda belirtildiği gibi dijital, psikolojik flört şiddeti görülmesi söz konusu olabilir. Bu yönüyle olumlu duygu düzenleme güçlüğü ve dijital flört şiddetine yönelik bulguların tutarlı olduğu düşünülmektedir. Klinik pratikte olumlu duygu düzenlemenin ele alınması gerekliliği araştırma bulgularıyla da desteklenmektedir. Olumlu duygu düzenleme güçlüklerine ilişkin en önemli tetikleyici unsurun kişinin kendisinin hak etmediğini düşündüğü veya hissettiği için suçluluk duyduğu olumlu duyguların deneyimlenmesindeki sorunlar olduğu görülmektedir. Söz konusu bakış açısı ve güçlükler de kişilerarası ilişkilerdeki işlev sorunlarını da beraberinde getirebilmektedir. Bu yüzden klinik pratiğin gündemine olumlu duygu düzenleme güçlüğü ve olumlu duyguları düzenleyebilme becerilerinin alınması gerekmektedir.

5.3 Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar ile Dijital Flört Şiddetine Maruz Kalma ve Uygulama Arasındaki İlişkide Olumlu ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolüne İlişkin Değerlendirme

Maruz kalınan dijital flört şiddeti kopukluk, zedelenmiş otonomi, diğerleri yönelimlilik ve yüksek standartlar şema alanları tarafından yordanmıştır. Aracı değişkenlerimizde ise olumlu duygu düzenleme güçlüğü bütün şema alanları için (zedelenmiş sınırlar için aracı değişken analizi yapılmamıştır.) kısmi aracı olarak

bulunsa da, olumsuz duygu düzenleme güçlüğünün aracı etkisi sadece kopukluk ve diğerleri yönelimlilik şema alanlarında bulunmuştur. Uygulanan dijital flört şiddeti ise kopukluk, zedelenmiş otonomi, diğerleri yönelimlilik ve yüksek standartlar şema alanları tarafından yordanmıştır. Aracı değişkenlerimizde ise olumlu duygu düzenleme güçlüğü bütün şema alanları için (zedelenmiş sınırlar için aracı değişken analizi yapılmamıştır.) kısmi aracı olarak bulunsa da olumsuz duygu düzenleme güçlüğünün aracı etkisi saptanmamıştır.

Maruz kalınan flört şiddetine dair sonuçlarda, kopukluk şema alanı puanları maruz kalınan flört şiddetini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Olumlu duygu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğünün ise kopukluk şema alanı ile maruz kalınan flört şiddeti arasındaki ilişkiye kısmi aracılık ettiği bulunmuştur. Uygulanan flört şiddetine dair sonuçlarda, yine kopukluk şema alanı puanları uygulanan flört şiddetini pozitif yönlü yordarken, sadece olumlu duygu düzenleme güçlüğünün kısmi aracılık etkisi çıkmış, olumsuz duygu düzenleme güçlüğünün aracılık etkisi bulunmamıştır. Literatürdeki bulgular, kopukluk şema alanı ile maruz kalınan ve uygulanan flört şiddeti arasında güçlü bir ilişkinin olduğunu göstermektedir (Janovsky vd., 2020; Taşkale ve Soygüt, 2017).

Kopukluk şema alanı, güvensiz bağlanma kavramıyla yakından ilişkilidir. Çünkü çoğunlukla bu şema alanına sahip kişiler başkalarıyla güvenli bağlar kurma becerisinden yoksundurlar. Yani, erken çocukluk döneminde bağlanma figürleri tarafından sevgi, destek, rehberlik ve ait olma ihtiyaçları karşılanmaması kopukluk şema alanının gelişmesine sebebiyet vermektedir. Kopukluk şema alanına sahip bireyler yaşamları boyunca bu ihtiyaçların başkaları tarafından karşılanmayacağına inanmaya devam etmeye meyillidirler (Young vd., 2003). Bu nedenlerden dolayı, kopukluk şema alanının hem uygulanan hem de maruz kalınan flört şiddeti yordaması, hem teorik açıdan hem de literatürdeki bulgular açısından paralellik göstermektedir. Olumlu duygu düzenleme güçlüğünün her iki flört şiddeti türü için kısmi aracılık etkisinin çıkması, kopukluk şema alanının romantik ilişkilerin doğasında bulunan olumlu duyguları sağlıklı bir şekilde düzenlemeye engel olduğuna işaret etmektedir. Kopukluk şema alanı terkedilme ve reddedilme korkusu ile ilişkili olduğundan (Calvete vd., 2018; Celsi vd., 2021), bireyler ortaya çıkan olumlu duyguları kaybetmemek için veya terk edilme ihtimali dolayısıyla mutlu hissetmekten korktuğu için bu durumu sabote etmek isteyebilir. Olumlu duygu düzenleme güçlüğü, kişilerin olumlu duyguları her zaman keyif veren deneyimlerle ilişkilendirmediği, bunun

yerine, bu gibi duyguları deneyimlemekten korkabilecekleri anlamına gelebilmektedir. Örneğin, mutlu hissetmek veya mutlu bir yaşam sürmeye yönelik inanışlar (örn. "Hiçbir mutluluk sonsuza dek sürmez" gibi) kişilerin olumlu duyguları deneyimlemekten kaçınmalarına sebebiyet verebilmektedir (Gilbert ve ark., 2012). Olumlu duygulardan kaçınan kişiler, bu duyguları bastırmayı veya ötelemeyi tercih edebilir. Mutlu olabilecekleri yakın ilişkilerinde, olumlu duyguları düzenleme güçlüğü olan biri ilişkisini sabote edebilecek davranışlara yönelebilmektedir. Böylelikle kopukluk temalı şemalarda kendini doğrularak ve de güçlendirerek kişinin olumlu duygu deneyimleme şansını azaltmaktadır. Öte yandan, kişilerin olumlu duyguları düzenleme güçlüğü başarılı olma ya da reddedilme korkusu ve kıskançlık gibi durumları da beraberinde getirebilmektedir (Quoidbach, Berry, Hansenne ve Mikolajczak, 2010). Olumlu duyguların erken dönem uyumsuz şema alanları ve dijital flört şiddetine maruz kalma arasındaki ilişkideki aracı etkisi ele alındığında ise, kişilerin erken dönemde yaşadıkları mutluluk ve keyif sebebiyle maruz kaldıkları ebeveyn tutumları veya cezalandırmaların ilerleyen dönemlerde mutluluğu hak etmeme veya mutlu olmaktan korkma gibi durumları öngörebileceği düşünülmektedir (Gilbert ve ark., 2012). Bu doğrultuda, olumlu duygu düzenleme güçlüklerinin dijital flört şiddeti ve erken dönem uyumsuz şemalar arasındaki ilişkideki aracı rolünün tutarlı bir bulgu olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, mevcut araştırmada, olumsuz duygu düzenleme güçlüğü uygulanan flört şiddetine aracılık etmemektedir, ancak literatürde, kopukluk şema alanının yakın ilişkilerde daha agresif ve yıkıcı davranışlarla ilişkili olduğu gösterilmiştir (Gay vd., 2013).

Zedelenmiş otonomi şema alanı puanları maruz kalınan ve uygulanan flört şiddetini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Olumlu duygu düzenleme güçlüğünün zedelenmiş otonomi şema alanı ile her iki flört şiddeti türü (uygulayan ve maruz kalan) arasındaki ilişkiye kısmi aracılık ettiği bulunmuştur. Buna karşın, olumsuz duygu düzenleme güçlüğünün aracılık etkisi bulunmamıştır. Literatürde zedelenmiş otonomi şema alanının maruz kalınan flört şiddetini yordadığını gösteren çalışmalar mevcuttur (Falihatdoost, Dolatshani, Mohammadkhani ve Nouri, 2013; Pietri ve Bonnet, 2017). Ayrıca sınırlı sayıda çalışma olsa da zedelenmiş otonominin uygulanan flört şiddetini yordadığı gösterilmiştir (Kachadourian, Holowka, Woodward, Marx, Burns; 2013). Olumsuz duygu düzenleme güçlüğünün her iki flört şiddeti türü için aracı etkisi çıkmazken, olumlu duygu düzenleme güçlüğünün aracı etkisinin çıkması, zedelenmiş otonomi şema alanı için olumlu duyguları düzenlemenin

önemini ortaya koymaktadır. Cummings ve Davies, (1996) tarafından yapılan bir araştırmada, olumsuz bir aile ortamında büyüyen çocukların, olumlu bir aile ortamında büyüyen çocuklara kıyasla, duygularını ifade etmekte ve düzenlemede daha çok zorlandıkları görülmüştür. Zedelenmiş otonomiye neden olan olumsuz aile ortamı, çocukların olumlu duygularını düzenlemelerine fırsat tanımayarak, yetişkinliklerinde sorunlar yaşamalarına sebep olacağı düşünülmektedir.

Zedelenmiş otonomi şema alanı, kendilik duygusu ve eyleme geçme eksikliği ile ilgilidir. Başka bir deyişle, bu şema alanını geliştiren bireyler, kim olduklarına ve bağımsız bireyler olarak nasıl olduklarına dair tutarlı bir algı oluşturamamışlardır. Zedelenmiş otonominin gelişmesine ebeveynlerin aşırı korumacı olması, çocuğun yaşamına çok fazla dahil olması veya çocuğun gelişimi konusunda dikkatsiz olması gibi etkenler neden olmaktadır (Young vd., 2003). Ebeveynlerin, çocuğun kendini bağımsız bir birey olarak geliştirmesini engellemesi ve çocuklukta güvenini sarsması zedelenmiş otonomi şema alanının gelişmesi için temel oluşturmaktadır. Bunlar göz önüne alındığında, zedelenmiş otonominin maruz kalınan ve uygulanan flört şiddetini yordaması şaşırtıcı olmamıştır. Zedelenmiş otonomi ve dijital flört şiddeti uygulama ve mağduriyeti ile ilişkisinde olumlu duyguların aracı rolü incelendiğinde, farklı kültürlerden kişilerin olumlu duygular ve mutlulukla ilgili olumsuz düşünceleri olduğunu ileri süren araştırmalar yer almaktadır (Joshabloo, 2018; Marusak Martin, Etkin ve Thomason, 2015). Bu çalışmalarda, kişilerin çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının bellek işlevleri ve duygusal süreçleri etkilediği bilindiğinden, çocukluk çağı olumsuz yaşantıları olan kişilerin duygu düzenleme güçlüğü yaşama durumuna daha yatkın olabileceği belirtilmiştir. Romantik ilişkiler, kişilerin sosyal destek, bağlılık, cinsellik ve mutluluk gibi ihtiyaçlarının karşılayabileceği bir yakın ilişki türü olması sebebiyle, kişilerin romantik ilişkilerinde iyi hissetmeleri beklenen bir durumdur. Ancak söz konusu beklenti, eğer kişilerin önceki deneyimlerine bağlı olarak duygulara yaklaşımı ve becerilerinin olumsuz olması halinde bu durum farklılık gösterebilir. Örneğin, olumlu duyguları deneyimlemekten kaçınmak, olumlu duyguları hak etmediğini düşünmek, her zaman olumlu duyguları deneyimleyemeyeceğini düşündüğü için ilişki seyrini sabote etmek gibi davranışlar, flört ilişkisinde kendisini gösterebilir. Bu görüş çerçevesinde, mevcut araştırmanın bulgularının daha önce yapılan araştırmalar ve olumlu duygu düzenleme güçlüğü'nün etiyolojik unsurlarının ele alındığı ilgili literatürle uyumlu olduğu anlaşılmaktadır.

Diğerleri yönelimlilik şema alanı puanları maruz kalınan ve uygulanan flört şiddetini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Olumlu duygu düzenleme güçlüğü'nün diğerleri yönelimlilik şema alanı ile hem uygulanan hem de maruz kalınan flört şiddeti türü arasındaki ilişkiye kısmi aracılık ettiği bulunmuştur. Olumsuz duygu düzenleme güçlüğü'nün aracılık etkisi ise sadece diğerleri yönelimlilik ile maruz kalınan flört şiddeti arasındaki ilişkide anlamlı bulunmuştur. Diğerleri yönelimlilik şema alanına sahip bireyler, genel olarak sevginin koşullu olduğuna inanarak büyümekte ve başkalarının tepkilerine, fikirlerine ve onaylarına fazla odaklanmaktadır. Kendi arzularına ve eğilimlerine ise fazla dikkat etmemektedirler. Bu şema alanına sahip bireyler, başkalarının ihtiyaçlarını karşıarlarsa ve başkalarının onaylayacağı şekilde davranırlarsa, diğer bireyler tarafından sevileceklerini ve kabul edileceklerini düşünürler. Bu nedenle, kendi duygu ve ihtiyaçlarını bastırmaya yatkındırlar (Young vd., 2003). Araştırmamızın bulguları literatürle uyumlu olarak diğerleri yönelimlilik şema alanının maruz kalınan flört şiddetini anlamlı bir şekilde yordadığını göstermektedir (Pilkington vd., 2021). Pilkington vd. (2021) tarafından yapılan gözden geçirme çalışmasına göre, geleneksel flört şiddeti uygulama durumu ile ilişkili erken dönem uyumsuz şemalarının güvensizlik, onay arayıcılık, sosyal izolasyon ve terk edilme şemalarının olduğu sonuçları elde edilmiştir. Literatürde diğerleri yönelimlilik şema alanının uygulanan flört şiddetini yordamadığı gösteren çalışmalar da yer almaktadır. Örneğin, Gay vd. (2013) ile Shorey vd. (2017), diğerleri yönelimlilik şema alanının uygulanan flört şiddetini yordamadığı sonucuna ulaşmıştır.

Kopukluk şema alanına benzer olarak, olumlu duygu düzenleme güçlüğü'nün her iki flört şiddeti türü için kısmi aracılık etkisinin çıkması, diğerleri yönelimlilik şema alanının olumlu duyguları sağlıklı bir şekilde düzenlemeye ket vurduğunu göstermektedir. Olumlu duygu düzenleme güçlüğüyle ilişkili faktörlerin incelendiği araştırmalara bakıldığında, kişilerin erken dönem olumsuz yaşantıları, bakım verene güvensiz bağlanma, ihmal ve istismar gibi durumlarda çocuğun olumlu hisleri için cezalandırılması ve örselenmesi durumunda ilerleyen yıllarda olumlu duyguları deneyimlemesi zorlaşır. Öte yandan, mutsuz bir ailede büyüyen bir çocuk için de mutlu ve keyifli hissetmekten ötürü suçluluk hissi görülebilir. Bu gibi erken dönem yaşantıları kişilerin olumlu duyguları deneyimlemek ve tadını çıkarmak yerine korkmak, bastırmak ve sabote etmek gibi eylemlere götürebilmektedir (Arieti ve Bemporad, 1980; Gilbert vd. 2012). İlgili literatürde belirtildiği üzere, olumlu duygu düzenleme güçlüklerinin erken dönem yaşantılarıyla bağlantılıdır. Erken dönem

yaşantılarının olumsuz oluşuyla da kişilerin işlevsel olmayan, içsel çalışan modeller geliştirebildiği ve bunların erken dönem uyumsuz şemalar olabileceği ileri sürülmektedir (Young vd., 2003). Bu yüzden erken dönem diğerleri yönelimlilik şema alanı ile olumlu duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişkinin çalışılmasının ve pratikte de ele alınmasının faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Yüksek standartlar şema alanı puanları maruz kalınan ve uygulanan flört şiddetini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Olumlu duygu düzenleme güçlüğünün yüksek standartlar şema alanı ile her iki flört şiddeti türü arasındaki ilişkiye kısmi aracılık ettiği bulunmuştur. Olumsuz duygu düzenleme güçlüğünün aracılık etkisi bulunmamıştır. Yüksek standartlar şema alanına sahip kişiler, hem kendilerinin hem de başkalarının performansı için aşırı yüksek standart belirlerler ve karşılanmayan standartlar durumunda aşırı eleştirel bir tutum alırlar. Yüksek standartlar şema alanı, bireyin yüksek ve içselleştirilmiş performans standartlarını karşılaması gerektiği inancını ifade etmektedir. Buna ek olarak, başkalarının onayını ve kabulünü kazanmaya çalışırlar ve reddedilmeye karşı aşırı duyarlıdırlar (Young vd., 2003). Mevcut araştırma bulgusu söz konusu eleştirel tutumdan dolayı, yüksek standartlar şema alanına sahip bireylerin partnerlerinden bekledikleri standardı karşılayamaması durumunda flört şiddeti uygulaması şeklinde yorumlanabilir. Shorey vd., (2017) gerçekleştirdiği çalışmada da, yüksek standartlar şema alanına sahip kadınların daha fazla psikolojik flört şiddeti uyguladığı gösterilmiştir. Ancak, maruz kalınan flört şiddetine dair sonuçlar kısıtlıdır. Örneğin, Taşkale ve Soygüt'ün (2017) çalışmasında, yüksek standartlar şema alanına sahip bireylerin daha az flört şiddetine maruz kaldığı bulunmuştur. Bir diğer çalışmada ise, yüksek standartlar şema alanının, maruz kalınan flört şiddetini anlamlı bir şekilde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır (Pilkington vd., 2021).

Olumlu duygu düzenleme güçlüğünün maruz kalınan ve uygulanan flört şiddeti ve yüksek standartlar şema alanı arasındaki ilişkideki aracı rolü ele alındığında, flört ilişkisinde, karşı taraf ne yaparsa yapsın asla tatmin olmaması ve iyi bir şey olsa dahi bu duyguya yabancılık hissetmesinden kaynaklı olarak flört şiddetini uygulamaya veya maruz kalabilecek partnerlere yönelmeye yatkınlık gösterebilir. Literatürde bu konuya dair çalışma kısıtlı olduğundan, gelecek çalışmalarda yüksek standartlar şema alanının olumlu duygu düzenleme güçlükleri ile olan ilişkisinin incelenmesinin gerekli olduğu görülmektedir.

5.4. Genel Değerlendirme

- 1) Araştırma bulgularına göre, erkek katılımcılarda dijital flört Şiddetine maruz kalma durumu kadınlara kıyasla daha fazladır.
- 2) Araştırmanın bulgularına göre, yaş ile maruz kalınan ve uygulanan flört Şiddeti arasında negatif bir ilişki bulunmuştur.
- 3) Araştırmanın bulgularına göre, üst gelir düzeyindeki katılımcıların diğer gelir gruplarına göre daha fazla dijital flört Şiddeti davranışı uyguladıkları bulunmuştur.
- 4) Araştırmanın bulgularına göre, şu an ilişkisi olmayıp son bir yıl içerisinde romantik ilişkisi olduğunu belirten katılımcıların dijital flört Şiddetine maruz kalma durumunun daha fazla olduğu bulunmuştur.
- 5) Araştırmanın bulgularına göre, erken dönem uyum bozucu şema alanlarından kopukluk, zedelenmiş otonomi, diğeri yönelimlilik ve yüksek standartlar şema alanları ile dijital flört Şiddetine maruz kalma arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur.
- 6) Araştırmanın bulgularına göre, erken dönem uyum bozucu şema alanlarından kopukluk, zedelenmiş otonomi, diğeri yönelimlilik ve yüksek standartlar şema alanları ile dijital flört Şiddetini uygulama arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur.
- 7) Araştırmanın bulgularına göre, erken dönem uyum bozucu şema alanlarından kopukluk, zedelenmiş otonomi, diğeri yönelimlilik ve yüksek standartlar şema alanları ile olumlu duygu düzenleme güçlüğü alt boyutları arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur.
- 8) Araştırmanın bulgularına göre, erken dönem uyum bozucu şema alanlarından kopukluk, zedelenmiş otonomi, zedelenmiş sınırlar, diğeri yönelimlilik ve yüksek standartlar şema alanları ile olumsuz duygu düzenleme güçlüğü alt boyutları arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur.
- 9) Araştırmanın bulgularına göre olumlu duygu düzenleme alt boyutları ile dijital flört Şiddetine maruz kalma arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur.
- 10) Araştırmanın bulgularına göre olumsuz duygu düzenleme alt boyutları ile dijital flört Şiddeti uygulama arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur.

- 11) Araştırmanın bulgularına göre, erken dönem uyum bozucu şema alanlarından kopukluk şema alanı olumlu duygu düzenleme güçlüğü aracılığı ile maruz kalınan ve uygulanan dijital flört şiddetini yordadığı bulunmuştur.
- 12) Araştırmanın bulgularına göre, erken dönem uyum bozucu şema alanlarından zedelenmiş otonomi şema alanı olumlu duygu düzenleme güçlüğü aracılığı ile maruz kalınan ve uygulanan dijital flört şiddetini yordadığı bulunmuştur.
- 13) Araştırmanın bulgularına göre, erken dönem uyum bozucu şema alanlarından diğer yönelimlilik şema alanı olumlu duygu düzenleme güçlüğü aracılığı ile maruz kalınan ve uygulanan dijital flört şiddetini yordadığı bulunmuştur.
- 14) Araştırmanın bulgularına göre, erken dönem uyum bozucu şema alanlarından yüksek standartlar şema alanı olumlu duygu düzenleme güçlüğü aracılığı ile maruz kalınan ve uygulanan dijital flört şiddetini yordadığı bulunmuştur.
- 15) Araştırmanın bulgularına göre, erken dönem uyum bozucu şema alanlarından kopukluk şema alanı olumsuz duygu düzenleme güçlüğü aracılığı ile maruz kalınan dijital flört şiddetini yordadığı bulunmuştur.
- 16) Araştırmanın bulgularına göre, erken dönem uyum bozucu şema alanlarından diğeri yönelimlilik şema alanı olumsuz duygu düzenleme güçlüğü aracılığı ile maruz kalınan dijital flört şiddetini yordadığı bulunmuştur.

5.5 Kısıtlılıklar ve Öneriler

Mevcut araştırmanın sınırlamalarından biri kullanılan ölçeklerin öz bildirim niteliğinde olmasıdır. Katılımcılar, özellikle uyguladıkları dijital flört şiddetini daha az olacak şekilde belirtme eğiliminde olabilirler. Örneklem açısından ise kadın ve erkek oranının eşit dağılmaması, aynı şekilde katılımcıların eğitim durumunun çoğunlukla üniversite mezunu olması araştırmanın kısıtlılıkları arasındadır. Bununla birlikte, katılımcılardan toplanan veriler çift olarak değil, tek partner olarak toplanmıştır. Daha sonra yapılacak araştırmalarda çiftlerin araştırmaya dahil edilmesiyle maruz kalınan ve maruz bırakılan dijital flört şiddetinin taraflardaki durumunun ele alınması mümkün olacaktır. Ayrıca, çalışmanın belirli bir dönem

içerisinde gerçekleştirilmiş olması, zamana bağlı değişimlerin takip edilmesi açısından sınırlılık oluşturulmaktadır. Bu yüzden, araştırmanın boylamsal yürütülmesiyle, bireylerin ilişkilerinde dijital flört şiddetine maruz kalma ve maruz bırakmaya ilişkin değerlendirilmelerinin karşılaştırılması mümkün olacaktır. Sosyodemografik değişkenler bakımından incelenen dijital flört şiddetinin cinsiyet, ilişki süresi, partnerin yaşadığı yer ve internette geçirilen süre değişkenleriyle ilişkili olmadığı görülmüştür. İleri araştırmalarda, demografik değişkenlerden ziyade ebeveyn birliktelik durumu, aile içi şiddete tanıklık etme ve maruz kalma gibi ailesel faktörlerin dijital flört şiddeti üzerindeki rolünün ele alınmasının anlamlı bir katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, duygu düzenleme becerilerinin geliştirilmesinin özellikle başa çıkma becerilerini işlevsel bir biçimde kullanabilmek açısından destekleyici olabileceği düşünülmektedir. Bu yüzden, duygu düzenleme ile ilgili olabileceği düşünülen işlevsel ve problem odaklı baş etme becerileriyle flört şiddeti arasındaki bağlantının ele alınabileceği düşünülmektedir. Araştırma bulgularının ayrıca klinik pratikte geliştirilebilecek uygulamalara katkı sunabileceği öngörülmektedir. Erken dönem uyumsuz şemalar ve duygu düzenleme güçlüklerinin dijital flört şiddetine maruz kalma ve maruz bırakma durumlarıyla bağlantısı, klinisyenlerin duygu düzenleme becerilerine yönelik müdahaleler geliştirmesinin etkili olabileceğini göstermektedir. Ayrıca, olumlu duyguların düzenlemesindeki güçlüklerin dijital flört şiddetine maruz kalma ve maruz bırakma durumlarıyla bağlantısının daha fazla oluşunun özellikle dürtü kontrolü, hedef odaklı davranma, duygusal stratejileri devreye sokabilme, duyguları kabullenme ve hedefe yönelik duygu ve davranışların düzenlenmesi hususunda terapötik müdahalelerinin şiddet algısına yönelik faydalı adımlar olabileceği düşünülmektedir. Ek olarak, ergenlik dönemi itibarıyla görülebilen dijital zorbalık ya da dijital flört şiddeti durumlarına yönelik farkındalığın artırılması ve kişilerin olası mağduriyetlerinin farkına varmaları sağlanmalıdır. Bu yüzden, genç nüfusun zaman geçirdiği sosyal medya platformlarıyla ve bu platformlarda yapılacak paylaşımlarla bilinç kazandırılabilmesi düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Abbey, A., Jacques-Tiura, A. J., ve LeBreton, J. M. (2011). Risk factors for sexual aggression in young men: An expansion of the confluence model. *Aggressive Behavior*, 37, 450–464. doi:10.1002/ab.20399
- Almendros, C., Gamez-Guadix, M., Carrobbles, J.A., Rodriguez-Carballeira, Á., ve Porirua, C. (2009) Abuso psicológico en la pareja: aportaciones recientes, concepto y medición [Psychological abuse in couples: recent contributions, concept and measurement] . *Psicología Conductual*, 17, 433-451.
- Anderson, K. M. ve Danis, F. S. (2007). Collegiate sororities and dating violence: An exploratory study of informal and formal helping strategies. *Violence Against Women*, 13, 87–100.
- Arslan ve Balkıs, M. (2014). Ergenlikte görülen problem davranışlar ve aile sorunları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *SDU International Journal of Educational Studies*, 1(1), 11-23.
- Archer, J. (2004). Sex differences in aggression in real-world settings: A meta-analytic review. *Review of General Psychology*, 8, 291-3
- Archer, J. ve Ray, N. (1989). Dating violence in the United Kingdom: A preliminary study. *Aggressive Behavior*, 15, 337-343.
- Arias, I., Samios, L., ve O’Leary, K. (1987). Prevalence and correlates of physical aggression during courtship. *Journal of Interpersonal Violence*, 2, 82–90
- Arieti, S., ve Bemporad, J. R. (1980). The psychological organization of depression. *The American Journal of Psychiatry*.
- Asıcı, E., İkiz, F. E., ve Karaca, R. (2018). Difficulties in Emotion Regulation Scale-Positive (DERS-Positive): Adaptation to Turkish, Validity and Reliability Study. *Kastamonu Education Journal*, 26(5), 1589-1600.
- Ayyıldız, A. B. T., ve Hüseyin, H. (2018). Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti tutumları: Sakarya üniversitesi örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(86), 413-427.
- Bahadır Yılmaz E. ve Öz, F. (2019). Şiddete Maruz Kalan Kadınlara Yönelik Güçlendirme Programı ve Hemşirelik. *HEAD*, 16(4), 338-342.

- Bakır, A., ve Kalkan, M. (2019). Siber Flört İstismarı, Beden İmgesi ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişki. *Aile Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 2(2), 52-72.
- Bandura, A. (1973). *Aggression: a social learning analysis*. Oxford, England: Prentice-Hall.
- Baron, R. M., ve Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction insocial-psychological research: Conceptual, strategic and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*. 51(6), 1173-1182.
- Bayrak, H. (2020). *Türkiye İnternet Kullanımı ve Sosyal Medya İstatistikleri*. Erişim Adresi <https://dijilopedi.com/2020-turkiye-internet-kullanimi-ve-sosyal-medya-istatistikleri/>
- Beck, A. T., Rush, A. J., Shaw, B. F., ve Emery, G. (1979). *Cognitive therapy of depression*. New York: Guilford.
- Beebe, B., ve Lachman, F. (2002). *Infant research and adult treatment: Co-constructing interactions*. Hillsdale, NJ: The Analytic Press.
- Bell, K. M., ve Naugle, A. E. (2007). Effects of social desirability on students' selfreporting of partner abuse perpetration and victimization. *Violence and victims*, 22(2), 243-256.
- Benjamin, W. (2010). "*Şiddetin Eleştirisi Üzerine*." In Şiddetin Eleştirisi Üzerine, edited by Aykut Çelebi, 19-43. İstanbul: Metis Yayınları.
- Bennett, D. C., Guran, E. L., Ramos, M. C., ve Margolin, G. (2011). College students' electronic victimization in friendships and dating relationships: Anticipated distress and associations with risky behaviors. *Violence and Victims*, 26, 410–429.
- Berfield, J. B., Goncharenko, S., Forkus, S. R., Contractor, A. A., ve Weiss, N. H. (2021). The differential relation of trauma types with negative and positive emotion dysregulation. *Anxiety, Stress, & Coping*, 1-15.
- Bergman, L. (1992). Dating violence among high school students. *Social Work*, 37, 21-27
- Bernstein, D. P. (2005). *Schema therapy for personality disorders*. In Strack, S. (Ed.), *Handbook of personality and psychopathology* (pp. 462–477). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Billedo, C. J., Kerkhof, P. ve Finkenauer, C. (2015). The use of social networking sites for relationship maintenance in long-distance and geographically close romantic relationships. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 18(3), 152-157
- Binark, Mutlu, Bayraktutan, Günseli. (2013). *Ayin Karanlık Yüzü: Yeni Medya ve Etik*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.

- Bjureberg, J., Ljótsson, B., Tull, M. T., Hedman, E., Sahlin, H., Lundh, L. G., Bjarehed, J., DiLillo, D., Messman-Moore, T.L., Hellner, C. ve Gratz, K. L. (2016). Development and validation of a brief version of the difficulties in emotion regulation scale: the DERS-16. *Journal of psychopathology and behavioral assessment*, 38(2), 284-296.
- Bliton, C. F., Wolford-Clevenger, C., Zapor, H., Elmquist, J., Brem, M. J., Shorey, R. C., Stuart, G. L. (2016). Emotion dysregulation, gender, and intimate partner violence perpetration: An exploratory study in college students. *Journal of Family Violence*, 31(3), 371-377.
- Borges, J. L., ve Dell’Aglío, D. D. (2020). Early maladaptive schemas as mediators between child maltreatment and dating violence in adolescence. *Cien. Saude Colet.* 25, 3119–3130. doi: 10.1590/1413-81232020258.24992018.
- Borrajo, E., Gámez-Guadix, M., ve Calvete, E. (2015). Cyber dating abuse: Prevalence, context, and relationship with offline dating aggression. *Psychological Reports*, 116(2), 565-585.
- Borrajo, E., Ga´mez-Guadix, M., Pereda, N., ve Calvete, E. (2015b). The development and validation of the Cyber Dating Abuse Questionnaire among young couples. *Computers in Human Behavior*, 48, 358–365. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.01.063>
- Bradley, B., Westen, D., Mercer, K. B., Binder, E. B., Jovanovic, T., Crain, D., ... ve Heim, C. (2011). Association between childhood maltreatment and adult emotional dysregulation in a low-income, urban, African American sample: moderation by oxytocin receptor gene. *Development and psychopathology*, 23(2), 439-452.
- Breiding, M. J. (2014). Prevalence and characteristics of sexual violence, stalking, and intimate partner violence victimization. National Intimate Partner and Sexual Violence Survey, United States, 2011. Morbidity and mortality weekly report. 63(8), 1.
- Breiding, M., Basile, K. C., Smith, S. G., Black, M. C., ve Mahendra, R. R. (2015). *Intimate partner violence surveillance: Uniform definitions and recommended data elements. Version 2.0*. National Center for Injury Prevention and Control (U.S.). Division of Violence Prevention.
- Brem, M. J., Spiller, L. C., ve Vandehey, M. A. (2015). Online mate-retention tactics on Facebook are associated with relationship aggression. *Journal of Interpersonal Violence*, 30, 2831-2850.
- Brem, M. J., Stuart, G. L., Cornelius, T. L., ve Shorey, R. C. (2019). A longitudinal examination of alcohol problems and cyber, psychological, and physical dating abuse: The moderating role of emotion dysregulation. *Journal of Interpersonal Violence*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/0886260519876029>

- Brem, M. J., Stuart, G. L., Cornelius, T. L., ve Shorey, R. C. (2021). A longitudinal examination of alcohol problems and cyber, psychological, and physical dating abuse: The moderating role of emotion dysregulation. *Journal of interpersonal violence*, 36(19-20), NP10499-NP10519.
- Brown, C., ve Hegarty, K. (2018). Digital dating abuse measures: A critical review. *Aggression and Violent Behavior*, 40, 44-59.
- Bui, N. H., ve Pasalich, D. S. (2018). Insecure attachment, maladaptive personality traits, and the perpetration of in-person and cyber psychological abuse. *Journal of Interpersonal Violence*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/0886260518760332>
- Burke, P. J., Stets, J. E., ve Pirog-Good, M. A. (1988). Gender identity, self-esteem, and physical and sexual abuse in dating relationships. *Social Psychology Quarterly*, 272-285.
- Burke, S. C., Wallen, M., Vail-Smith, K., ve Knox, D. (2011). Using technology to control intimate partners: An exploratory study of college undergraduates. *Computers in Human Behavior*, 27, 1162–1167. <https://doi.org/10.1016/j.bbr.2011.03.031>
- Burton, C. W., Halpern-Felsher, B., Rehm, R. S., Rankin, S. H., ve Humphreys, J. C. (2016). Depression and self-rated health among rural women who experienced adolescent dating abuse: A mixed methods study. *Journal of interpersonal violence*, 31(5), 920-941.
- Calikoglu, E. O., Yerli, E. B., ve Tanriverdi, E. (2021). Dating Violence Among University Students: A Cross-Sectional Study from Eastern Turkey. *Eurasian Journal of Medical Investigation*, 5(1), 113.
- Callahan, M.R., Tolman, R.M., Saunders, D.G. (2003). Adolescent Dating Violence Victimization and Psychological Well-Being. *Journal of Adolescent Research*, 18(6), 664-681.
- Calvete, E., Corral, S., ve Estévez, A. (2007a). Cognitive and coping mechanisms in the interplay between intimate partner violence and depression. *Anxiety, Stress, and Coping*, 20(4), 369–382.
- Calvete, E., Fernández-González, L., Orue, I., ve Little, T. D. (2018). Exposure to family violence and dating violence perpetration in adolescents: Potential cognitive and emotional mechanisms. *Psychology of Violence*, 8, 67–75. <https://doi.org/10.1037/vio0000076>.
- Calvete, E., Gámez-Guadix, M., Fernández-Gonzalez, L., Orue, I., ve Borrajo, E. (2018). Maladaptive schemas as mediators of the relationship between previous victimizations in the family and dating violence victimization in adolescents. *Child abuse & neglect*, 81, 161-169.
- Campbell, J. C. (2002). Health consequences of intimate partner violence. *Lancet*, 359, 1331–1336

- Canary, D. J. ve Cupach, W. R. (1988). Relational and episodic characteristics associated with conflict tactics. *Journal of Social and Personal Relationships*, 5(3), 305-325.
- Carl, J. R., Soskin, D. P., Kerns, C., ve Barlow, D. H. (2013). Positive emotion regulation in emotional disorders: a theoretical review. *Clinical Psychology Review*, 33(3), 343-360. doi: 10.1016/j.cpr.
- Carlson, B. E. (1987). Dating violence: a research review and comparison with spouse abuse. *Social Casework*, 68, 16–23.
- Carr, J. L. ve VanDeusen, K. M. (2002). The relationship between family of origin violence and dating violence in college men. *Journal of Interpersonal Violence*, 17, 630 –646.
- Cascardi, M., ve Jouriles, E. N. (2018). *Mechanisms underlying the association of exposure to family of origin violence and adolescent dating violence*. In *Adolescent Dating Violence* (pp. 159-188). Academic Press.
- Cascardi, M., Blank, S., ve Dodani, V. (2019). Comparison of the CADRI and CTS2 for measuring psychological and physical dating violence perpetration and victimization. *Journal of interpersonal violence*, 34(16), 3466-3491.
- Celsi, L., Paleari, F. G., ve Fincham, F. D. (2021). Adverse childhood experiences and early maladaptive schemas as predictors of cyber dating abuse: an actor-partner interdependence mediation model approach. *Frontiers in psychology*, 12, 591.
- Centers for Disease Control ve Prevention (CDC). (2016). *Understanding Teen Dating Violence: Fact Sheet*. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/pdf/teen-datingviolence-factsheet-a.pdf>
- Chan, K. L., Straus, M. A., Brownridge, D. A., Tiwari, A., ve Leung, W. C. (2008). Prevalence of dating partner violence and suicidal ideation among male and female university students worldwide. *Journal of Midwifery & Women's Health*, 53, 529–537. <https://doi.org/10.1016/j.jmwh.2008.04.016>
- Christofides, E., Muise, A., ve Desmarais, S. (2009). Information disclosure and control on Facebook: are they two sides of the same coin or two different processes? *Cyber Psychology & Behavior*, 12(3), 341–345.
- Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği. (2017). *Gençler arası ilişkilerde flört şiddeti*. [Broşür]. Öztürk, N: Yazar.
- Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği. (2018). *Hiç on(lar)a sordun mu?*. [Broşür]. Cinsel
- Conklin, C.Z., Bradley, R., ve Westen, D. (2006). Affect regulation in borderline personality disorder. *The Journal of Nervous and mental Disease*, 194, 69–77.
- Cornelius, T. L., ve Resseguie, N. (2007). Primary and secondary prevention programs for dating violence: A review of the literature. *Aggression and Violent Behavior*, 12(3), 364-375.

- Cortés-Ayala, M. L., Bringas, C., Rodríguez-Franco, L., Flores, M., Ramiro-Sánchez, T. , ve Rodríguez, F. J. (2014). Unperceived dating violence among Mexican students. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 14, 39-47
- Crawford, E., ve Wright, M. O. (2007). The impact of childhood psychological maltreatment on interpersonal schemas and subsequent experiences of relationship aggression. *Journal of Emotional Abuse*, 7, 93–116.
- Cutbush, S., Ashley, O. S., Kan, M. L., Hampton, J., ve Hall, D. M. (2010). *Electronic aggression among adolescent dating partners: Demographic correlates and associations with other types of violence*. Poster presented at the American Public Health Association, annual meeting; November 6–10; Denver, CO. http://www.rti.org/pubs/apha10_cutbush_poster.pdf
- Cyders, M. A., Zapolski, T. C. B., Combs, J. L., Settles, R. F., Fillmore, M. T. ve Smith, G. T. (2010). Experimental effect of positive urgency on negative outcomes from risk taking and on increased alcohol consumption. *Psychology of Addictive Behaviors*, 24(3), 367-375. doi:10.1037/a0019494
- Çınar, Ö. (2021). Sosyal Medyada Şiddet. *Journal of Management Theory and Practices Research*, 2(1), 37-44.
- Darvell, M., Walsh, S., ve White, K. (2011). Facebook tells me so: Applying the theory of planned behavior to understand partner-monitoring behavior on Facebook. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 12, 717–722.
- Deans, H., ve Bhogal, M. S. (2019). Perpetrating cyber dating abuse: A brief report on the role of aggression, romantic jealousy and gender. *Current Psychology*, 38(5), 1077-1082.
- Deniz, L., ve Gürültü, E. (2018). Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(2), 355-367.
- Dikmen, H.A., Özaydın, T., ve Yılmaz, S. D. (2018). Üniversitedeki kadın öğrencilerde yaşanan flört şiddeti ile anksiyete ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, (2), 170-176.
- Dobash, R. W., ve Dobash, R. P. (1992). *Women, violence, and social change*. New York, NY: Routledge.
- Dvir, Y., Ford, J. D., Hill, M., ve Frazier, J. A. (2014). Childhood maltreatment, emotional dysregulation, and psychiatric comorbidities. *Harvard review of psychiatry*, 22(3), 149.
- Eshelman, L., ve Levendosky, A. A. (2012). Dating violence: Mental health consequences based on type of abuse. *Violence and Victims*, 27(2), 215-228.
- Falahatdoost, M., Dolatshahi, B., Mohammadkhani, P., ve Nouri, M. (2013). Identifying the role of early maladaptive schemas in variety of domestic violence against women with the experience of violence. *Practice in Clinical Psychology*, 1(4), 219–225.

- Fassbinder, E., Schweiger, U., Martius, D., Brand-de Wilde, O., ve Arntz, A. (2016). Emotion regulation in schema therapy and dialectical behavior therapy. *Frontiers in psychology*, 7, 1373.
- Faustino, B., ve Vasco, A. B. (2020). Early maladaptive schemas and cognitive fusion on the regulation of psychological needs. *Journal of Contemporary Psychotherapy*, 50(2), 105-112.
- Faustino, B., Fonseca, I., Antonio, A. B., Baiao, M., Lopes, P., ve Oliveira (2019). Esquemas Precoces Mal-adaptativos e Dificuldades Emocionais na Regulaç~ao das Necessidades Psicológicas: Um estudo com indicadores comportamentais, *Revista de Psicossomática* ISSN – 2183-9344, 4. [Early Maladaptive Schemas and Emotional Difficulties on Regulation of Psychological Needs: A study with behavioral indicators].
- Faustino, B., Vasco, A. B., Oliveira, J., Lopes, P., ve Fonseca, I. (2019). Metacognitive self-assessment scale: Psychometric properties and clinical applications. *Applied Neuropsychology: Adult*. <https://doi.org/10.1080/23279095.2019.1671843>.
- Feldmann, A., Gasser, O., Lichtblau, F., Pujol, E., Poese, I., Dietzel, C., ... ve Smaragdakis, G. (2021, March). *Implications of the COVID-19 Pandemic on the Internet Traffic*. In *Broadband Coverage in Germany; 15th ITG-Symposium* (pp. 1-5). VDE.
- Fidan, F., ve Yeşil, Y. (2018). Nedenleri ve sonuçları itibariyle flört şiddeti. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 16-24.
- Finn, J. (2004). A survey of online harassment at a university campus. *Journal of Interpersonal Violence*, 4, 468.
- Fisher, N. L., ve Pina, A. (2013). An overview of the literature on female perpetrated adult male sexual victimization. *Aggression and Violent Behavior*, 18, 54–61. [soi:10.1016/j.avb.2012.10.001](https://doi.org/10.1016/j.avb.2012.10.001)
- Forgas, J. (1998). On feeling good and getting your way: Mood effects on negotiator cognition and bargaining strategies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(3), 565–577. [doi:10.1037/0022-3514.74.3.565](https://doi.org/10.1037/0022-3514.74.3.565)
- Foshee, V. A. (1996). Gender differences in adolescent dating abuse prevalence, types and injuries. *Health Education Research Theory & Practice*, 11, 275-286.
- Foshee, V. A., & Matthew, R. A. (2007). Adolescent dating abuse perpetration: A review of findings, methodological limitations, and suggestions for future research. In D. J. Flannery, A. T. Vazsonyi, & I. D. Waldman (Eds.), *The Cambridge handbook of violent behavior and aggression* (pp. 431–449). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511816840.022>
- Freedman, G., Powell, D. N., Le, B., ve Williams, K. D. (2019). Ghosting and destiny: Implicit theories of relationships predict beliefs about ghosting. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(3), 905-924.

- Gaertner, L., ve Foshee, V. (1999). Commitment and the perpetration of relationship violence. *Personal Relationships*, 6(2), 227-239.
- Gámez-Guadix, M., Straus, M. A., ve Hershberger, S. L. (2011). Childhood and adolescent victimization and perpetration of sexual coercion by male and female university students. *Deviant Behavior*, 32(8), 712-742.
- Gay, L. E., Harding, H. G., Jackson, J. L., Burns, E. E., ve Baker, B. D. (2013). Long term effects of exposure to intimate partner abuse. Attachment style and early maladaptive schemas as mediators of the relationship between childhood emotional abuse and intimate partner violence. *Journal Aggression Maltreatment and Trauma* 22, 408–424. doi: 10.1080/10926771.2013.775982.
- Gilbert, P., McEwan, K., Gibbons, L., Chotai, S., Duarte, J., ve Matos, M. (2012). Fears of compassion and happiness in relation to alexithymia, mindfulness, and self-criticism. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 85, 374–390.
- Giordano, P. C., Soto, D. A., Manning, W. D. ve Longmore, M. A. (2010). The characteristics of romantic relationships associated with teen dating violence. *Social Science Research*, 39(6), 863-874.
- Gormley, B., ve Lopez, F. G. (2010). Psychological abuse perpetration in college dating relationships: Contributions of gender, stress, and adult attachment orientations. *Journal of Interpersonal Violence*, 25(2), 204–218. <https://doi.org/10.1177/088626050933440>
- Gratz, K.L. ve Roemer, L. (2004). Multidimensional assessment of emotion regulation and dysregulation, factor structure, and initial validation of the difficulties in emotion regulation scale. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 26, 41–47.
- Gratz, K.L. (2007). Targeting emotion dysregulation in the treatment of self-injury. *Journal of Clinical Psychology: In Session*, 63, 1091–1103.
- Gross, J. J. (1998). Antecedent-and response-focused emotion regulation: divergent consequences for experience, expression, and physiology. *Journal of personality and social psychology*, 74(1), 224.
- Gross, J. J. (2002). Emotion regulation: affective, cognitive and social consequences. *Psychophysiology*, 39, 281–291. doi: 10.1017/S0048577201393198.
- Gross, J. J. (2015). Emotion regulation: Current status and future prospects. *Psychological Inquiry*, 26(1), 1-26.
- Gross, J.J., ve John, O.P. (2003). Individual differences in two emotional regulation processes: Implication for affect, relationship, and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85, 348–362.

- Gruber, J., Kogan, A., Quoidbach, J., ve Mauss, I. B. (2013). Happiness is best kept stable: positive emotion variability is associated with poorer psychological health. *Emotion*, 13(1), 1.
- Guzmán-González, M., Lafontaine, M. F., ve Levesque, C. (2016). Romantic attachment and physical intimate partner violence perpetration in a Chilean sample: The mediating role of emotion regulation difficulties. *Violence and victims*, 31(5), 854-868.
- Güleç, H., Topaloğlu, M., Ünsal, D., ve Altıntaş, M. (2012). Bir kısır döngü olarak şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(1), 112-137.
- Gülmez, G. (2020). Eşcinsel İlişkilerde Partner Şiddeti: Sosyal Destek ve İçselleştirilmiş Homofobi Bakımından Değerlendirilmesi. *Fe Dergi*, 12(1), 96-112.
- Hancock, K., Keast, H., ve Ellis, W. (2017). The impact of cyber dating abuse on self-esteem: The mediating role of emotional distress. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 11(2), Article 2. <https://doi.org/10.5817/CP2017-2-2>
- Harned, M. S. (2002). A multivariate analysis of risk markers for dating violence victimization. *Journal of Interpersonal Violence*, 17, 1179–1197. doi: 10.1177/088626002237401
- Harper, F. W., Austin, A. G., Cercone, J. J., ve Arias, I. (2005). The role of shame, anger, and affect regulation in men's perpetration of psychological abuse in dating relationships. *Journal of Interpersonal Violence*, 20(12), 1648-1662.
- Hassija, C. M., Robinson, D., Silva, Y., ve Lewin, M. R. (2018). Dysfunctional parenting and intimate partner violence perpetration and victimization among college women: The mediating role of schemas. *Journal of Family Violence*, 33, 65–73. <https://doi.org/10.1007/s10896-017-9942-3>.
- Hatipoğlu, S. (2010). *Başkent Üniversitesi Öğrencilerinde Flört Şiddeti Prevalansı Anketi*. Yayınlanmış Uzmanlık Tezi. Ankara: Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı.
- Hayes, A. F. (2013). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. New York: The Guildford Press.
- Haynie, D. L., Farhat, T., Brooks-Russell, A., Wang, J., Barbieri, B., & Iannotti, R. J. (2013). Dating violence perpetration and victimization among US adolescents: Prevalence, patterns, and associations with health complaints and substance use. *Journal of Adolescent Health*, 53(2), 194-201.
- Hazan, C., ve Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511–524. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.3.511>

- Heiy, J. E., ve Cheavens, J. S. (2014). Emotion back to basics : A naturalistic assessment of the experience and regulation of emotion. *Emotion, 14*(5), 878–891. doi:10.1037/a0037231.
- Herman, J. L. (1992). *Trauma and recovery*. New York, NY: Basic Books.
- Hines, D. A., ve Saudino, K. J. (2003). Gender differences in psychological, physical, and sexual aggression among college students using the Revised Conflict Tactics Scales. *Violence and victims, 18*(2), 197-217.
- Hopfinger, L., Berking, M., Bockting, C. L., ve Ebert, D. D. (2016). Emotion regulation mediates the effect of childhood trauma on depression. *Journal of affective disorders, 198*, 189-197.
- Hormes, J. M., Kearns, B., ve Timko, C. A. (2014). Craving Facebook? Behavioral addiction to online social networking and its association with emotion regulation deficits. *Addiction, 109*(12), 2079-2088.
- İbiloğlu, A. O. (2012). Aile İçi şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 4*(2), 204–222.
- İnan-Arslan, D. (2002). *Türk üniversite öğrencilerinin evlilik öncesi duygusal ilişkilerinde şiddet: Psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet oranları ve bunlarla ilişkili faktörler*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Jackson, S. M., Cram, F., ve Seymour, F. W. (2000). Violence and sexual coercion in high school students' dating relationships. *Journal of Family Violence, 15*, 23–36.
- Janovsky, T., Rock, A. J., Thorsteinsson, E. B., Clark, G. I., ve Murray, C. V. (2020). The relationship between early maladaptive schemas and interpersonal problems: A meta-analytic review. *Clinical Psychology and Psychotherapy, 27*(3), 408–447. <https://doi.org/10.1002/cpp.2439>.
- Joshanloo, M. (2018). Fragility of happiness moderates the influence of negative predictors of subjective well-Being. *Anxiety, Stress, & Coping, 31*(2), 222-227.
- Kaplan, B. (2020). Şiddetin Toplumsal Taşıyıcısı Olarak Flört Şiddeti: Ankara Örneği. *Kent Akademisi, 13*(3), 526-538.
- Karşlı, N. (2016). Psiko-Sosyal Açıdan Şiddet ve Çözüm Yolları. *Din bilimleri Journal, 16*(3).
- Kellerman, I. J. (2011). *An investigation of the factors associated with electronic aggression among college students* (Order No. 1503124). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (914377121).
- Kelley, E. L., Edwards, K. M., Dardis, C. M., & Gidycz, C. A. (2015). Motives for physical dating violence among college students: A gendered analysis. *Psychology of Violence, 5*(1), 56.

- Kinsfogel, K. M. ve Grych, J. H. (2004). Interparental conflict and adolescent dating relationships: integrating cognitive, emotional, and peer influences. *Journal of Family Psychology, 18*(3), 505
- Kiriakidis, S. P., ve Kavoura, S. P. (2010). Cyberbullying: A review of the literature on harassment through the internet and other electronic means. *Family & Community Health, 33*(2), 82–93.
- Kocacık, F. (2001). Şiddet olgusu üzerine. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 2*(1), 1-7.
- Kocadaş, B., Özbulut, M. ve Özgür, Ö. (2010). *Gençlik ve Şiddet Toplumsal Alanda Şiddetin Yükselişi*. 1. Baskı. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Koçak, Y. Ç., ve Can, H. Ö. (2019). Flört şiddeti: Tanımı, sınıflaması ve değerlendirmesi. *Türkiye Klinikleri Obstetric-Women's Health and Diseases Nursing-Special Topics, 5*(3), 43-53.
- Korchmaros, J. D., Ybarra, M. L., Langhinrichsen-Rohling, J., Boyd, D., & Lenhart, A. (2013). Perpetration of teen dating violence in a networked society. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking, 16*, 561–567.
- Kowalski, R. M., ve Limber, S. P. (2007). Electronic bullying among middle school students. *Journal of Adolescent Health, 41*, S22–S30.
- Koyuncu Kütük, E., Gümüştas, F., & Han Almış, B. (2018). Üniversite öğrencisi kızlarda flört şiddetinin belirleyicileri ve psikiyatrik sonuçlar açısından flört dışı şiddetten farklılıkları. *Anatolian Journal of Psychiatry/Anadolu Psikiyatri Dergisi, 19*(2).
- Krahé, B., Berger, A., Vanwesenbeeck, I., Bianchi, G., Chliaoutakis, J., Fernández-Fuertes, A. A., ... Zygađło, A. (2015). Prevalence and correlates of young people's sexual aggression perpetration and victimisation in 10 European countries: A multi-level analysis. *Culture, Health, and Sexuality, 17*, 682–699. doi:10.1080/13691058.2014.98926.
- Larsen, R. J., ve Prizmic, Z. (1999). "Affect regulation" in Handbook of Cognition and Emotion, eds T. Dalgleish and M. J. Power (Chichester: John Wiley and Sons), 40–45.
- LeFebvre, L. E., Allen, M., Rasner, R. D., Garstad, S., Wilms, A., ve Parrish, C. (2019). Ghosting in emerging adults' romantic relationships: The digital dissolution disappearance strategy. *Imagination, Cognition and Personality, 39*(2), 125-150.
- Liles, S., Usita, P., Irvin, V. L., Hofstetter, C. R., Beeston, T., ve Hovell, M. F. (2012). Prevalence and correlates of intimate partner violence among young, middle, and older women of Korean descent in California. *Journal of Family Violence, 27*, 801-811

- Lilly, M. M., ve Mercer, M. C. (2012). The interaction of emotion regulation and world assumptions in predicting female intimate partner violence perpetration. *Partner Abuse, 3*(4), 439–457. <http://doi.org/http://dx.doi.org/10.1891/1946-6560.5.4.439>
- Linder, J. R., ve Collins, W. A. (2005). Parent and peer predictors of physical aggression and conflict management in romantic relationships in early adulthood. *Journal of Family Psychology, 19*, 252–262.
- Loh, C., ve Gidycz, C. A. (2006). A prospective analysis of the relationship between childhood sexual victimization and perpetration of dating violence and sexual assault in adulthood. *Journal of Interpersonal Violence, 21*, 732–749.
- Lumsden, K., ve Harmer, E. (Eds.). (2019). *Online othering: Exploring digital violence and discrimination on the web*. Springer.
- Luthra, R., ve Gidycz, C. A. (2006). Dating violence among college men and women: Evaluation of a theoretical model. *Journal of Interpersonal Violence, 21*, 717–731.
- Lyndon, A., Bonds-Raacke, J., ve Cratty, A. D. (2011). College students' facebook stalking of ex-partners. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking, 14*, 711–716. doi: 10.1089/cyber.2010.0588
- Machisa, M. T., Christofides, N., ve Jewkes, R. (2017). Mental ill health in structural pathways to women's experiences of intimate partner violence. *PLoS One, 12*(4).
- Magdol, L., Moffitt, T., Caspi, A., Newman, D., Fagan, J., ve Silva, P. (1997). Gender differences in partner violence in a birth cohort of 21-year-olds: Bridging the gap between clinical and epidemiological approaches. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 65*, 68–78
- Makepeace, J. M. (1981). Courtship Violence among College Students. *Family Relations, 30*, 97- 102.
- Marcum, C. D., Higgins, G. E., ve Nicholson, J. (2017). I'm watching you: Cyberstalking behaviors of university students in romantic relationships. *American journal of criminal justice, 42*(2), 373-388.
- Marshall, L, ve Rose, P. (1987). Gender, stress, and violence in adult relationships of a sample of college students. *Journal of Social and Personal Relationships, 4*, 299–316
- Marshall, L. L., ve Rose, P. (1988). Family of origin violence and courtship abuse. *Journal of Counseling and Development, 66*, 414-418.
- Marshall, L. L. (1999). Effects of men's subtle and overt psycho-logical abuse on low-income women. *Violence & Victims, 14*, 69-88.

- Marusak, H. A., Martin, K. R., Etkin, A., ve Thomason, M. E. (2015). Childhood trauma exposure disrupts the automatic regulation of emotional processing. *Neuropsychopharmacology*, 40(5), 1250-1258.
- Masomi, R., Hejazi, M., ve Sobhi, A. (2014). The relationship between depression and early maladaptive schemas, obsessive rumination and cognitive emotion regulation. *Indian Journal of Fundamental and Applied Life Sciences*, 4(3), 1159-1170.
- Mason, K. L. (2008). Cyberbullying: A preliminary assessment for school personnel. *Psychology in the Schools*, 45(4), 323–348.
- Mc Donnell, E., Hevey, D., McCauley, M., ve Ducray, K. N. (2018). Exploration of associations between early maladaptive schemas, impaired emotional regulation, coping strategies and resilience in opioid dependent poly-drug users. *Substance use & misuse*, 53(14), 2320-2329.
- McNulty, J. K., ve Hellmuth, J. C. (2008). Emotion regulation and intimate partner violence in newlyweds. *Journal of Family Psychology*, 22(5), 794-797. doi:10.1037/a0013516
- Melander, L.A. (2010). College students' perceptions of intimate partner cyber harassment . *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 13, 263.
- Mihçioğur, S., ve Akın, A. (2015). Flört şiddeti-“şiddet’li sevgi”. *Sağlık ve Toplum*, 25(2), 9-15.
- Mikulincer, M., Shaver, P.R., ve Pereg, D. (2003). Attachment theory and affect regulation: The dynamics, development, and cognitive consequences of attachment-related strategies. *Motivation and Emotion*, 27, 77–102.
- Mikulincer, M., ve Shaver, P. R. (2005). *Mental representations and attachment security*. In M. W. Baldwin (Ed.), *Interpersonal cognition* (pp. 233–266). Guilford Press.
- Moagi-Gulubane, S. (2010). Prevalence of dating violence and socioeconomic status. *Journal of Psychology in Africa*, 20(2), 179-184.
- Morbidity ve Mortality Weekly Report, 63, 1–18. Retrieved from <http://www.cdc.gov/mmwr/preview/mmwrhtml/ss6308a1.htm>
- Murphy, C. M., ve O’Leary, K. D. (1989). Psychological aggression predicts physical aggression in early marriage. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 57, 579–582. doi:10.1037/0022-006 X.57.5.579.
- Navarro, R., Larrañaga, E., Yubero, Villora, B. (2020). Psychological Correlates of Ghosting andBreadcrumbing Experiences: A Preliminary Study among Adults. *International journal of environmental research and public health*, 17(3), 1116. <https://doi.org/10.3390/ijerph17031116>
- O’Keefe, M. (1998). Factors mediating the link between witnessing interparental violence and dating violence. *Journal of family violence*, 13(1), 39-57.

- O'Leary, D. K. (1988). *Physical aggression between spouses: A social learning theory perspective*. Handbook of family violence New York, NY: Plenum Press.
- Olson, E.C., Rickert, V.I., Davidson, L.L. (2004). Identifying and Supporting Young Women Experiencing Dating Violence: What Health Practitioners Should Be Doing NOW. *Journal of Pediatric and Adolescent Gynecology*, 17(2):131.
- Oswalt, S. B., Wyatt, T. J., ve Ochoa, Y. (2018). Sexual assault is just the tip of the iceberg: Relationship and sexual violence prevalence in college students. *Journal of College Student Psychotherapy*, 32(2), 93-109.
- Özcebe, H., Aslan, D., Karabiber, A. H., Küçükköztas, M. F., Oransoy, K., ve Ölmez, İ. (2002). Bir grup üniversite öğrencisinin “Flört Şiddeti” konusundaki görüşleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 13(1), 20-28.
- Özgür, G., Yörükoğlu, G., ve Baysan-Arabacı, L. (2011). Lise öğrencilerinin şiddet algıları, şiddet eğilim düzeyleri ve etkileyen faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(2), 53-60.
- Park, S., ve Kim, S. H. (2018). The power of family and community factors in predicting dating violence: A meta-analysis. *Aggression and Violent Behavior*, 40, 19-28.
- Patchin, J. W., ve Hinduja, S. (2006). Bullies move beyond the schoolyard: A preliminary look at cyberbullying. *Youth violence and juvenile justice*, 4(2), 148-169.
- Peskin, M. F., Markham, C. M., Shegog, R., Temple, J. R., Baumler, E. R., Addy, R. C., ... & Emery, S. T. (2017). Prevalence and correlates of the perpetration of cyber dating abuse among early adolescents. *Journal of youth and adolescence*, 46(2), 358-375.
- Picard, P. (2007). *Tech abuse in teen relationships*. Chicago, IL: Teen Research Unlimited. <http://www.loveisrespect.org/wp-content/uploads/2009/03/liz-claiborne-2007-tech-relationship-abuse.pdf>
- Pilkington, P. D., Noonan, C., May, T., Younan, R., ve Holt, R. A. (2021). Early maladaptive schemas and intimate partner violence victimization and perpetration: A systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology & Psychotherapy*.
- Poitras, M. ve Francine L. (1995). A Study of the Prevalence of Sexual Coercion in Adolescent Heterosexual Dating Relationships in a Quebec Sample. *Violence and Victims* 10, 299–313.
- Polat, O. (2016). Şiddet. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 15-34.
- Quoidbach, J., Berry, E. V., Hansenne, M., ve Mikolajczak, M. (2010). Positive emotion regulation and well-being: Comparing the impact of eight savoring and dampening strategies. *Personality and individual differences*, 49(5), 368-373.

- Rafaeli, E., Bernstein, D. P. ve Young, J. E. (2011). *Schema therapy: Distinctive features*. London: Routledge.
- Rand, D. G., Kraft-todd, G., ve Gruber, J. (2015). The collective benefits of feeling good and letting go: Positive emotion and (dis)inhibition interact to predict cooperative behavior. *PLoS ONE*, *10*(1), 1–12. doi:10.1371/journal.pone.0117426
- Reed, L. A., Tolman, R. M., Ward, L. M., ve Safyer, P. (2016). Keeping tabs: Attachment anxiety and electronic intrusion in high school dating relationships. *Computers in Human Behavior*, *58*, 259–268. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.12.019>.
- Riggs, D. S., ve O'Leary, D. K. (1989). *A theoretical model of courtship aggression. Violence in dating relationships: emerging social issues*. New York, NY: Praeger Publishers
- Rugancı, R. N. (2003). Sınır kişilik bozukluğunda dürtüsel saldırganlık ve duygulanım dengesizliğinin psikofarmakolojisi. *Türk Psikoloji Yazıları*, *6*(11-12), 33-41.
- Salovey, P., Mayer, J.D., Goldman, S.L., Turvey, C., ve Palfai, T.P. (1995). *Emotional attention, clarity and repair: Exploring the emotional intelligence using the trait metamood scale*. In J.W. Pennebaker (Ed.), *Emotion disclosure and health* (pp. 125–154). Washington DC: APA Books.
- Saltzman, L., Fanslow, J., McMahon, P., ve Shelley, G. (2002). *Intimate partner violence surveillance: Uniform definitions and recommended data elements*. Atlanta, Georgia: Center for Disease Control and Prevention (Retrieved from http://www.cdc.gov/ncipc/pubres/ipv_surveillance/Intimate%20Partner%20Violence.pdf).
- Schnurr, M. P., Mahatmya, D., ve Basche, R. A. (2013). The role of dominance, cyberaggression perpetration, and gender on emerging adults' perpetration of intimate partner violence. *Psychology of Violence*, *1*, 70–83.
- Schwartz, J. P., Hage, S. M., Bush, I., ve Burns, L. K. (2006). Unhealthy parenting and potential mediators as contributing factors to future intimate violence: A review of the literature. *Trauma, Violence, & Abuse*, *7*, 206–221.
- Selçuk, K. T., Dilek, A. V. C. I., ve Mercan, Y. (2018). Üniversite öğrencilerinde flört şiddetine maruziyet: flört şiddetine yönelik tutumların ve toplumsal cinsiyet algısının şiddete maruziyet ile ilişkisi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, *(3)*, 302-308.
- Senkans, S., McEwan, T. E., ve Ogloff, J. R. (2020). Conceptualising intimate partner violence perpetrators' cognition as aggressive relational schemas. *Aggression and Violent Behavior*, *55*, 101456. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2020.101456>.
- Shorey, R. C., Cornelius, T. L., ve Bell, K. M. (2008). A critical review of theoretical frameworks for dating violence: Comparing the dating and marital fields. *Aggression and Violent Behavior*, *13*(3), 185-194.

- Shorey, R. C., Brasfield, H., Febres, J., ve Stuart, G. L. (2011). An examination of the association between difficulties with emotion regulation and dating violence perpetration. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma, 20*(8), 870–885. <https://doi.org/10.1080/10926771.2011.629342>.
- Shorey, R. C., McNulty, J. K., Moore, T. M., ve Stuart, G. L. (2015). Emotion regulation moderates the association between proximal negative affect and intimate partner violence perpetration. *Prevention Science, 16*, 873–880.
- Shorey, R. C., Strauss, C., Zapor, H., ve Stuart, G. L. (2017). Dating violence perpetration: Associations with early maladaptive schemas. *Violence and Victims, 32*(4), 714–727. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.VVD-14-0017>.
- Sinozich, S., ve Langton, L. (2014). *Rape and sexual assault victimization among college-age females, 1995–2013* (Special report: U.S. Department of Justice). Retrieved from <http://www.bjs.gov/content/pub/pdf/rsavcaf9513.pdf>
- Spencer, C., Mallory, A. B., Cafferky, B. M., Kimmes, J. G., Beck, A. R., ve Stith, S. M. (2019). Mental health factors and intimate partner violence perpetration and victimization: A meta-analysis. *Psychology of Violence, 9*(1), 1–17. <https://doi.org/10.1037/vio0000156>
- Spencer, C. M., ve Stith, S. M. (2020). Risk factors for male perpetration and female victimization of intimate partner homicide: A meta-analysis. *Trauma Violence and Abuse, 21*(3), 527–540. <https://doi.org/10.1177/1524838018781101>.
- Straus, M. A. (2004). Prevalence of violence dating against dating partners by male and female university students worldwide. *Violence Against Women, 10*, 790–811. <https://doi.org/10.1177/1077801204265552>
- Straus, M. A. (2008). Dominance and symmetry in partner violence by male and female university students in 32 nations. *Children and youth services review, 30*(3), 252–275.
- Straus, M. A. (2010). Thirty years of denying the evidence on gender symmetry in partner violence: Implications for prevention and treatment. *Partner Abuse, 1*, 332–362.
- Stuart, G. L., Moore, T. M., Gordon, K. C., Hellmuth, J. C., Ramsey, S. E., ve Kahler, C. W. (2006). Reasons for intimate partner violence perpetration among arrested women. *Violence Against Women, 12*, 609–621.
- Sugarman, D. B. Ve Hotaling, G. T. (1989). *Dating violence: Prevalence, context and risk markers*. M. A. Pirog-Good ve J. E. Stets, (Ed.), *Violence in dating relationships: Emerging social issues içinde* (3 – 32). New York: Praeger.
- Swahn, M. H., Alemdar, M., ve Whitaker, D. J. (2010). Nonreciprocal and reciprocal dating violence and injury occurrence among urban youth. *Western Journal of Emergency Medicine, 11*, 264–268.

- Şar, V., Türk, T., ve Öztürk, E. (2019). Fear of happiness among college students: The role of gender, childhood psychological trauma, and dissociation. *Indian journal of psychiatry*, 61(4), 389.
- Tager, D., Good, G. E., ve Brammer, S. (2010). “ Walking Over ’ Em ”: An exploration of relations between emotion dysregulation, masculine norms, and intimate partner abuse in a clinical sample of men. *Psychology of Men & Masculinity*, 11(3), 233–239. <http://doi.org/10.1037/a0017636>
- Taşkale, N., ve Soygüt, G. (2017). Risk factors for women’s intimate partner violence victimization: An examination from the perspective of the schema therapy model. *Journal of family violence*, 32(1), 3-12.
- Temple, J. R., Choi, H. J., Brem, M., Wolford-Clevenger, C., Stuart, G. L., Peskin, M. F., ve Elmquist, J. (2016). The temporal association between traditional and cyber dating abuse among adolescents. *Journal of youth and adolescence*, 45(2), 340-349.
- Teten, A. L., Ball, B., Valle, L. A., Noonan, R., ve Rosenbluth, B. (2009). Considerations for the definition, measurement, consequences, and prevention of dating violence victimization among adolescent girls. *Journal of Women's Health*, 18(7), 923-927.
- Thulin, E. J., Zimmerman, M. A., Kusunoki, Y., Kernsmith, P., Smith-Darden, J., ve Heinze, J. E. (2021). Electronic teen dating violence curves by age. *Journal of youth and adolescence*, 1-17.
- Tjaden, P., ve Thoennes, N. (2000). Prevalence and consequences of male-to-female and female-to-male intimate partner violence as measured by the National Violence Against Women Survey. *Violence Against Women*, 6(2), 142-161.
- Toplu, E. ve Hatipoğlu-Sümer, Z., (2011, Ekim). *Flört ilişkisinde şiddetin yaygınlığı ve türleri [Öz] XI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri*, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Toplu-Demirtaş, E., Hatipoğlu-Sümer, Z., ve White, J. W. (2013). The relation between dating violence victimization and commitment among Turkish college women: Does the investment model matter?. *International Journal of Conflict and Violence (IJCV)*, 7(2), 203-215.
- Toplu-Demirtaş, E. (2015). *Psychological aggression perpetration among dating college students: The interplay of societal, parental, and personal factors* [Unpublished doctoral dissertation]. Middle East Technical University
- Toplu-Demirtaş, E., ve Fincham, F. D. (2020). I don’t have power, and I want more: Psychological, physical, and sexual dating violence perpetration among college students. *Journal of interpersonal violence*, 0886260520951319.
- Toplu-Demirtaş, E., Akcabozan-Kayabol, N. B., Araci-Iyiyaydin, A., ve Fincham, F. D. (2020). Unraveling the roles of distrust, suspicion of infidelity, and jealousy in cyber dating abuse perpetration: An attachment theory perspective. *Journal of interpersonal violence*, 0886260520927505.

- TÜİK. Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. 2020. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Survey-on-Information-and-Communication-Technology-\(ICT\)-Usage-in-Households-and-by-Individuals-2020-33679](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Survey-on-Information-and-Communication-Technology-(ICT)-Usage-in-Households-and-by-Individuals-2020-33679)
- Umar, E. K. (2020). Video Temelli Mülakatlarda Kadına Yönelik Şiddet. *Fe Dergi*, 12(2), 174-186.
- Ummak, E., Toplu-Demirtaş, E., ve Jessen, R. S. (2021). Untangling the relationship between internalized heterosexism and psychological intimate partner violence perpetration: A comparative study of lesbians and bisexual women in Turkey and Denmark. *Journal of interpersonal violence*, 08862605211004108.
- Üstünel, A. Ö. (2020). Eşit, güvenli, özgür ilişki: Üniversite öğrencilerine yönelik bir flört şiddeti önleme programının etki değerlendirmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 23(45), 19-38.
- Vagi, K. J., Rothman, E. F., Latzman, N. E., Tharp, A. T., Hall, D. M., ve Breiding, M. J. (2013). Beyond correlates: A review of risk and protective factors for adolescent dating violence perpetration. *Journal of youth and adolescence*, 42(4), 633-649.
- Van Genderen, H., Rijkboer, M., ve Arntz, A. (2012). *Theoretical model. Schemas, coping styles, and modes*. In M. van Vreeswijk, J. Broersen, & M. Nadort (Eds.), *The Wiley-Blackwell handbook of schema therapy: theory, research and practice* (pp. 27–40). West Sussex: Wiley
- Van Ouytsel, J., Ponnet, K., Malrave, M., ve Temple, J. R. (2016). Adolescent cyber dating abuse victimization and its associations with substance use, and sexual behaviors. *Public Health*, 135, 147–151.
- Van Ouytsel, J., Ponnet, K., ve Walrave, M. (2018). Cyber dating abuse victimization among secondary school students from a lifestyle-routine activities theory perspective. *Journal of interpersonal violence*, 33(17), 2767-2776.
- Walker, L. E. (1979). *The Battered Woman*, Harper and Row, New York.
- We are social. (2019). Digital in 2019. <https://wearesocial.com/global-digitalreport-2019>.
- Weathers, M. R., ve Hopson, M. C. (2015). “I Define What Hurts Me”: A Co-Cultural Theoretical Analysis of Communication Factors Related to Digital Dating Abuse. *Howard Journal of Communications*, 26(1), 95-113.
- Weiss, N. H., Gratz, K. L., ve Lavender, J. M. (2015). Factor structure and initial validation of a multidimensional measure of difficulties in the regulation of positive emotions: The DERS-Positive. *Behavior modification*, 39(3), 431-453.
- Westerhof, G. J., ve Keyes, C. L. M. (2010). Mental illness and mental health: The two continua model across the lifespan. *Journal of Adult Development*, 17(2), 110–119. <https://doi.org/10.1007/s10804-009-9082-y>.

- WHO. (2016). Definition and Typology of Violence. <https://www.who.int/violenceprevention/approach/definition/en/> (23 Kasım 2018).
- Ybarra, M., Price-Feeney, M., Lenhart, A., ve Zickuhr, K. (2017). *Intimate Partner Digital Abuse*. New York: Data and Society Research Institute, and Center for Innovative Public Health Research.
- Zaki, J., ve Williams, W. C. (2013). Interpersonal emotion regulation. *Emotion*, 13(5), 803–810. <http://doi.org/10.1037/a0033839>
- Zorlu, Y. (2016). Medyadaki şiddet ve etkileri. *Humanities Sciences*, 11(1), 13-32.
- Zweig, J.M., Dank, M., Yahner, J., ve Lachman, P. (2013) The rate of cyber dating abuse among teens and how it relates to other forms of teen dating violence. *Journal of Youth and Adolescence* , 1-15.

EKLER

EK A BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Katılımcılar İçin Bilgilendirilmiş Onam Formu

Bu tez çalışması, Işık Üniversitesi Klinik Psikoloji Bölümü öğretim üyesi Dr. Öğr. Üyesi Buket Ünver danışmanlığında, Klinik Psikoloji yüksek lisans öğrencisi Elif Hazal İnce tarafından yürütülmektedir. Bu çalışma bireylerin maruz kaldığı ve uyguladığı dijital flört şiddetini ölçmeyi amaçlamaktadır. Dijital flört şiddetiyle ilişkili olan "yeni teknolojiler" kavramı günlük yaşamda telefon, tablet veya bilgisayar (whatsapp, messenger, instagram, facebook, twitter, twich, discord vb.) aracılığıyla kullandığımız iletişim kanallarını ve sosyal medya hesaplarını kapsamaktadır. Katılım gönüllük esasına dayanmakta olup kimlik belirleyici herhangi bir bilgi gerekmemektedir. Katılımcıların yanıtları gizli tutulacak, sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Bireysel hiçbir değerlendirme yapılmayacaktır.

Araştırmaya katılmanız için 18-30 yaş aralığında olmanız, devam etmekte olan ya da son 1 yıl içinde bitmiş flört ilişkinizin olması ve "EVLİ OLMAMANIZ" beklenmektedir. Ayrıca psikiyatrik bir tanı almamış olmanız ve/veya psikotropik bir ilaç kullanmıyor olmanız gerekmektedir.

Bu formu onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak sizi rahatsız eden herhangi bir soru ile karşılaşırsanız ya da ankete devam etmek istemezseniz yarıda bırakma hakkına da sahipsiniz.

Bu araştırmaya destek verdiğiniz için şimdiden teşekkür ederiz. Araştırma ile ilgili sorunuz olması durumunda mail adresinden ulaşabilirsiniz. Bu araştırmayı gönüllü olarak katılmayı kabul ediyorsanız, lütfen aşağıdaki onay bölümünü doldurunuz.

Bu çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul ediyorum.

EK B SOSYODEMOGRAFİK FORM

1. Cinsiyetiniz:

Kadın ( )

Erkek ( )

Diğer ( )

2. Doğum Tarihiniz:

3. Mezun olduğunuz veya şu an öğrenim gördüğünüz üniversite:

4. Bölümünüz:

5. Eğitim durumunuzu işaretleyiniz.

Lisans öncesi ( )

Üniversite ( )

Yüksek Lisans/Doktora ( )

6. Sizce hangisi gelir durumunuzu en iyi ifade etmektedir?

Alt ( )

Orta ( )

Üst ( )

7. Yaşamınızın büyük çoğunluğunu geçirdiğiniz yer

Büyükşehir ( )

İl ( )

İlçe ( )

Köy/Kasaba ( )

8. Herhangi bir psikiyatrik tanınız ve/veya psikotropik ilaç kullanımınız var mı?

Evet ( ) Hayır ( )

9. Evli misiniz?

Evet ( )

Hayır ( )

10. Sizce hangisi romantik ilişki durumunuzu en iyi ifade etmektedir?

Şu an bir ilişkim var. ( )

Şu an bir ilişkim yok fakat son 1 yıl içinde ilişkim oldu. ( )

Şu ana kadar hiç ilişkim olmadı. ( )

Şu an bir ilişkim yok ve son 1 yıl içinde ilişkim olmadı. ( )

11. Herhangi bir psikiyatrik tanınız ve/veya psikotropik ilaç kullanımınız var mı?

Evet ( )

Hayır ( )

12. Şu an bir ilişkiniz var ise ne kadar zamandır devam ediyor? (Lütfen ay olarak belirtiniz)

..... ay

13. Partneriniz (şu anda varsa) bulunduğunuz ilden farklı bir ilde mi yaşamaktadır?

Evet ( )

Hayır ( )

14. Gün içinde telefon veya bilgisayarda geçirdiğiniz ortalama süre

1 saatten az ( )

1-5 saat arası ( )

5 saatten fazla ( )

EK C SİBER FLÖRT İSTİSMARI ÖLÇEĞİ

Aşağıda siz, partneriniz veya eski partneriniz tarafından, yeni teknoloji kullanımına ilişkin (İnternet, sosyal ağlar, e-posta, Whatsapp, kısa mesaj, arama gibi mobil uygulamalar) sergilenebilecek davranışların bir listesi sunulmuştur. Lütfen sizin, partnerinizin ya da eski partnerinizin son 1 yılda bunlardan herhangi birini kaç kez yaptığını işaretleyiniz.

1 = Hiç: Bu bizim ilişkimizde hiç olmadı.

2 = Geçen yıl değil, ama daha önce bir kere oldu.

3 = Nadiren: Bir ya da iki kere oldu.

4 = Bazen: 3 ile 10 kere arasında oldu.

5 = Sık sık: 11 ile 20 kere arasında oldu.

6= Genellikle: 20 kereden fazla oldu.

1. Birlikte olduğum kişi, sosyal medya durum güncellemelerimi kontrol etti.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişinin sosyal medya durum güncellemelerini kontrol ettim.	1	2	3	4	5	6
2. Birlikte olduğum kişi, bana fiziksel olarak zarar vereceğine dair beni tehdit etmek için yeni teknolojileri kullandı.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişiyi, ona fiziksel olarak zarar vereceğime dair tehdit etmek için yeni teknolojileri kullandım.	1	2	3	4	5	6
3. Birlikte olduğum kişi, bana sorun yaratmak için sosyal medyada benim sahte bir profilimi oluşturdu.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişiye sorun yaratmak için, sosyal medyada onun sahte profilini oluşturdum.	1	2	3	4	5	6
4. Birlikte olduğum kişi, beni rezil etmek ya da küçük düşürmek için sosyal medyada profilime yorum yazdı.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişiyi rezil etmek veya küçük düşürmek için, sosyal medyada profiline yorum yazdım.	1	2	3	4	5	6

5. Birlikte olduğum kişi, mesajlarıma ve/veya kişilerime göz atmak için iznim dışında şifrelerimi (telefon, sosyal medya, e-mail) kullandı.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişinin mesajlarına ve/veya kişilerine göz atmak için izni dışında şifrelerini (telefon, sosyal medya, e-mail) kullandım.	1	2	3	4	5	6
6. Birlikte olduğum kişi, yeni teknolojileri kullanarak, benimle ilgili sırları veya sakıncalı bilgileri yaydı.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişinin sırlarını veya sakıncalı bilgilerini, yeni teknolojileri kullanarak yaydım.	1	2	3	4	5	6
7. Birlikte olduğum kişi, mobil uygulamalara son bağlanma zamanımı kontrol etti.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişinin, mobil uygulamalara son bağlanma zamanını kontrol ettim.	1	2	3	4	5	6
8. Birlikte olduğum kişi yeni teknolojileri kullanarak, beni, hakkımdaki sırları veya sakıncalı bilgileri yaymakla tehdit etti.	1	2	3	4	5	6
Yeni teknolojileri kullanarak, birlikte olduğum kişiyi, onun sırlarını veya sakıncalı bilgilerini yaymakla tehdit ettim.	1	2	3	4	5	6
9. Birlikte olduğum kişi “ben” gibi davranarak sorun yaratmak için yeni teknolojileri kullandı.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum “kişi” gibi davranarak sorun yaratmak için yeni teknolojileri kullandım.	1	2	3	4	5	6
10. Birlikte olduğum kişi yeni teknolojileri kullanarak, beni aşağılayıcı ve küçük düşürücü mesajlar gönderdi.	1	2	3	4	5	6
Yeni teknolojileri kullanarak, birlikte olduğum kişiyi aşağılayıcı ve küçük düşürücü mesajlar gönderdim.	1	2	3	4	5	6
11. Birlikte olduğum kişi iznim olmadan, sosyal medya hesaplarımı, WhatsApp’ımı veya e-postamı inceledi.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişinin izni olmadan, onun sosyal medya hesaplarını, WhatsApp’ımı veya e-postasını inceledim.	1	2	3	4	5	6
12. Birlikte olduğum kişi bana ait fotoğraf, görüntü, video veya cinsel içeriği iznim olmadan başkalarına gönderdi.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişiye ait fotoğraf, görüntü, video veya cinsel içeriği onun izni olmadan başkalarına gönderdim.	1	2	3	4	5	6
13. Birlikte olduğum kişi nerede ve kimle olduğumu kontrol etmek için yeni teknolojileri kullandı.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişinin nerede ve kimle olduğunu kontrol etmek için yeni teknolojileri kullandım.	1	2	3	4	5	6
14. Birlikte olduğum kişi onun çağrı ve mesajlarımı hemen yanıtlamam için yeni teknolojileri kullanarak beni tehdit etti.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişiyi çağrı ve mesajlarımı hemen yanıtlaması için yeni teknolojileri kullanarak tehdit ettim.	1	2	3	4	5	6
15. Birlikte olduğum kişi beni sınamak için, yeni teknolojileri kullanarak başka biriymiş gibi davrandı.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişiyi sınamak için yeni teknolojileri kullanarak başka biriymişim gibi davrandım.	1	2	3	4	5	6

16. Birlikte olduğum kişi beni incitmek veya küçük düşürmek amacı ile sosyal medya durum güncellemelerinde bana gönderme yapan müzik, şiir, söz paylaştı.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişiyi incitmek veya küçük düşürmek için sosyal medya durum güncellemelerimde ona gönderme yapan müzik, şiir, söz paylaştım.	1	2	3	4	5	6
17. Birlikte olduğum kişi telefonumu iznim dışında kontrol etti.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişinin telefonunu izni dışında kontrol ettim.	1	2	3	4	5	6
18. Birlikte olduğum kişi alay etmek amacıyla yeni teknolojileri kullanarak hakkımda söylentiler, dedikodu ve şakalar yaydı.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişi ile alay etmek amacıyla, yeni teknolojileri kullanarak hakkında söylenti, dedikodu ve şakalar yaydım.	1	2	3	4	5	6
19. Birlikte olduğum kişi nerede ve kiminle olduğumu kontrol etmek için beni telefonla çok fazla aradı.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişinin nerede ve kiminle olduğunu kontrol etmek için onu telefonla çok fazla aradım.	1	2	3	4	5	6
20. Birlikte olduğum kişi sosyal medya hesabımda sahip olduğum arkadaş listemi kontrol etti.	1	2	3	4	5	6
Birlikte olduğum kişinin sosyal medya hesabında sahip olduğu arkadaş listesini kontrol ettim.	1	2	3	4	5	6

EK D YOUNG ŞEMA ENVANTERİ KISA FORM-3 (YŞÖ-KF3)

Yönerge: Aşağıda, kişilerin kendilerini tanımlarken kullandıkları ifadeler sıralanmıştır. Lütfen her bir ifadeyi okuyun ve sizi ne kadar iyi tanımladığına karar verin. Emin olamadığınız sorularda neyin doğru olabileceğinden çok, sizin duygusal olarak ne hissettiğinize dayanarak cevap verin.

Birkaç soru, anne babanızla ilişkiniz hakkındadır. Eğer biri veya her ikisi şu anda yaşamıyorlarsa, bu soruları o veya onlar hayatta iken ilişkinizi göz önüne alarak cevaplandırın.

1'den 6'ya kadar olan seçeneklerden sizi tanımlayan en yüksek şıkkı seçerek her sorudan önce yer alan boşluğa yazın.

Derecelendirme:

1- Benim için tamamıyla yanlış doğru	4- Benim için orta derecede
2- Benim için büyük ölçüde yanlış	5- Benim için çoğunlukla doğru
3- Bana uyan tarafı uymayan tarafından biraz fazla	6- Beni mükemmel şekilde tanımlıyor

1. _____ Bana bakan, benimle zaman geçiren, başıma gelen olaylarla gerçekten ilgilenen kimsem olmadı.
2. _____ Beni terkedeceklerinden korktuğum için yakın olduğum insanların peşini bırakmam.
3. _____ İnsanların beni kullandıklarını hissediyorum
4. _____ Uyumsuzum.
5. _____ Beğendiğim hiçbir erkek/kadın, kusurlarımı görürse beni sevmez.
6. _____ İş (veya okul) hayatımda neredeyse hiçbir şeyi diğer insanlar kadar iyi yapamıyorum

7. ____ Günlük yaşamımı tek başıma idare edebilme becerisine sahip olduğumu hissetmiyorum.
8. ____ Kötü bir Şey olacağı duygusundan kurtulamıyorum.
9. ____ Anne babamdan ayrılmayı, bağımsız hareket edebilmeyi, yaşıtlarım kadar başaramadım,
10. ____ Eğer istediğimi yaparsam, başımı derde sokarım diye düşünürüm.
11. ____ Genellikle yakınlarıma ilgi gösteren ve bakan ben olurum.
12. ____ Olumlu duygularımı diğerlerine göstermekten utanırım (sevdiğimi, nemsemiğimi göstermek gibi).
13. ____ Yaptığım oğu Őeyde en iyi olmalıyım; ikinci olmayı kabullenemem.
14. ____ Diğer insanlardan bir Şeyler istediğimde bana “hayır” denilmesini çok zor kabullenirim.
15. ____ Kendimi sıradan ve sıkıcı işleri yapmaya zorlayamam.
16. ____ Paramın olması ve önemli insanlar tanıyor olmak beni değerli yapar.
17. ____ Her Şey yolunda gidiyor görünse bile, bunun bozulacağını hissederim.
18. ____ Eğer bir yanlış yaparsam, cezalandırılmayı hakkederim.
19. ____ çevremde bana sıcaklık, koruma ve duygusal yakınlık gösteren kimsem yok.
20. ____ Diğer insanlara o kadar muhtacım ki onları kaybedeceğim diye çok endişeleniyorum.
21. ____ İnsanlara karşı tedbiri elden bırakamam yoksa bana kasıtlı olarak zarar vereceklerini hissederim.
22. ____ Temel olarak diğer insanlardan farklıyım.
23. ____ Gerçek beni tanırlarsa beğendiğim hiç kimse bana yakın olmak istemez.
24. ____ İşleri halletmede son derece yetersizim.
25. ____ Gündelik işlerde kendimi başkalarına bağımlı biri olarak görüyorum.
26. ____ Her an bir felaket (doğal, adli, mali veya tıbbi) olabilir diye hissedyorum.
27. ____ Annem, babam ve ben birbirimizin hayatı ve sorunlarıyla aşırı ilgili olmaya eğilimliyiz.
28. ____ Diğer insanların isteklerine uymaktan başka yolum yokmuş gibi hissedyorum; eğer böyle yapmazsam bir Şekilde beni reddederler veya intikam alırlar.
29. ____ Başkalarını kendimden daha fazla düşündüğüm için ben iyi bir insanım.
30. ____ Duygularımı diğerlerine amayı utanç verici bulurum.
31. ____ En iyisini yapmalıyım, “yeterince iyi” ile yetinemem.

32. ____ Ben özel biriyim ve diğer insanlar için konulmuş olan kısıtlamaları veya sınırları kabul etmek zorunda değilim.
33. ____ Eğer hedefime ulaşamazsam kolaylıkla yılgınlığa düşer ve vazgeçerim.
34. ____ Başkalarının da farkında olduğu başarılar benim için en değerlisidir.
35. ____ İyi bir şey olursa, bunu kötü bir şeyin izleyeceğinden endişe ederim.
36. ____ Eğer yanlış yaparsam, bunun özürü yoktur.
37. ____ Birisi için özel olduğumu hiç hissetmedim.
38. ____ Yakınlarımla beni terk edeceği ya da ayrılacağından endişe duyarım
39. ____ Herhangi bir anda birileri beni aldatmaya kalkışabilir.
40. ____ Bir yere ait değilim, yalnızım.
41. ____ Başkalarının sevgisine, ilgisine ve saygısına değer bir insan değilim.
42. ____ İş ve başarı alanlarında birçok insan benden daha yeterli.
43. ____ Doğru ile yanlış birbirinden ayırmakta zorlanırım.
44. ____ Fiziksel bir saldırıya uğramaktan endişe duyarım.
45. ____ Annem, babam ve ben özel hayatımız birbirimizden saklarsak, birbirimizi aldatmış hisseder veya suçluluk duyarız
46. ____ İlişkilerimde, diğer kişinin yönlendirici olmasına izin veririm.
47. ____ Yakınlarımla o kadar meşgulüm ki kendime çok az zaman kalıyor.
48. ____ İnsanlarla beraberken içten ve cana yakın olmak benim için zordur.
49. ____ Tüm sorumluluklarımı yerine getirmek zorundayım.
50. ____ İsteddiğimi yapmaktan alıkonulmaktan veya kısıtlanmaktan nefret ederim.
51. ____ Uzun vadeli amaçlara ulaşabilmek için şu andaki zevklerimden fedakarlık etmekte zorlanırım
52. ____ Başkalarından yoğun bir ilgi görmezsem kendimi daha az önemli hissederim.
53. ____ Yeterince dikkatli olmazsanız, neredeyse her zaman bir şeyler ters gider.
54. ____ Eğer işimi doğru yapmazsam sonuçlara katlanmam gerekir.
55. ____ Beni gerçekten dinleyen, anlayan veya benim gerçek ihtiyaçlarım ve duygularımı önemseyen kimsem olmadı.
56. ____ Önem verdiğim birisinin benden uzaklaştığını sezersem çok kötü hissederim.
57. ____ Diğer insanların niyetleriyle ilgili oldukça şüpheliyimdir.
58. ____ Kendimi diğer insanlara uzak veya kopmuş hiss ediyorum.
59. ____ Kendimi sevebilecek biri gibi hissetmiyorum.

60. ____ İş (okul) hayatımda diğer insanlar kadar yetenekli değilim.
61. ____ Gündelik işler için benim kararlarıma güvenilemez.
62. ____ Tüm paramı kaybedip çok fakir veya zavallı duruma düşmekten endişe duyarım.
63. ____ Çoğunlukla annem ve babamın benimle iç içe yaşadığını hissediyorum. Benim kendime ait bir hayatım yok.
64. ____ Kendim için ne istediğimi bilmediğim için daima benim adıma diğer insanların karar vermesine izin veririm.
65. ____ Ben hep başkalarının sorunlarını dinleyen kişi oldum.
66. ____ Kendimi o kadar kontrol ederim ki insanlar beni duygusuz veya hissiz bulurlar.
67. ____ Başarmak ve bir şeyler yapmak için sürekli bir baskı altındayım.
68. ____ Diğer insanların uyduğu kurallara ve geleneklere uymak zorunda olmadığımı hissediyorum.
69. ____ Benim yararına olduğunu bilsem bile hoşuma gitmeyen şeyleri yapmaya kendimi zorlayamam.
70. ____ Bir toplantıda fikrimi söylediğimde veya bir topluluğa tanıtıldığımda onaylanılmayı ve takdir görmeyi isterim.
71. ____ Ne kadar çok çalışırsam çalışayım, maddi olarak iflas edeceğimden ve neredeyse her şeyimi kaybedeceğimden endişe ederim.
72. ____ Neden yanlış yaptığının önemi yoktur; eğer hata yaptıysam sonucuna da katlanmam gerekir.
73. ____ Hayatımda ne yapacağımı bilmediğim zamanlarda uygun bir öneride bulunacak veya beni yönlendirecek kimsem olmadı.
74. ____ İnsanların beni terk edeceği endişesiyle bazen onları kendimden uzaklaştırırım.
75. ____ Genellikle insanların asıl veya art niyetlerini araştırırım.
76. ____ Kendimi hep grupların dışında hissederim.
77. ____ Kabul edilemeyecek pek çok özelliğim yüzünden insanlara kendimi açamıyorum veya beni tam olarak tanımalarına izin vermiyorum.
78. ____ İş (okul) hayatımda diğer insanlar kadar zeki değilim.
79. ____ Ortaya çıkan gündelik sorunları çözebilme konusunda kendime güvenmiyorum.

80. ____ Bir doktor tarafından herhangi bir ciddi hastalık bulunmamasına rağmen bende ciddi bir hastalığın gelişmekte olduğu endişesine kapılıyorum.
81. ____ Sık sık annemden babamdan ya da eşimden ayrı bir kimliğimin olmadığını hissediyorum.
82. ____ Haklarıma saygı duyulmasını ve duygularımın hesaba katılmasını istemekte çok zorlanıyorum.
83. ____ Başkaları beni, diğerleri için çok, kendim için az şey yapan biri olarak görüyorlar.
84. ____ Diğerleri beni duygusal olarak soğuk bulurlar.
85. ____ Kendimi sorumluluktan kolayca sıyıramıyorum veya hatalarım için gerekçe bulamıyorum.
86. ____ Benim yaptıklarımın, diğer insanların katkılarından daha önemli olduğunu hissediyorum.
87. ____ Kararlarıma nadiren sadık kalabilirim.
88. ____ Bir dolu övgü ve iltifat almam kendimi değerli birisi olarak hissetmemi sağlar.
89. ____ Yanlış bir kararın bir felakete yol açabileceğinden endişe ederim.
90. ____ Ben cezalandırılmayı hakeden kötü bir insanım.

EK E OLUMLU DUYGU DÜZENLEMEDE GÜÇLÜKLER ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ifadelerin size ne sıklıkla uyduğunu, 5 dereceli ölçek üzerinden değerlendiriniz. Her bir ifadeyi, size uygunluk yüzdesini de dikkate alarak, yalnızca bir tek rakamı yazarak doldurunuz.

1-----2-----3-----4-----5
Neredeyse hiç   Bazen   Sık sık   Çoğu zaman   Neredeyse
her zaman
(0-10%) ----- (11-35%)   ---(36-65%)----- (66-90%)   -----(91-
100%)

- 1 _____ Mutlu olduğumda, dikkatimi başka şeylere yoğunlaştırmakta güçlük çekerim.
- 2 _____ Mutlu olduğumda, bu duyguyu yaşadığım için kendime öfkelenirim.
- 3 _____ Mutlu olduğumda, kontrolümü kaybedeceğim için endişe duyarım.
- 4 _____ Mutlu olduğumda, bu duyguyu yaşadığım için kendimden utanırım.
- 5 _____ Mutlu olduğumda, kontrolümü kaybederim.
- 6 _____ Mutlu olduğumda bu duygudan dolayı korkarım.
- 7 _____ Mutlu olduğumda, konsantre olmakta güçlük çekerim
- 8 _____ Mutlu olduğumda, davranışlarımı kontrol etmekte güçlük çekerim.
- 9 _____ Mutlu olduğumda, başka şeyler düşünmekte güçlük çekerim.
- 10 _____ Mutlu olduğumda, kontrolümü kaybettiğimi hissedirim.
- 11 _____ Mutlu olduğumda, yaptığım işi tamamlamakta güçlük çekerim.
- 12 _____ Mutlu olduğumda, bu duyguyu yaşadığım için suçluluk duyarım.
- 13 _____ Mutlu olduğumda davranışlarım üzerindeki kontrolümü kaybederim.

**EK F- DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ ÖLÇEĞİ-KISA FORM
(DDGÖ-16)**

Aşağıdaki ifadelerin size ne sıklıkla uyduğunu, her ifadenin yanında yer alan 5 dereceli ölçek üzerinden değerlendiriniz. Her bir ifadenin altındaki 5 noktalı ölçekten, size uygunluk yüzdesini de dikkate alarak, yalnızca bir tek rakamı yuvarlak içine alarak işaretleyiniz.

	Hemen hemen hiç (%0- %10)	Bazen (%11- %35)	Yaklaşık Yarı yarıya (%36- %65)	Çoğu zaman (%66- %90)	Hemen hemen her zaman (%91- %100)
1. Duygularıma bir anlam vermekte zorlanırım.					
2. Ne hissettiğim konusunda karmaşa yaşarım.					
3. Kendimi kötü hissettiğimde işlerimi bitirmekte zorlanırım.					
4. Kendimi kötü hissettiğimde kontrolden çıkarım.					
5. Kendimi kötü hissettiğimde uzun süre böyle kalacağına inanırım.					
6. Kendimi kötü hissetmenin yoğun depresif duyguyla sonuçlanacağına inanırım.					
7. Kendimi kötü hissederken başka şeylere odaklanmakta zorlanırım.					
8. Kendimi kötü hissederken kontrolden çıktığım korkusu yaşarım.					
9. Kendimi kötü hissettiğimde bu duygumdan dolayı kendimden utanırım.					
10. Kendimi kötü hissettiğimde zayıf biri olduğum duygusuna kapılırım.					
11. Kendimi kötü hissettiğimde davranışlarımı kontrol etmekte zorlanırım.					

12. Kendimi kötü hissettiğimde daha iyi hissetmem için yapabileceğim hiçbir şey olmadığına inanırım.					
13. Kendimi kötü hissettiğimde böyle hissettiğim için kendimden rahatsız olurum.					
14. Kendimi kötü hissettiğimde kendimle ilgili olarak çok fazla endişelenmeye başlarım.					
15. Kendimi kötü hissettiğimde başka bir şey düşünmekte zorlanırım.					
16. Kendimi kötü hissettiğimde duygularım dayanılmaz olur.					

EK-G ETİK KURUL ONAYI

**FMV IŞIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ETİK KURUL ALT KOMİSYON RAPORU**

Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı öğrenci no'lu, Elif Hazal İnce tarafından yürütülecek olan “Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar ve Dijital Flört Şiddeti Arasındaki İlişkide Olumlu Duygu Düzenleme Güçlüğü ve Olumsuz Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolü” başlıklı tez araştırma protokolüne ait dosyanın incelenmesi sonucunda; tez araştırmasında katılımcıların risklerinin bulunmadığı, katılımcı/örneklem seçiminin yeterli olduğu, savunmasız herhangi bir katılımcının bulunmadığı, katılımcıların gönüllü olarak katıldığını belgeleyen bilgilendirilmiş onay formunun düzenlendiği, katılımcıların gizlilik ilkesine uygun olarak bilgi ve verilerinin korunduğu, kimlik bilgilerinin saklı tutularak bulguların sadece bilimsel amaçla ve toplum yararı için kullanılacağına açıklandığı belirlenmiş ve etik yönden uygun bulunmuştur. 08.04.2021

Doç. Dr. Berna Akçınar Dr. Öğr. Üyesi Z. Deniz Aktan Dr. Öğr. Üyesi Selin Karaköse

ÖZGEÇMİŞ